

BILAGSPAKKE TIL PUNKT 5 (Udviklingsstrategi 2014)

Til punkt 5 (godkendelse af udviklingsstrategi 2014) på møde den 18. marts i Den Administrative Styregruppe vedlægges følgende bilag:

- Udkast til udviklingsstrategi 2014, inkl.:
 - a. Udviklingsstrategiens bilag 1:
Fælleskommunalt partnerskab på kommunikations- og hjerneskadeområdet
 - b. Udviklingsstrategiens bilag 2 og 3:
Oversigt over kommunernes indmeldinger til Udviklingsstrategien 2014 som myndighed og driftsherrer
 - c. Udviklingsstrategiens bilag 4:
Status på udviklingsplan for Sødisebakke
 - d. Udviklingsstrategiens bilag 5:
Notat om lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger: opgørelse af kapacitet og belægning samt behov og efterspørgsel

- Udkast til dagsordenspunkt til KKR-møde den 12. april 2013 om godkendelse af udviklingsstrategien

Udviklingsstrategi 2014 (UDKAST)

Indhold

1. Indledning	1
2. Politiske visioner for det specialiserede social- og specialundervisningsområde	2
3. Hovedtendenser på specialundervisningsområdet	2
3.1. Center for Døvblindhed og Høretab samt Institut for Syn og Hørelse	2
3.2. Taleinstituttet.....	2
4. Hovedtendenser på det specialiserede socialområde	3
4.1. Udviklingen i efterspørgslen efter tilbud/pladser	3
4.2. Udviklingen i kapaciteten i tilbud/pladser	4
4.3. Udviklingen i forhold til de forskellige målgrupper	4
5. Fokusområder	6
5.1. Udpegning af fokusområder for udviklingsstrategi 2014	7
5.1.1. Godkendelse og tilsyn (ministeremne 2014)	7
5.1.2. Kvalitet i fokus (videreført fra udviklingsstrategi 2013).....	7
5.1.3. Udviklingen af en fælles samarbejdsstrategi (videreført fra udviklingsstrategi 2013)	8
5.2. Afrapportering af fokusområderne fra udviklingsstrategi 2013	8
5.2.1. Familieplejeanbringelser (ministeremne 2013)	8
5.2.2. Hjerneskadeområdet	9
5.2.3. ADHD/autismeområdet	9
6. Status for særlige tilbudstyper	10
6.1. Børnehus Nord	10
6.2. Fælles samråd for udviklingshæmmede lovovertrædere i Nordjylland	11
6.3. Botilbud med over 100 pladser	11
6.4. Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger	11
6.4.1. Lands- og landsdelsdækkende tilbud.....	11
6.4.2. Sikrede afdelinger	12

Bilagsoversigt

Bilag 1: Fælleskommunalt partnerskab på kommunikations- og hjerneskadeområdet

Bilag 2: Oversigt over kommunernes indmeldinger til Udviklingsstrategien 2014

Bilag 3: Oversigt over driftsherreindmeldinger

Bilag 4: Status på udviklingsplan for Sødisebakke

Bilag 5: Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger: opgørelse af kapacitet og belægning samt behov og efterspørgsel

Bilag 6: Oversigt over tilbudsviften i Nordjylland på baggrund af udtræk fra Tilbudsportalen (foreligger kun elektronisk)

UDKAST

1. Indledning

Kommunerne har siden 2011 haft ansvaret for koordineringen af det specialiserede socialområde, og siden 2012 også for specialundervisningsområdet. Koordineringen af områderne indebærer ansvaret for at udarbejde en årlig rammeaftale. Rammeaftalen er et redskab for kommunalbestyrelserne i regionerne til på tværs at styre den faglige udvikling, kapacitet og økonomi på områderne.

Formålet med rammeaftalen er mere specifikt,

- at sikre og styre den faglige udvikling af tilbuddene på tværs af kommunegrænser, så alle kommuner til stadighed er i stand til at tilbyde de rigtige tilbud af høj kvalitet også til små målgrupper og målgrupper med komplicerede problemer
- at skabe synlighed og gennemsigelighed om kapacitet, behov for pladser samt takst- og udgiftsudvikling, og
- at sikre koordinering og udvikling af nye tilbud særligt til små målgrupper og målgrupper med komplicerede problemer, så ekspertise og ressourcer på særlige områder anvendes hensigtsmæssigt
- at regulere regionernes forsyningspligt

Rammeaftalen skal bestå af to dele - dels en udviklingsstrategi, dels en kapacitets- og økonomistyringsdel (styringsaftalen). Vedtagelsen af udviklingsstrategien og styringsaftalen er tidsmæssigt adskilte, men skal indholdsmæssigt spille sammen. Udviklingsstrategien skal fastlægges senest den 1. juni, mens fristen for indgåelse af rammeaftalens styringsdel er den 15. oktober.

Udviklingsstrategien har fokus på den faglige udvikling i eksisterende tilbud, samt på behovet for nye tilbud. Af udviklingsstrategien fremgår kommunernes ændringer i forbrug af pladser, samt et overblik over, hvilke foranstaltninger som kommunerne har etableret eller planlægger at etablere, som kan have betydning for planlægning og udvikling af tilbud på det sociale område. I udviklingsstrategien fastlægges desuden de fokusområder, som de nordjyske kommuner og Region Nordjylland ønsker at arbejde særligt med, samt det årlige tema, som Socialministeren udmelder for området.

Udviklingsstrategien er blevet udarbejdet gennem konkrete input fra kommunerne¹, Region Nordjylland, faglige netværk, dialogmøder med politiske udvalg, brugerorganisationer og forvaltninger samt drøftelser i Den Administrative Styregruppe for social- og specialundervisningsområdet.

Et vigtigt element i rammeaftalen er at sikre, at der altid er de rigtige tilbud til en omkostningseffektiv pris. For at løfte denne opgave, er det afgørende, at såvel kommunerne som regionen orienterer om evt. ændringer til rammeaftalen så tidligt som muligt.

Det skal tilstræbes, at større ændringer indmeldes indenfor årshjulets rammer, men såfremt en kommune eller Regionen i særlige tilfælde foretager en større ændring udenfor årshjulet, skal de øvrige kommuner og Region Nordjylland orienteres så tidligt som muligt – og senest, når beslutningen er truffet. Rammeaftalen

¹ Der er til udviklingsstrategi 2014 modtaget input fra 10 af de 11 kommuner. Rebild kommune har meddelt, at man på tidspunktet for udarbejdelsen af udviklingsstrategien ikke har et tilstrækkeligt grundlag at basere en indmelding på grundet en igangværende sagsgenopretningsproces.

er rammen for samarbejde og dialog, og det er således afgørende, at der udvises rettidig omhu både som driftsherre og myndighed.

2. Politiske visioner for det specialiserede social- og specialundervisningsområde

Kommunernes politiske visioner for det specialiserede social- og specialundervisningsområde er gennemgående kendetegnet ved at have fokus på:

- Nærhed i form af en indsats i nærmiljøet
- Inklusion i alment systemet
- En sammenhængende og helhedsorienteret indsats
- Forebyggelse i form af tidlig indsats

Indmeldingerne tegner et tydeligt billede af en fælles strategi om at orientere sig mod de nære og innovative løsninger for borgerne i de enkelte kommuner, men samtidig sikre, at de nødvendige højt specialiserede tilbud til især små målgrupper fastholdes og udvikles.

Der udtrykkes fra kommunal side ønske om stor fleksibilitet i de eksisterende tilbud, så der i videst mulige omfang er adgang til individualiserede og graduerede ydelser. I forhold til den faglige kvalitetsudvikling lægges der vægt på en mestrings- og rehabiliteringsstrategi, hvor fokus er på udviklingen af borgers kompetencer i forhold til fastsatte mål.

3. Hovedtendenser på specialundervisningsområdet

Rammeaftalen for specialundervisningsområdet har hidtil alene omfattet Region Nordjyllands tilbud på området. Det drejede sig i sidste års rammeaftale om tre tilbud, nemlig:

- Center for Døvblindhed og Høretab
- Institut for Syn og Hørelse
- Taleinstituttet

I det følgende beskrives kort hovedtendensen i kommunernes efterspørgsel efter ydelserne på disse tre tilbud, samt det udviklingsbehov, som efterspørgselsmønstret giver anledning.

3.1. Center for Døvblindhed og Høretab samt Institut for Syn og Hørelse

De nordjyske kommuner har i forbindelse med udviklingsstrategiens udarbejdelse tilkendegivet forventning om uændret efterspørgsel i 2014 efter ydelserne på Center for Døvblindhed og Høretab samt Institut for Syn og Hørelse. Der vurderes på den baggrund ikke at være væsentlige ændrings-/udviklingsbehov.

3.2. Taleinstituttet

Kommunerne har siden kommunalreformen gradvist hjemtaget en række opgaver fra Taleinstituttet. Omfanget har varieret fra kommune til kommune, men den samlede effekt har været, at driftsgrundlaget for Taleinstituttets aktiviteter er blevet reduceret med ca. 20 pct. fra 2008 til 2012. Der blev som led i indmeldingerne til sidste års rammeaftale varslet yderligere hjemtagelser af opgaver til kommunerne.

Region Nordjylland vurderede på den baggrund, at det fremtidige driftsgrundlag for Taleinstituttet var usikkert. Det blev derfor aftalt, at der i løbet af andet halvår af 2012 skulle indgås en aftale om de fremtidige vilkår for Taleinstituttets virke. Processen i 2012 førte imidlertid ikke til en aftale, men afdækkede i stedet udfordringer med at forene kommunernes ønsker til den fremtidige opgavevaretagelse med det, Region Nordjylland fandt realiserbart i forhold til at kunne drive et bæredygtigt højt specialiseret tilbud på Taleinstituttet.

Til udviklingsstrategien for 2014 er der på den baggrund udarbejdet forslag til en model for kommunal organisering af samtlige de opgaver indenfor kommunikations- og hjerneskadeområdet, som Taleinstituttet hidtil har varetaget.

Den foreslåede model indebærer, at den samlede opgavevaretagelse vil blive fordelt på tre niveauer, nemlig hos 1) de enkelte kommuner, 2) fire klyngebaserede centre for kommunikation og undervisning, og 3) med specialistfunktioner placeret i Aalborg Kommune, der løfter opgaverne i forhold til særligt små målgrupper og grupper, der har behov for en særligt specialiseret indsats.

Modellen er beskrevet i detaljer i udviklingsstrategiens **bilag 1**.

4. Hovedtendenser på det specialiserede socialområde

Kommunerne indberetter hvert år - som et fast led i udarbejdelsen af rammeaftalen – deres vurderinger af behov og udviklingstendenser i forhold til målgrupperne på det specialiserede socialområde og de tilbudstyper, der er omfattet af rammeaftalen. Kommunernes indberetninger er selvsagt baseret på skøn, da de vedrører en udvikling, som ligger et år frem i tiden – samtidig indebærer forskelle i kommunernes demografiske sammensætning. Der vil derfor altid være en forventelig forskel i de enkelte kommuners oplevelser og vurderinger af behovene, kapaciteten og udviklingstendenserne på området². En nærmere analyse af kommunernes indberetninger gør det dog muligt at udlede visse hovedtendenser for udviklingen, som vil blive beskrevet i det følgende.

4.1. Udviklingen i efterspørgslen efter tilbud/pladser

Kommunernes indberetninger om deres forventede forbrug i 2014 af tilbuddene under rammeaftalen viser, at kun få kommuner venter et øget forbrug af de sociale tilbud.

For socialområdet gælder, at halvdelen af kommunerne melder, at man ingen ændringer forudser i forbruget. Meldingerne fra den anden halvdel af kommunerne er mere blandede - med forventninger om faldende pladsbehov til nogen målgrupper og stigende behov til visse andre. Det varierer, hvilke målgrupper, der konkret peges på, men tendensen er, at de målgrupper, hvor der forventes et stigende behov, har en betydeligt mindre volumen, end de, hvor der ventes et faldende pladsbehov.

De kommuner, der venter et faldende forbrug begrundet det først og fremmest med udviklingen i egne tilbud. Der henvises desuden mere principielt til, at et generelt øget inklusionsfokus forventes at indebærer en vis omlægning fra døgn- til dagtilbud.

² Kommunernes respektive indmeldinger er samlet i et baggrundsnotat, der er vedlagt som udviklingsstrategiens bilag 2, og desuden er tilgængelig på hjemmesiden www.rammeaftalernord.dk

Billedet af, at der helt overordnet vil være en – moderat – faldende efterspørgsel efter pladser omfattet af rammeaftalen, understøttes også af kommunernes indmeldinger om udviklingen i egne tilbud. Kommunerne er blevet bedt om at indberette, hvis man inden for de seneste 2 år har nyoprettet egne tilbud eller at planlægge at gøre det indenfor de kommende 2 år – dvs. tilbud, der ikke er omfattet af rammeaftalen, og hvor adgangen som udgangspunkt er forbeholdt kommunens egne borgere. Her har alle kommuner bortset fra to (Morsø og Læsø) meldt, at man har etableret nye tilbud, og de fleste af kommunerne har også planer om yderligere oprettelser de kommende år. Det er forskellige typer af tilbud, som de enkelte kommuner har valgt at oprette, men det overordnede billede er klart: de politiske prioriteter om at prioritere nærhed i tilbudsviften følges i væsentlig omfang op af en lokal kapacitetsudvidelse og en massiv ombygning og modernisering af eksisterende tilbud.

4.2. Udviklingen i kapaciteten i tilbud/pladser

Vendes blikket fra kommunernes efterspørgsel til rammeaftalens udbudsside - den kapacitet, som planlægges udbudt – så tegner der sig i det store hele et billede af status quo. Der er således kun planlagt få ændringer i kapaciteten i forhold til de tilbud, der er omfattet af rammeaftalen for 2013. Region Nordjylland har ingen indmeldinger om ændringer i kapaciteten i 2014. For så vidt angår de kommunale driftsherrer, er Aalborg Kommune den eneste, der har varslet kapacitetsændringer.

Aalborg Kommune varsler konkret, at man ønsker at trække to botilbud til sindslidende (hhv. Restrup Kærvej og Sandtuevej) ud af rammeaftalen, da tilbuddene begge har ledig kapacitet, og ikke benyttes af de øvrige kommuner. Aalborg Kommune melder på et andet område om en mulig kapacitetsudvidelse i 2014, idet man har tentative planer om at oprette et nyt tilbud til udviklingshæmmede misbrugere, samt udvide et eksisterende botilbud for udviklingshæmmede med 6 pladser.

Sammenholdes rammeaftalens udbuds- og efterspørgselssiden er billedet dermed, at der planlægges udbudt stort set uændret kapacitet, mens der samlet set ventes en let vigende kommunal efterspørgsel efter tilbuddene under rammeaftalen. I den udstrækning forventningerne realiseres, vil der derfor være risiko for overkapacitet.

Kommunerne og regionen er konkret blevet bedt om at vurdere, om de oplever over- eller underkapacitet på området. Der er konkret blevet spurgt, om de oplever problemstillinger med enten tomme pladser eller ventelister. Tilbagemeldingerne her indikerer også, at problemer med overkapacitet er mest udbredt. Der er således ingen, der melder om problemer med venteliste, hvorimod fire kommuner oplyser, at man enten har eller forudser at få problemer med tomme pladser.

4.3. Udviklingen i forhold til de forskellige målgrupper

I de foregående afsnit om udviklingen i forbrug og kapacitet er det de samlede ændringer under ét, der er beskrevet, uden skelen til, at der kan være væsentlige forskelle i udviklingen alt efter hvilke målgruppe, der konkret er tale om.

I de følgende afsnit ses der derfor nærmere på, hvordan de kommunale tilbagemeldinger fordeler sig i forhold til de forskellige målgrupper. Gennemgangen underbygger et billede af, at kommunerne prioriterer at opbygge egne tilbud til de største målgrupper, og fortrinsvis efterspørger tilbud udenfor egne rækker til specialer med lille volumen.

Målgrupperne for den specialiserede socialindsats er helt overordnet:

- psykisk handicappede (borgere med en psykisk funktionsnedsættelse)
 - fx udviklingshæmning, udviklingsforstyrrelse (herunder ADHD og autismspektrumforstyrrelser), sindslidelse, hjerneskade
- fysisk handicappede (borgere med en fysisk funktionsnedsættelse)
 - fx hørenedsættelse, synsnedsættelse, døvblindhed, mobilitetsnedsættelse
- socialt udsatte
 - fx misbrug, hjemløshed, overgreb

Voksne med psykiske handicap

Inden for psykiatriområdet retter den største kommunale efterspørgsel efter tilbud uden for egne rækker sig til specialiserede tilbud med forholdsvis lille målgruppe. Det gælder eksempelvis borgere med dobbelt-/trippeldiagnoser og udadreagerende adfærd, eller tilbud til demente eller domfældte udviklingshæmmede med udadreagerende adfærd.

Kommunerne udtrykker også en vis efterspørgsel efter tilbud til borgere med erhvervet hjerneskade, om end der på dette område er stor spredning i kommunernes indmeldinger. Der er således to kommuner, der forventer et stigende behov efter dag- og døgnpladser på området, mens to andre kommuner venter et faldende behov. Cirka halvdelen af kommunerne tilkendegiver imidlertid, at man fremadrettet fortsat vil efterspørge specialiserede tilbud uden for kommunen til borgere med erhvervet hjerneskade. Det bemærkes i den forbindelse, at Frederikshavn har oprettet et center med 24 pladser (SenhjerneskadeCenter Nord), der forventes indmeldt under rammeaftalen næste år.

Til gengæld melder flere kommuner om et faldende behov efter tilbud under rammeaftalen til udviklingshæmmede og til sindslidende. Også i forhold til borgere med udviklingsforstyrrelser er der tendens til faldende kommunal efterspørgsel, om end ikke helt så udtalt.

For så vidt angår udviklingen i forhold til borgere med udviklingsforstyrrelser rapporterer flere kommuner om et stigende antal borgere med ADHD eller autisme, men i forhold til kapaciteten på området melder de fleste kommuner om enten uændret eller faldende efterspørgsel efter pladserne under rammeaftalen. Konkret melder tre kommuner (Brønderslev, Hjørring, Vesthimmerland), at de forventer et faldende behov efter de nugældende pladser som følge af udviklingen i egne tilbud. Desuden oplyser Frederikshavn, at man afsøger muligheden for selv at oprette opgangsfællesskaber til borgere fra målgruppen. Kun én kommune (Aalborg) forventer at øge sin brug af pladserne under rammeaftalen. Det bemærkes i den forbindelse, at Aalborg Kommune selv er driftsherre på mange af tilbuddene, da der i Nordjylland er indgået en aftale med Aalborg om at drive det samlede autismitilbud i regionen.

Voksne med fysiske handicap

Der er generelt få indmeldinger vedrørende behovene for tilbud til borgere med fysiske handicap, men flere kommuner fremhæver eksplicit deres fortsatte behov for at kunne trække på tilbud til døve og døvblinde, og to kommuner vurderer, at de vil få et stigende behov for pladser til døvblinde.

Socialt udsatte voksne

Kommunernes indmeldinger vedrørende socialt udsatte voksne har primært fokus på behovet for tilbud til de hårdest ramte misbrugere.

De fleste kommuner har udbyggede ambulante misbrugstilbud, hvorimod der i Nordjylland ingen offentlige døgnbehandlingstilbud er til stof- eller alkoholmisbrugere. To kommuner (Aalborg og Frederikshavn) melder på den baggrund om stigende behov for døgntilbud til voksne misbrugere, mens én kommune (Brønderslev) melder om en fortsat efterspørgsel efter afgiftnings-/afrusningstilbud.

Flere kommuner efterspørger desuden tilbud, der kan håndtere borgere med dobbelt/tripplbelastninger (jf. afsnittet om borgere med psykiske handicap ovenfor), og fremhæver i den forbindelse, at misbrug meget ofte udgør én af belastningerne.

På hjemløse/forsorgsområdet fremhæver flere kommuner (Brønderslev, Frederikshavn, Hjørring) forsorgshjemmene som et specialiseret tilbud, som man også fremadrettet vil efterspørge ud af kommunen.

Børne- og ungeområdet

Kommunernes tilbagemeldinger om, hvor de særligt oplever nye målgrupper og problemstillinger, har i stort omfang fokus på ungeområdet.

Indmeldingerne indikerer, at der kan være behov for nye tilbud til unge med svært misbrug. Der efterspørges konkret tilbud om afrusning/afgiftning, som er specifikt målrettet unge, da der opleves et stigende behov, og det samtidig vurderes, at de fleste nuværende tilbud er målrettet en ældre målgruppe.

Sindslidende unge udgør et andet indsatsområde, hvor der er stor kommunal fokus. Godt halvdelen af kommunerne vurderer, at der er brug for nye tilbud eller et kompetenceløft på dette område. Flere fremhæver, at man oplever en stigning af unge med dobbeltbelastninger – ofte kombinationer af misbrug og et psykisk handicap – og at det kan være vanskeligt at finde de rigtige tilbud til disse unge indenfor de eksisterende rammer. Målgruppen omfatter eksempelvis sent udviklede eller omsorgssvigtede unge med misbrug, eller unge med en sindslidelse, selvskadende adfærd og et misbrug.

I forhold til efterspørgslen efter de eksisterende tilbud under rammeaftalen til børn/unge melder kun en enkelt kommune, at man forventer væsentlige ændringer i forhold til sit hidtidige behov. Det drejer sig om Aalborg, der forventer et faldende behov for døgntilbud til udsatte børn/unge og til unge med erhvervet hjerneskade. Forventningen begrundes med et øget fokus på inklusion og anvendelse af plejefamilier og netværkspleje.

5. Fokusområder

Et væsentligt formål med udviklingsstrategien er at fastsætte, hvilke temaer, der i det kommende år skal sættes særligt fokus på i det tværkommunale og regionale samarbejde under rammeaftalen. Valget af fokusområder skal afspejle de udviklingstendenser, som kommunerne oplever på området. Derudover har Social- og Integrationsministeren mulighed for at udmelde et centralt tema til at indgå i strategien.

Arbejdet med de udvalgte fokusområder for udviklingsstrategien påbegyndes umiddelbart efter udviklingsstrategiens vedtagelse med henblik på afrapportering i 1. kvartal året efter med henblik på udmøntning af anbefalingerne.

I de følgende afsnit afrapporteres først status og anbefalinger for de temaer, som indgik i udviklingsstrategi 2013, herefter gennemgås de nye fokusområder, der er besluttet for udviklingsstrategi 2014.

5.1. Udpegning af fokusområder for udviklingsstrategi 2014

I udviklingsstrategien for 2014 fastlægges i alt tre temaer, som de nordjyske kommuner og Region Nordjylland vil arbejde særligt med det kommende år.

Som nyt ministeremne har Social- og Integrationsministeren udmeldt emnet "Godkendelse og tilsyn". De to andre temaer er emner, der bliver videreført uændret fra sidste udviklingsstrategi – det drejer sig om "Udviklingen af en fælles samarbejdsstrategi" samt "Kvalitet i fokus".

5.1.1. Godkendelse og tilsyn (ministeremne 2014)

Ministeren benytter i år adgangen til at udmelde "godkendelse og tilsyn" som særligt tema til rammeaftalerne. Baggrunden er reformen af tilsynsområdet, der indebærer, at der skal etableres fem nye socialtilsyn til at føre det generelle tilsyn med de kommunale, regionale og private tilbud og plejefamilier.

Ministeren fremhæver, at den nye tilsynsmodel forudsætter et løbende samarbejde om tilsynsopgaven på tværs af kommune- og regionsgrænser, og at godkendelses- og tilsynsområdet fremover vil blive et fast tema i rammeaftalerne. Ministeren anmoder derfor de involverede parter om at indlede drøftelserne af, hvordan det fremtidige samarbejde om opgaven mest hensigtsmæssigt kan tilrettelægges, så der tages hensyn til både kommuner, regioner og private som driftsherre, til kommunerne som købere af pladser i tilbuddene og til, at socialtilsynet kan udfylde den rolle, som de får efter loven.

I Nordjylland er der på den baggrund udarbejdet et kommissorium og nedsat en arbejdsgruppe, der skal udarbejde forslag til en tilsynspolitik for det gode tilsyn. Tilsynspolitikken skal beskrive principper, som kan understøtte samarbejdet mellem tilsynsenheden og kommunerne/regionen, herunder principper for dialog, åbenhed, samarbejde samt gensidig forståelse for kommunernes forskellige roller og behov.

Hjørring kommune, der er udpeget til at løfte opgaven som socialtilsyn i Nordjylland, varetager formandskabet for arbejdsgruppen.

5.1.2. Kvalitet i fokus (videreført fra udviklingsstrategi 2013)

Der har i regi af rammeaftalen været fokus på at arbejde med den Faglige Kvalitets Oplysning (FKO). Modellen er et dokumentationsredskab som også kan være med til at understøtte Voksenudredningsmetoden (VUM) på udførersiden. Der arbejdes også i regi af rammeaftalen med at udbrede viden og erfaringer med VUM viden. Arbejdet med kvalitet videreføres fra udviklingsstrategi 2013 til 2014, i det der fortsat er behov for at have et fælles fokus på harmonisering af dokumentation på tværs af tilbuddene, på dokumentation af effekten af indsatsen, og på at få et fælles dialogværktøj mellem borger, udfører og myndighed. Dette er alle elementer i FKO. Der planlægges i marts/april 2013 et temamøde for medarbejdere og ledere i de nordjyske kommuner og region, hvor fokus vil være på VUM og FKO.

5.1.3. Udviklingen af en fælles samarbejdsstrategi (videreført fra udviklingsstrategi 2013)

Det blev i sidste års rammeaftale besluttet at sætte fokus på at få en fælles strategi for, hvad kommunerne og regionen i særlig grad skal samarbejde om – herunder om nogle områder er så specialiserede, at de skal sikres gennem et mere forpligtende strategisk samarbejde end hidtil.

Den nedsatte arbejdsgruppe har det forgangne år gennemført en kortlægning af alle de sociale tilbud, som er i regionen, samt udarbejdet en samlet oversigt over de tilbud, som kommunerne via en rundspørger har udpeget som særligt uerstattelige.

Arbejdsgruppens arbejde blev præsenteret ved et politisk dialogmøde afholdt af KKR den 4. december 2012 med bred deltagelse fra kommunerne og regionen. Præsentationen dannede grundlag for en politisk drøftelse, der gav arbejdsgruppen anledning til at udarbejde et forslag til revideret kommissorium. Fokus for det kommende arbejde er at udarbejde et baggrunds-/inspirationskatalog over handlemuligheder, der kan tjene som platform for, at der politisk kan fastlægges en strategi for det fremtidige samarbejde omkring opretholdelsen af specialiserede tilbud i Nordjylland.

Arbejdet med at udvikle en fælles samarbejdsstrategi videreføres på den baggrund som fokusområde i udviklingsstrategi 2014.

5.2. Afrapportering af fokusområderne fra udviklingsstrategi 2013

I den udviklingsstrategi, der blev vedtaget sidste år (udviklingsstrategi 2013) blev der i alt udpeget fem fokusområder. Som netop beskrevet videreføres to af emnerne i indeværende udviklingsstrategi, mens de øvrige tre emner er blevet afsluttet. Det drejer sig om:

- Familieplejeanbringelser (ministeremnet i udviklingsstrategien for 2013)
- Hjerneskadeområdet
- ADHD/autismeområdet

I det følgende resumeres kort de afrapporteringer, der er blevet udarbejdet for de tre fokusområder, der er blevet afsluttet i det forgangne år.

5.2.1. Familieplejeanbringelser (ministeremne 2013)

Social- og Integrationsministeren udpegede "Familieplejeanbringelser" som særligt fokusområde for Udviklingsstrategien 2013. Ministeren ønskede, at kommunerne skulle have fokus på de muligheder og udfordringer, der er ved i højere grad at anvende familiepleje som led i indsatsen overfor udsatte børn og unge.

En tværkommunal arbejdsgruppe bestående af ledelsesrepræsentanter og fagfolk fra børne- og ungeområderne har i løbet af 2012 analyseret anbringelsesformen, og udarbejdet en række anbefalinger til sikring af fortsat udvikling af kvaliteten, indholdet og kapaciteten på familieplejeområdet.

Arbejdsgruppen fremhæver, at der gode argumenter for at sikre, at de børn og unge der har behov for anbringelse, og som vurderes at kunne profitere af anbringelse i familiepleje, tilbydes denne mulighed. Anbringelse i familiepleje er en god mulighed for at give barnet nye omsorgspersoner og nye udviklingsbetingelser, men at det altid er under forudsætning af, at de rigtige forhold og omstændigheder for

anbringelsen er til stede. Arbejdsgruppen anbefaler på den baggrund at området gives ledelses- og ressourcemæssig prioritet.

Arbejdsgruppen har særligt haft fokus på vigtigheden af en målrettet uddannelsesindsats for familieplejekonsulenterne og plejefamilierne. Der opfordres i den forbindelse til at etablere og opretholde et tværkommunalt samarbejde omkring praksisudvikling og uddannelses tilbud på området.

Arbejdsgruppens samlede rapport og alle anbefalinger er publiceret på hjemmesiden www.rammeaftalernord.dk

5.2.2. Hjerneskadeområdet

Temaet "voksne med erhvervet hjerneskade" har været udpeget som tema både i udviklingsstrategi 2012 og 2013. Arbejdet med temaet har resulteret i en række anbefalinger og initiativer, som bl.a. omfatter:

- Fokus på at sikre, at der i Nordjylland er en fælles vision for tilbud til borgere med erhvervet hjerneskade, så kommunerne og Regionen har en fælles forståelse og sprog på området
 - *Status: Fokus på den rehabiliterende indsats og styrkelse af koordinerede helhedsforløb er et fælles og gennemgående træk ved det arbejde, som kommunerne har iværksat. De fleste nordjyske kommuner har ansat hjerneskadekoordinatorer, og flere kommuner arbejder med Voksenudredningsmetoden (VUM) som udredningsværktøj*
- Fokus på at fastholde de specialiserede rehabiliterings- og behandlingstilbud i Nordjylland
 - *Status: Der er som del af udviklingsstrategien (jf. bilag1) udarbejdet forslag til en fremtidig struktur til at sikre en fortsat forsyning af de ydelser, som hidtil er blevet leveret af Taleinstituttet, herunder Hjerneskadecentret (de ikke-døgnbaserede fase tre tilbud).*
- Fokus udfordringerne ved overgangene fra de somatiske behandlingstilbud til de kommunale/regionale rehabiliteringstilbud
 - *Status: der er nedsat en tværsektoriel koordinerings- /styringsgruppe for voksne med erhvervet hjerneskade. Gruppen skal sikre samarbejdet mellem social- og sundhedsområdet på tværs af kommuner og region*
- Etablering af fælles uddannelsesprogram målrettet nøglepersoner på hjerneskadeområdet i Nordjylland
 - *Status: Det fælles uddannelsesprogram er igangsat og forløber planlagt.*

Arbejdsgruppens analyse og anbefalinger og en nærmere beskrivelse af det iværksatte uddannelsesprogram kan findes på hjemmesiden www.rammeaftalernord.dk .

5.2.3. ADHD/autismeområdet

Autisme- og ADHD-området blev udpeget som temaområde i udviklingsstrategien for både 2012 og 2013, da de kommunale tilbagemeldinger viste et behov for pladser/tilbud indenfor disse områder. De faglige netværk på hvert af disse områder har på den baggrund arbejdet med at analysere og beskrive udviklingen samt give pejlemærker og anbefalinger til fremtidig styrkelse af områderne.

Arbejdet har udmøntet sig i to rapporter i løbet af 2012, hhv. "Spot på ADHD i Nordjylland" og "Spot på Autisme – status og udvikling på området i Nordjylland".

Der er i begge rapporter gennemført spørgeskemaundersøgelser i de nordjyske kommuner, og for ADHD rapportens vedkommende også i Region Nordjylland. De to rapporter findes på www.rammeaftalernord.dk.

Rapporten vedrørende ADHD området opsummerer, at der er et stigende antal borgere, der diagnosticeres med ADHD, men at der er store forskelle mellem de nordjyske kommuner på antallet af borgere, som får diagnosen. Der kan i rapporten ikke tegnes et entydigt billede af, om der mangler tilbud til målgruppen, men flere kommuner efterspørger tilbud, som kan rumme borgere med ADHD, der samtidig har misbrugsproblematikker eller andre sideproblematikker og/eller er dobbeltdiagnosticerede. Mange peger på, at selvhjælpsgrupper og undervisning i egen sygdom (psykoeducation), vil være oplagte indsatser at fokusere på.

Rapporten vedrørende Autismeområdet opsummerer, at den nordjyske tilbudsvifte til borgere med autismespektrumsforstyrrelser er bred, og at indholdet strækker sig fra vejledning og støtte over midlertidige og/eller længerevarende botilbud til enkeltmandsprojekter.

Det faglige netværk på autismeområdet anbefaler følgende på baggrund af rapporten:

- En styrkelse af det tværkommunale samarbejde på sagsbehandlerniveau
- Mere fokus på (efter-)uddannelse af personale
- Fortsat fokus på fælles kurser og temadage i den nordjyske region.
- Større fokus på behandling og placering i tilbud af dobbeltdiagnosticerede borgere
- Forbedring og udvikling af søgeredskaber til sagsbehandlere

Anbefalingerne er tiltrådt af Den Administrative Styregruppe for socialområdet, og vil således præge den fremadrettede løbende udvikling af områderne.

6. Status for særlige tilbudstyper

Udviklingsstrategien skal give en kort status på udviklingen inden for en række forskellige, særlig tilbudstyper eller initiativer. Fokus i opsamlingerne er på, om der er sket ændringer det forgangne år, der kan have fælles interesse for de nordjyske kommuner.

6.1. Børnehus Nord

I forbindelse med Satspuljeaftalen 2012 blev der nedsat en arbejdsgruppe i regi af Sundhedsstyrelsen som et fælles initiativ mellem Social- og Integrationsministeriet, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og Justitsministeriet med henblik på at bidrage til ministeriernes belysning af det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde i sager om overgreb mod børn. Arbejdsgruppen anbefalede, at der skulle etableres en landsdækkende børnehusordning hvor kommunerne i hver region etablerer et børnehus. KKR Nordjylland har besluttet, at Børnehuset i Region Nordjylland skal forankres og drives af Aalborg Kommune.

Lovgivningen vedr. børnehuse angiver, at børnehuse er omfattet af rammeaftalerne. Dvs. at driftskommunen (Aalborg Kommune) har forsyningsforpligtigelse i forhold til de nordjyske kommuner. Særligt for børnehuse er dog, at kommunerne ikke kan stå udenfor børnehussamarbejdet og skal benytte børnehuset i de sager, hvor et barn eller en ung har været udsat for seksuelle eller voldelige overgreb eller hvor der er mistanke herom.

Der udarbejdes i løbet 2013 samarbejdsaftaler med de nordjyske kommuner, Region Nordjylland, Nordjyllands Politikreds og Region Midtjylland (Skejby Sygehus).

Børnehus Nord indskrives i den faglige udviklingsstrategi for 2014 og frem. I lovgivningen angives, at kommunerne skal drøfte børnehusets aktiviteter, drift mv. hvert år i forbindelse med drøftelserne om rammeaftalerne. Der vil i den forbindelse fremover blive vurderet, om der er særlige temaer omkring Børnehus Nord, som er relevante for alle nordjyske kommuner, og som derfor skal tages op i udviklingsstrategien.

6.2. Fælles samråd for udviklingshæmmede lovovertrædere i Nordjylland

Kommunerne i Nordjylland har, i regi af rammeaftalen, etableret et fælleskommunalt Samråd for udviklingshæmmede lovovertrædere. Samrådet afgiver vejledende udtalelser til anklagemyndigheden om målgruppen samt sanktionsformer for mennesker med udviklingshæmning, der overtræder loven.

Der er i 2012 ikke modtaget indmeldinger fra samrådet om observationer, der kunne indikere en ændret udvikling på området i 2014.

6.3. Botilbud med over 100 pladser

Det er lovgivningsmæssigt fastlagt, at alle botilbud, der har mere end 100 pladser, skal have en udviklingsplan, som udarbejdes af driftsherren. Det er desuden fastlagt, at der skal ske en årlig opfølgning på udviklingsplanerne, som skal fremgå af udviklingsstrategien.

Der er i Nordjylland kun ét tilbud med over 100 pladser – nemlig Sødisebakke, som har 122 døgnpladser til længere ophold (§ 108), og som drives af Region Nordjylland. Regionen udarbejdede en udviklingsplan for Sødisebakke i 2008, og den årlige opfølgning på denne plan er vedlagt udviklingsstrategien som bilag 4.

6.4. Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

I forbindelse med udarbejdelsen af udviklingsstrategien på det specialiserede social- og undervisningsområde har kommunerne ansvaret for at sikre en indbyrdes koordinering mellem regionerne af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger. Der er i 2014 syv landsdækkende tilbud, fem landsdelsdækkende tilbud og otte tilbud med sikrede afdelinger.³

Nedenfor er opsummeret de helt overordnede hovedtendenser omkring kapacitet og belægning samt kommunernes efterspørgsel og behov efter disse typer af tilbud. Tilbuddenes udvikling i forhold til kapacitet, belægning og tendenser i forhold til kommunernes efterspørgsel er beskrevet særskilt for hvert af de tilbud, der i bekendtgørelsen er defineret som henholdsvis lands- og landsdelsdækkende og sikrede afdelinger i bilag 5.

6.4.1. Lands- og landsdelsdækkende tilbud

Samlet set har belægningen på de lands- og landsdelsdækkende tilbud været på 94 procent i 2012. Belægningen på tilbuddene svinger dog fra 30 til 141 procent. Samlet forventer driftsherrerne ikke de store forandringer i tilbuddenes kapacitet frem mod 2016. Dog vil to tilbud (Center for Døvblindhed og Høretab

³ To af tilbuddene ligger i Nordjylland, nemlig Center for Døvblindhed og Høretab samt Den Sikrede Institution Kompasset.

og CFD (Center for Døve)) øge antallet af pladser fra 2012 til 2014, mens to tilbud (Center for Høretab og Kofoedsminde) har nedjusteret antallet af pladser i 2013.

Det landsdækkende tilbud Nyborgskolen har haft faldende belægning i en årrække, og Region Syddanmark er i dialog med Ministeriet for Børn og Undervisning om tilbuddets fremtid. De øvrige tilbud forventer på nuværende tidspunkt en uændret kapacitet frem til 2016.

De lands- og landsdelsdækkende tilbud bliver overvejende belagt med borgere fra kommunerne i beliggenhedsregionen eller de omkringliggende regioner.

Gennemgående oplyser kommunerne, at efterspørgslen efter de lands- og landsdelsdækkende tilbud i 2014 vil være uændret.

6.4.2. Sikrede afdelinger

Belægningen på de sikrede afdelinger var i 2012 samlet set på 70 procent, der spændte fra 56 til 89 procent på de enkelte tilbud. Den sikrede afdeling Kompasset, der blev oprettet den 1. september 2012, og havde lav belægning de første måneder. Driftsherrerne for de sikrede afdelinger forudsætter en belægningsprocent på 85 for de sikrede afdelinger.

I 2012 blev der nedlagt 19 sikrede pladser fordelt på fem tilbud drevet af henholdsvis Region Syddanmark, Midtjylland, Sjælland og Hovedstaden. Med den samtidige etablering af Kompasset på 8 pladser blev der samlet set foretaget en nedjustering på 11 pladser.

Pladserne på de sikrede afdelinger bliver primært belagt med borgere fra kommuner i den region, hvor tilbuddet ligger, eller fra omkringliggende regioner. Borgere fra Hovedstadsregionen er dog forholdsvist højt repræsenteret i alle beliggenhedsregioner.

Tilsvarende de lands- og landsdelsdækkende tilbud oplyser landets kommuner, at efterspørgslen efter de sikrede afdelinger i 2014 gennemgående vil være uændret. Flere kommuner på tværs af landet fremhæver i den forbindelse, at det alene er med afsæt i lægehenviisning eller efter domsafsigelse, at der bliver trukket på tilbuddene. Kommunerne oplever det derfor svært at prognosticere på, hvordan henvisnings- og domsmønstre vil være i 2014.

**FÆLLESKOMMUNALT PARTNERSKAB PÅ
KOMMUNIKATIONS- OG HJERNESKADEOMRÅDET**

UDKAST

Indhold

1	Fælleskommunalt partnerskab på kommunikations- og hjerneskadeområdet	1
1.1	Baggrund	1
1.2	Bærende principper for partnerskabet	2
2	Den fælleskommunale ramme om opgaverne på kommunikationsområdet	3
2.1	Organisatoriske niveauer på kommunikationsområdet	3
2.2	Fordelingen af opgaverne på kommunikationsområdet	6
3	Den fælleskommunale ramme om opgaverne på hjerneskadeområdet	9
3.1	Overordnede hensyn ved opgavevaretagelse på specialiseret niveau	9
3.2	Organisatoriske niveauer og opgavefordeling på hjerneskadeområdet	10
3.3	Opgaver i Specialistfunktionen på hjerneskadeområdet	12
4	Sigtelinjer for en styringsaftale	13
5	Medarbejdere	14
	Bilag 1: Opgavefordeling for ydelserne på kommunikations- og hjerneskadeområdet	15

1 Fælleskommunalt partnerskab på kommunikations- og hjerneskadeområdet

Kommunerne i Nordjylland varetager fremadrettet samtlige opgaver indenfor kommunikations- og hjerneskadeområdet, som tidligere blev løst af Taleinstituttet. I dette notat beskrives modellen for kommunal organisering af de områder, som Taleinstituttet hidtil har varetaget. Taleinstituttet har overordnet leveret ydelser inden for to områder:

- Børn, unge og voksne med forskellige former for vanskeligheder indenfor **kommunikationsområdet** (tale/sprog-vanskeligheder)
- Børn, unge og voksne med **erhvervet hjerneskade** og behov for udredning og rehabilitering på specialiseret niveau

Overordnet bygger modellen på et netværksbaseret fælleskommunalt partnerskab, der involverer organisering på tre niveauer. Den samlede opgavevaretagelse fordeles mellem

- 1) de enkelte kommuner
- 2) fire klyngebaserede centre for kommunikation og undervisning, og
- 3) med specialistfunktioner placeret i Aalborg Kommune for kommunikationsområdet og hjerneskadeområdet.

Den skitserede model vil bidrage til, at der i praksis også fremover vil ske en frugtbar udveksling af ekspertise og erfaring de to områder imellem.

Specialistfunktionen løfter opgaver i forhold til særligt små målgrupper og grupper, der har behov for en særligt specialiseret indsats. Organiseringen giver nye muligheder for en fleksibel tilrettelæggelse af indsatsen, der tager udgangspunkt i et samspil mellem lokale kompetencer og de specialiserede – på centre eller i Specialistfunktionen. Herigennem styrkes fagligheden på flere niveauer til gavn for borger og den samlede ressourceanvendelse på området.

Indledningsvist redegøres baggrunden for udviklingen af modellen, samt de principper, der er lagt til grund for organiseringen mellem de tre niveauer i modellen. Herefter præsenteres den kommunale organisering af de to områder af fremstillingsmæssige og praktiske årsager separat for hvert område. Behandlingen af tale/sprog-vanskeligheder, som følge af erhvervet hjerneskade (afasi) er beskrevet under både hjerneskadeområdet og kommunikationsområdet, da begge områder løfter opgaver i forhold til borgere med denne lidelse.

1.1 Baggrund

Kommunerne har efter kommunalreformen gradvist hjemtaget en række opgaver fra Taleinstituttet. Omfanget har varieret fra kommune til kommune, men den samlede effekt har været, at driftsgrundlaget for Taleinstituttets aktiviteter gradvist er blevet reduceret med ca. 20 pct. fra

2008 til 2012. I 2012 svarede det til en omsætning på rammeaftaleområdet på ca. 22 mio. kr., med nogenlunde lige store andele til henholdsvis kommunikationsområdet og hjerneskadeområdet, herunder afasi.

Der blev til Rammeaftalen 2013 varslet yderligere hjemtagelser af opgaver til kommunerne. Region Nordjylland vurderede på den baggrund, at det fremtidige driftsgrundlag for Taleinstituttet var usikkert. I Rammeaftalen for 2013 blev det derfor aftalt, at der i løbet af andet halvår af 2012 skulle indgås en aftale om de fremtidige vilkår for instituttets virke. Processen i 2012 førte imidlertid ikke til en aftale, men afdækkede i stedet udfordringer med at forene kommunernes ønsker til den fremtidige opgavevaretagelse med det, Region Nordjylland fandt realiserbart i forhold til at kunne drive et bæredygtigt højt specialiseret tilbud på Taleinstituttet.

Borgmesterkredsen i Nordjylland drøftede på den baggrund sagen på et møde den 31. januar 2013, hvor der på det foreliggende grundlag var enighed om at indstille til, at opgaverne fremadrettet varetages i kommunalt regi, herunder at ydelserne på det specialiserede hjerneskadeområde samles i Aalborg Kommune.

Notatet indgår som bilag til Udviklingsstrategien på det social- og specialundervisningsområdet. Inden forelæggelsen for kommunalbestyrelserne er modellen blevet behandlet i KKR Nordjylland, samt i Dialogforum, der er KKR Nordjyllands forum for dialog med brugerorganisationerne på social- og specialundervisningsområdet. Den model, der fremlægges i det følgende er desuden behandlet af Den Administrative Styregruppe for social- og specialundervisningsområdet, hvor alle kommuner og Region Nordjylland er repræsenteret på direktørniveau.

1.2 Bærende principper for partnerskabet

Det er en helt afgørende forudsætning for den kommunale models funktionsdygtighed og kvaliteten i opgaveløsningen, at de formelle aftaler mellem kommunerne om fordeling af opgaver, ansvar og finansiering understøttes af et velfungerende fælleskommunalt samarbejde. Det fordrer, at samarbejdet organiseres som et netværksbaseret partnerskab, der bygger på dialog, tillid og et indgående kendskab til hinanden.

De bærende principper for dette partnerskab er:

- Kommunerne har en fælles interesse i og ansvar for, at der fortsat er høj kvalitet i opgavevaretagelsen i hele regionen. Alle borgere i regionen skal – uanset bopæl – have mulighed for at modtage et fagligt kvalificeret tilbud i tæt sammenhæng med de øvrige indsatser i kommunerne
- Alle kommuner er indstillet på at indgå aftaler om køb og salg af ydelserne på området
- Det er et fælles ansvar, at de ønskede tilbud er økonomisk bæredygtige
- Alle parter er indstillet på at bidrage aktivt til at sikre kontinuerlig videns- og kompetenceudvikling gennem struktureret samarbejde og systematisk videndeling i faglige netværk

- Der er en fælles forståelse af, at opgavefordelingen mellem de forskellige niveauer er dynamisk, og vil ændre sig over tid i takt med, at de faglige kompetencer udvikles i de enkelte centre og lokalt

Det er endvidere en afgørende præmis for partnerskabsmodellen, at det altid er primærkommunen, der har det samlede ansvar for at bestille og koordinere indsatserne i en sag. Det sikrer en helhedsorienteret sagsbehandling, hvor den iværksatte indsats på såvel kommunikations- som hjerneskadeområdet sker i nær sammenhæng med øvrige kommunale indsatser på andre områder. Det sikrer også, at den iværksatte indsats er i overensstemmelse med det politisk fastsatte serviceniveau i den enkelte kommune.

2 Den fælleskommunale ramme om opgaverne på kommunikationsområdet

En kommunal opgavevaretagelse af ydelserne inden for kommunikationsområdet involverer organisering på tre forskellige niveauer. Den samlede opgavevaretagelse vil være fordelt på følgende niveauer:

- Lokalt i de 11 nordjyske kommuner
- Fælleskommunale klynger, der er organiseret rundt om fire kommunale Centre for Kommunikation og Undervisning. (Centrene placeres i Vendsyssel (Hjørring), Thy (Thisted), Himmerland (Aars) og Aalborg).
- Centralt, ved en specialistfunktion, der er placeret i Aalborg Kommune.

Afgørelsen af, på hvilket niveau, en opgave løses, afhænger af behovet for specialiseret kompetencer/indsats i den konkrete sag, samt hvilken viden og faglige kompetencer, der rådes over lokalt.

De enkelte kommuner og de enkelte centre har forskellige forudsætninger og kompetencer for opgavevaretagelsen. Det vil være forskelligt, hvor lang erfaring man har med en opgave, hvilke faglige kompetencer man råder over og hvilken volumen, man kan planlægge med.

2.1 Organisatoriske niveauer på kommunikationsområdet

I det følgende gennemgås mere detaljeret de tre niveauer, som den kommunale opgavevaretagelse fordeles på. Det skal understreges, at udførerne på de tre niveauer vil arbejde tæt sammen, og at der i den enkelte sag altid vil være mulighed for at trække på/søge råd og vejledning hos de andre parter på samme eller næste niveau.

De nordjyske kommuner

Den enkelte kommune varetager rollen som sagskoordinator, men herudover kan den enkelte kommune også selv være udfører af nogle af de konkrete ydelser inden for tale-/sprogområdet.

Når kommunen selv råder over et fagligt kvalificeret tilbud kan indsatsen foregå i borgerens nærmiljø og med de bedste forudsætninger for at skabe inklusion i forhold de relevante lokale fællesskaber.

Det har hidtil mest været på børneområdet, at en del kommuner har valgt at udføre ydelserne indenfor tale-/sprogområdet selv. Opgaven er i givet fald typisk blevet varetaget af PPR og med fokus på at skabe inklusion i forhold til den almindelige undervisning.

En fælleskommunal, partnerskabsbaseret organisering af kommunikationsområdet vil understøtte en fortsat løbende faglig opkvalificering lokalt, der med tiden vil give flere kommuner mulighed for at løse en række af opgaverne inden for området selv.

De fire Centre for Kommunikation og Undervisning

- Centrene placeres i Himmerland (Aars), Vendsyssel (Hjørring), Thy (Thisted) og Aalborg
- Alle centrene bliver kommunalt drevne. Tre af centrene placeres i tilknytning til eksisterende centre (voksenspecialskoler), mens centeret i Aalborg nyoprettes
- Centrenes opgaveansvar kan overordnet beskrives som de ydelser, der er for komplekse eller for sjældent forekommende til at blive løst lokalt
- Center Aalborg adskiller sig fra de øvrige centre ved at være hjemsted for specialfunktionen, som også kan varetage ydelser på børneområdet. De øvrige centre leverer ikke ydelser på børneområdet
- Centrene trækker på hinanden - og specialistfunktionen - i opgaveudførelsen, og har et fælles ansvar for til stadighed at opretholde og videreudvikle den samlede specialistviden gennem fælles kurser, faglig sparring/supervision og udveksling. Samarbejdet indebærer, at der oprettes et fælles ledernetværk samt de relevante faglige netværk for centrenes medarbejdere
- Hver af de nordjyske kommuner associeres til ét af centrene. Indplaceringen af kommunerne i forhold til de enkelte centre skal balancere hensynet til geografi (kortest mulig afstand for borgeren til tilbuddet) overfor behovet for, at centrene alle har en bæredygtig og tilnærmelsesvis ensartet volumen. Klyngerne kunne eksempelvis se således ud:
 - Center Himmerland: Mariagerfjord Kommune, Rebild Kommune og Vesthimmerlands Kommune
 - Center Thy: Morsø Kommune og Thisted Kommune
 - Center Vendsyssel: Brønderslev Kommune, Frederikshavn Kommune, Hjørring Kommune og Læsø Kommune
 - Center Aalborg: Jammerbugt Kommune og Aalborg Kommune

Klyngernes endelige sammensætning vil bero på politisk beslutningstagen i den enkelte kommune.

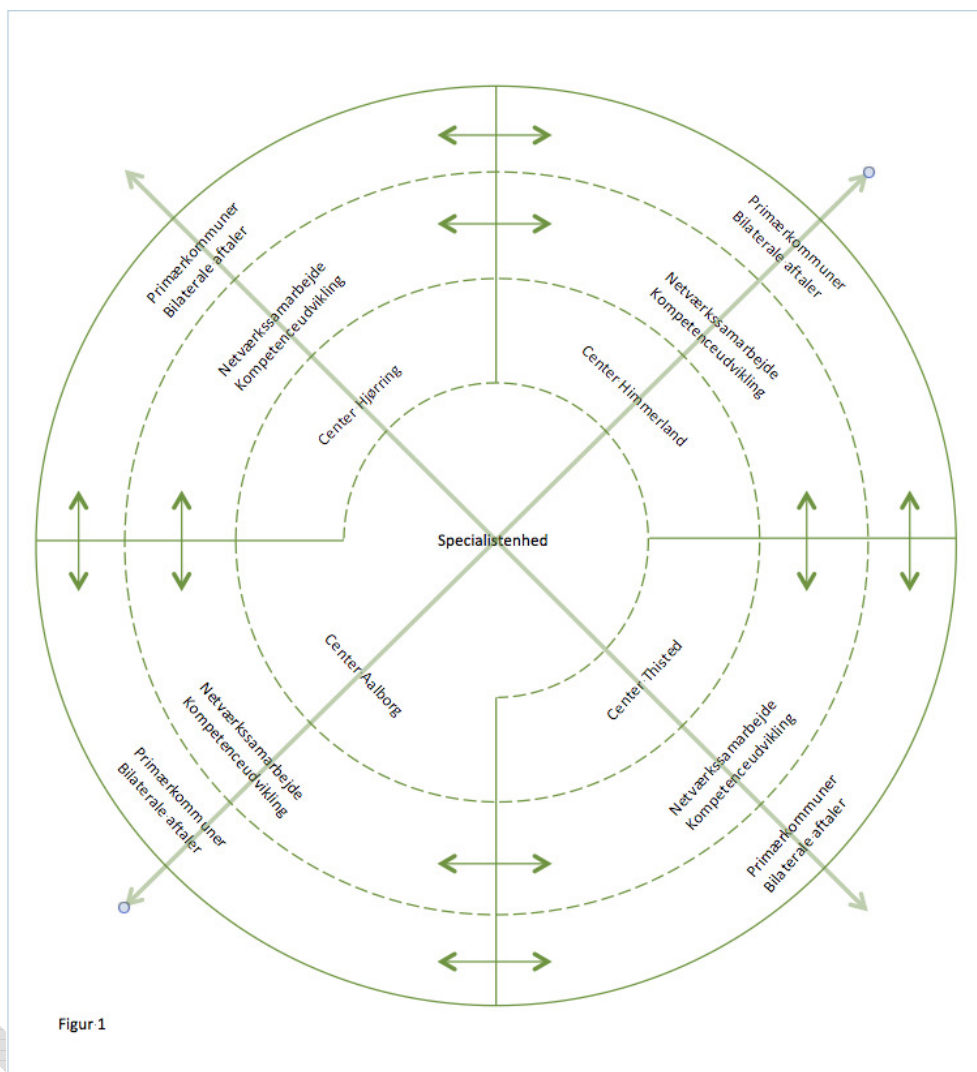
Specialistfunktionen:

- Specialistkompetencerne indenfor kommunikationsområdet placeres i en specialistfunktion i Aalborg Kommune i tilknytning til center Aalborg. Specialfunktionen vil, med den valgte struktur, kunne opretholde en funktion med særlige tværfaglige kompetencer, høje faglige kompetencer, viden og erfaring med rådgivning og udredningen på områderne, og vil derfor have særdeles gode forudsætninger for at fastholde en status som VISO-leverandør (VISO er den nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation inden for det sociale område, som kommunerne kan trække på, når der i en sag er brug for supplerende ekspertise)
- Specialistfunktionen er geografisk placeret i Aalborg, som del af Center Aalborg, men vil i funktion levere ydelser til alle, der indgår i det fælleskommunale partnerskab på området
- Placeringen af specialistfunktionen i Aalborg er begrundet i geografi (at byen ligger centralt i landsdelen) samt volumen. Specialistfunktionens integration i Center Aalborg vil på kommunikationsområdet kunne sikre den sagsvolumen, der er en nødvendig forudsætning for at tilbudet kan blive økonomisk bæredygtigt. På hjerneskadeområdet samles kompetencer fra Taleinstituttet ligeledes i en specialistfunktion jf. afsnit 3. Dermed fastholdes muligheden for faglig udveksling og synergi mellem de to områder.
- Specialistfunktionen skal på kommunikationsområdet have ekspertisen til at løfte opgaverne i forhold til særligt små målgrupper og særligt komplicerede sager (både for børn, unge og voksne).
- Specialistfunktionen har endvidere opgaver indenfor supervision og efteruddannelse
- Der skal, som led i styringsaftalen, fastlægges en finansieringsmodel, der understøtter specialistfunktionens mulighed for på bæredygtig vis at opretholde et beredskab med tværfaglige specialkompetencer, og som samtidig giver kommunerne fleksibilitet i forhold til hvilke konkrete specialydelser, man vil købe. Finansieringen ønskes derfor sammensat som en kombination af en takstmodel og en abonnementsordning.
- Abonnementsbidraget vil udgøre betalingen for, at specialistfunktionen garanterer opretholdelsen af det nødvendige specialberedskab. Abonnementet giver den enkelte kommune ret til at henvende sig med komplekse problemstillinger. Abonnementet indebærer samtidig en forpligtigelse for specialistfunktionen til at lade sine kompetencer og viden indgå aktivt i de netværk, der opbygges på tværs af centrene.
- I forhold til betalingen for de konkrete ydelser hos specialistfunktionen, som den enkelte kommune ("abonnet") vurderer at have behov for i en sag, afregnes efter takst.

Grafisk illustration af den samlede organisering af opgaveløsningen

Som understreget indledningsvis vil udførerne på de tre organisatoriske niveauer arbejde tæt sammen. Den gensidige afhængighed mellem niveauerne er illustreret grafisk i **figur 1** nedenfor. Figuren skal læses "ude fra og ind" – således at der i den yderste - og største - ring forventes løses de sager, der har den mindste kompleksitet, mens løsningen af de mest komplicerede sager er

placeret i den inderste cirkel. De opgaver, der løses på de forskellige niveauer kan over tid flytte sig i takt med udviklingen.

Figur 1

2.2 Fordelingen af opgaverne på kommunikationsområdet

Kommunikationsområdet omfatter tilbud til mange forskellige målgrupper. I **bilag 1** er det i skemaform specificeret, hvordan opgaveløsningen inden for de enkelte problemkomplekser konkret fordeles på de tre udfører-niveauer – dvs. hvilke opgaver, der inden for hvert speciale tænkes løst af hhv. kommunen, centrene eller specialistfunktionen.

Opgavefordelingen gennemgås nærmere nedenfor. Det overordnede billede på kommunikationsområdet er, at kommunerne vil være den væsentligste udfører på børneområdet, mens det på voksenområdet er centrene, der vil være leverandør for de fleste af kommunikationsydelserne. For både børne- og voksenområdet gælder, at specialistfunktionen ved Center Aalborg vil være garant for, at der kan tilbydes en fagligt kvalificeret indsats i sager, hvor der foreligger særligt

komplekse problemstillinger eller ved meget små målgrupper, fx mennesker med sjældne diagnoser. Det vil altid være den enkelte primærkommune der afgør, hvornår der foreligger en så kompliceret sag, at der er tale om en specialistopgave. Specialistfunktionens rolle er at sikre, at ydelsen i givet fald kan leveres.

Opgavefordelingen for tale/sprogydelserne på børneområdet

- Målgruppen for tale/sprogydelser på børneområdet omfatter børn med hhv. tale- og sprog-vanskeligheder, multiple funktionsnedsættelser, mundmotoriske vanskeligheder, stemmevanskeligheder, stamme-vanskeligheder og børn med læbe/ganespalte
- Der er på børneområdet stor forskel på, i hvilket omfang, kommunerne hidtil har trukket på Taleinstituttets ydelser. I nogle kommuner løses opgaven i forvejen næsten fuldt ud lokalt (typisk i regi af PPR og i tilknytning til kommunens inklusionsindsats), mens andre har benyttet Taleinstituttet som hovedleverandør på området. Kommunerne vil på kort sigt derfor have meget forskellige forudsætninger for selvstændigt at kunne løfte opgaven. Mens nogle kommuner ikke vil have mulighed for at kunne løse opgaven selv fra årsskiftet, vil andre blot kunne fortsætte som hidtil.
- De tre eksisterende centre (voksenspecialskoler) leverer ikke ydelser på børneområdet.
- Børneområdet er dermed et område, hvor partnerskabs-tilgangen vil få konkret og væsentlig betydning i forhold til at sikre den nødvendige forsyning. Partnerskabs-tilgangen skal give alle en sikkerhed for, at man vil kunne få sine opgaver løst gennem en *bilateral aftale* med en anden kommune. Kommuner, der besidder den nødvendige kompetence på området, forpligtiger sig til at stille sig til rådighed for et bilateralt samarbejde med de kommuner, der efterspørger ydelser på området. Modellen indebærer, at PPR-ydelser fremover vil blive gjort til genstand for køb/salg på tværs af kommunegrænserne, samt at kommunerne åbent deler sine netværk, erfaring, viden og kompetencer inden for feltet mellem sig.
- Specialistfunktionen på Center Aalborg har ansvar for at opbygge kompetence i forhold til de særligt komplicerede sager eller særligt små målgrupper på området, herunder tilbud til børn med komplekse mundmotoriske vanskeligheder eller læbe/ganespalte.

Opgavefordelingen for tale/sprogydelserne på voksenområdet

- På voksenområdet kan målgruppen overordnet opdeles i mennesker med stemmevanskeligheder, mennesker med andre tale-/sprogvanskeligheder, herunder mennesker med meget sjældne problemstillinger, samt mennesker med tale/sprog-vanskeligheder som følge af en erhvervet hjerneskade (afasi)
- I forhold til mennesker med stemmevanskeligheder vil de fleste udrednings- og undervisnings-tilbud blive leveret af de fire centre for kommunikation og undervisning. To ud af de tre eksisterende centre (voksenspecialskoler) varetager i forvejen disse opgaver. Specialistfunktionen sikrer ekspertisen indenfor områdets mindste specialer.

- I forhold til mennesker med andre tale/sprogvanskeligheder vil indsatsen som hovedregel også blive leveret af de fire centre. I forhold til særligt små målgrupper indenfor området (omfatter bl.a. mennesker, der har fået bortopereret struben eller er mundhuleopereret som følge af cancer) sikrer specialistfunktionen på Center Aalborg ekspertisen inden for de pågældende specialer
- I forhold til mennesker med afasi varetages tale/sprog-indsatsen (herunder udredning, test, undersøgelse og undervisning mv.) som udgangspunkt¹ på de fire centre, hvoraf de tre af centrene i dag i forvejen løfter opgaven. Den øvrige tværfaglige rehabiliterende indsats i forhold til hjerneskaden (eksempelvis den ergo-/fysioterapeutiske indsats) foregår i den enkelte kommune, eller – i særligt specialiserede sager – ved specialistfunktionen. Den samlede, helhedsorienterede indsats koordineres af den enkelte kommunes hjerneskadekoordineringsfunktion.

¹ Er uddybet under afsnit 3

3 Den fælleskommunale ramme om opgaverne på hjerneskadeområdet

Fastholdelse af et specialiseret niveau i rehabiliteringsindsatsen på hjerneskadeområdet i Nordjylland forudsætter en samlet organisering. Aalborg Kommune har en grundvolumen på området, der sammen med aftaler om forsyning til de øvrige nordjyske kommuner, kan sikre et bæredygtigt driftgrundlag i en specialiseret funktion.

De mest specialiserede ydelser på hjerneskadeområdet samles fremadrettet i specialistfunktionen i Aalborg Kommune, hvor samtlige af de opgaveområder Taleinstituttet i dag varetager på hjerneskadeområdet (voksne, børn og Afasi²) videreføres. Aalborg Kommune har til hensigt at etablere et særligt ledelsesfelt, hvor Taleinstituttets opgaver på hjerneskadeområdet integreres med Aalborg Kommunes nuværende opgaver på området. Hermed fastholdes et specialiseret niveau i hjerneskaderehabiliteringen til børn, unge og voksne i de nordjyske kommuner og samtidig opnås en faglig styrkelse af området qua det praksisnære samspil.

En kommunal opgavevaretagelse i specialistfunktionen vil ligeledes styrke forudsætningerne for fleksibilitet i ydelserne. Gennem en tættere integrering af de specialiserede kompetencer i de øvrige indsatser på hjerneskadeområdet lokalt i de nordjyske kommuner styrkes hjerneskaderehabiliteringsindsatsen samlet set.

3.1 Overordnede hensyn ved opgavevaretagelse på specialiseret niveau

Den fremtidige organisering i en specialiseret funktion følger anbefalinger på nationalt plan³ til hjerneskaderehabilitering i kommunalt regi, nærmere betegnet fase III, herunder Kommunernes Landsforenings 10 anbefalinger til en styrket rehabiliteringsindsats i kommunerne på specialiseret niveau.

To grundlæggende hensyn er gennemgående i ovenstående og er grundlæggende i den fremtidige organisering på hjerneskadeområdet:

- Alle borgere i Nordjylland med behov herfor sikres adgang til udrednings- og rehabiliteringsforløb på specialiseret niveau ved at fastholde en specialistfunktion i Aalborg Kommune

² Flere kommuner har integreret Afasi området i eksisterende tilbud – forslaget ændrer ikke på denne opgavefordeling

³ Det drejer sig blandt andet om rapporterne fra Medicinsk Teknologi Vurdering og Forløbsprogrammerne (Sundhedsstyrelsen 2011). Rapporterne gennemgår den viden, der findes om rehabilitering af borgere med erhvervet hjerneskade. På den baggrund anvises forslag til indhold og organiseringen af indsatser til målgruppen. Kommunernes Landsforening (KL) udgav i 2012 mål for udviklingen på det kommunale hjerneskadeområde, samt 10 anbefalinger til kommunerne.

I 2012 var hjerneskadeområdet særligt fokusområde i Rammeaftalen på det specialiserede socialområde. I den forbindelse blev der udarbejdet fælles arbejdsgrupperapport mellem kommunale og regionale repræsentanter. Rapporten indeholdt blandt andet vision og anbefalinger til udvikling på hjerneskadeområdet i Nordjylland (www.rammeaftalernord.dk).

- Der skal være tæt sammenhæng og synergieffekt mellem de lokale indsatser i kommunerne på basis og avanceret niveau og indsatsen på specialiseret niveau, så borgeren får de bedste forudsætninger for et liv i mestring

Følgevirkningerne efter en erhvervet hjerneskade varierer i grad og kompleksitet, derfor varierer behovet for specialiseringsgrad i rehabiliteringsindsatsen ligeledes. Specialiseringsgraden i rehabiliteringsindsatsen afhænger af de neurofaglige kompetencer ved de involverede faggrupper, men organiseringen af indsatsen og samarbejdet mellem fagligheder har ligeledes betydning.

Der skelnes mellem tre faglige niveauer i rehabiliteringsindsatsen i kommunalt regi på hjerneskadeområdet (fase III):

Basalt niveau: varetages af kommunen. De involverede faggrupper har neurofaglig viden fra deres grunduddannelse, samt relevante kurser. Faggrupperne kan eventuelt have andre arbejdsopgaver end rehabilitering af personer med erhvervet hjerneskade.

Avanceret niveau: varetages af kommunen i samarbejde med fagpersoner med særlige kompetencer indenfor et givent specifikt område og/eller specialiserede hjerneskadetilbud. Alternativt har kommunen – eventuelt i tværkommunalt samarbejde – selv personale med tilsvarende neurofaglige kompetencer. Samarbejdet kan enten være i forhold til konkrete opgaveløsninger eller ved supervision.

Forløb koordineres i en hjerneskadekoordineringsfunktion.

Specialiseret niveau: rehabiliteringsforløb varetages af de specialiserede hjerneskadetilbud som samlede helhedsorienterede og intensive forløb. Der er involveret faggrupper med specialiseret neurofaglig ekspertise (indenfor alle relevante områder), som fungerer i et tæt, interdisciplinært samarbejde. Faggrupperne modtager fast og hyppig supervision og deltager desuden ofte i udviklingsarbejde og forskning.

(Sundhedsstyrelsen 2011: 45)

3.2 Organisatoriske niveauer og opgavefordeling på hjerneskadeområdet

Den fremadrettede løsning af opgaverne på hjerneskadeområdet i kommunalt regi indebærer, ligesom på kommunikationsområdet, samarbejde mellem tre organisatoriske niveauer. Der er også på hjerneskadeområdet forskel på de kompetencer de enkelte kommune råder over.

Målgruppen til rehabiliteringsydelse på specialiseret niveau er relativt begrænset, særligt på børn og ungeområdet. Derfor er der behov for en samling af kompetencerne i én specialiseret funktion, der kan sikres en volumen i tilbuddet, der er en forudsætning for det specialiserede niveau.

De nordjyske kommuner

Kommunerne har siden 2007 oprustet indsatsen på hjerneskadeområdet og flere kommuner råder over målrettede tilbud og neurofaglige kompetencer ud over basalt niveau. Fra 2012 er foretaget en yderligere opkvalificering af de neurofaglige kompetencer i kommunerne gennem Det Nordjyske Uddannelsesprogram – Erhvervet Hjerneskade.

De 11 nordjyske kommuner har det samlede myndigheds- og betalingsansvar i forhold til borgere med erhvervet hjerneskade. I alle nordjyske kommuner varetages sags- og forløbskoordinering gennem en hjerneskadekoordinatorfunktion. Kommunen er ansvarlig for at visitere til udrednings- og rehabiliteringsydelser, herunder også forløb i en specialiseret funktion. Flere kommuner inddrager i projektsammenhænge de specialiserede kompetencer fra hjerneskadeområdet på Taleinstituttet i det sagsudredende og koordinerende arbejde lokalt i samarbejde med hjerneskadekoordinatorfunktionen.

Kommunerne varetager genoptræning og rehabilitering på basalt niveau og, der arbejdes løbende med at udvikle rehabiliteringsindsatsen på avanceret niveau lokalt. Der vil også fremadrettet blive arbejdet med at udvikle rehabiliteringstilbud på avanceret niveau lokalt i kommunerne gennem samarbejde med specialistfunktionen.

De fire centre for kommunikation og undervisning

Flere af de foreslåede fire centre for Kommunikation og Undervisning vil varetage specifikke opgaver i forhold til borgere med erhvervet hjerneskade, særligt i forhold til afasi, herunder afdækning (udredning) og genoptræning forhold til kommunikative funktionsnedsættelser. Der lægges med den foreslåede model op til en videreførelse af den eksisterende opgavefordeling og ikke til en ændring.

I samspil mellem den specialiserede funktion i Aalborg Kommune og kompetencerne lokalt på de fire centre vil det være muligt at udvikle på rehabiliteringsindsatsen til borgere med erhvervet hjerneskade og afasi på avanceret niveau.

Specialistfunktionen

Specialistfunktionen varetager udrednings- og rehabiliteringsydelser på specialiseret niveau, samt konsulentfunktioner – både generelt og sagsrettet - i forhold til primærkommunerne og de 4 kommunale centre for Kommunikation og Undervisning.

Den specialiserede funktion vil fremadrettet varetage opgaver, som hidtil har været organiseret på hjerneskadeområdet på Taleinstituttet. Med en kommunal overtagelse af opgaverne vil der være styrket fokus på individuelt tilpassede graduerede rehabiliteringsforløb i samarbejde med de lokale kompetencer. En kvalificeret rehabiliteringsindsats så tæt på det liv, borgeren skal leve efter forløbet, styrker effekterne af indsatsen. Ved at kombinere en neurofaglig specialiseret ekspertise i et afgrænset forløb, og med et fokus på videndeling og opfølgning lokalt, styrkes borgernes forudsætninger for at omsætte den specialiserede indsats i det hverdagsliv, der venter efter indsatsen.

Specialistfunktionens målgruppe er både børn, unge og voksne med erhvervet hjerneskade. Målgruppen børn og unge er imidlertid meget lille, der vil derfor være særligt behov for at bevare et tværgående fokus på den målgruppe – på tværs af kommunikationsområdet og hjerneskadeområ-

det – og på tværs af voksenområdet og børn- og ungeområdet. Ydelser til børn og unge vil generelt følge samme indhold og principper som på voksenområdet. Men der er for børneområdet andre samarbejdsflader i de kommunale organiseringer. Der vil derfor være særlig opmærksomhed på at sikre, at udrednings- og rehabiliteringsindsatsen til børn spiller sammen med de øvrige tilbud på børneområdet lokalt i kommunerne, herunder skoler og dagtilbud og PPR i kommunerne.

3.3 Opgaver i Specialistfunktionen på hjerneskadeområdet

Ydelsesviften i den specialiserede funktion på hjerneskadeområdet udvikles løbende i dialog med køberkommunerne – i overensstemmelse med efterspørgslen i kommunerne og udviklingen i den evidensbaserede viden på området. Ydelserne tager udgangspunkt i et neuropsykologisk speciale der beskæftiger sig med sammenhæng mellem hjerneprocesser og adfærd, som tænkning, følelsesliv og handlinger.

Ydelserne i en kommunal specialiseret funktion målrettet børn, unge og voksne vil blandt andet omfatte:

- Neurofaglige udredninger og undersøgelser – foretages med udgangspunkt i det neuropsykologiske speciale og er målrettet en helhedsorienteret dokumenteret afdækning af borgerens behov og rehabiliteringspotentiale
- Erhvervsrettede afklaringsforløb – udredning og afklaring af erhvervsevne og beskrivelse af skånehensyn, støtte til borger og arbejdssted i forhold til den enkeltes tilbagevenden til arbejdsstedet
- Individuelle samt gruppebaserede intensive rehabiliteringsforløb – målrette kognitive følger-virkninger og sammensættes af en række delelementer (jf. illustration) til helhedsorienterede forløb ud fra borgerens behov og ud fra betragtninger i forhold til effekt og intensitet i forløb
- Konsulentbistand og supervision ved sagsgennemgang og afdækning af visitationsgrundlag – varetages i lokalt i kommunerne i samarbejde med hjerneskadekoordinatorfunktionen og/eller Hjerneskadeteam, med inddragelse af særligt de neuropsykologiske kompetencer fra den specialiserede funktion
- Konsulenttydelser – ydes som rådgivnings, vejledning og supervision til både kommunalt ansatte medarbejdere og direkte målrettet borgere/grupper af borgere. Tilrettelægges i overensstemmelse med lokal efterspørgsel
- Udrednings- og genoptræningsydelser på afasiområdet til de kommuner der indgår aftaler herom – ydelserne på afasiområdet har udgangspunkt i specialistfunktionens neurofaglige speciale, men leveres som en monofaglig indsats. Ydelserne kan leveres, både som delelementer i en indsats lokalt, eller som helhedsorienterede integrerede forløb på specialistfunktionen
- Ydelser målrettet sundhedsvæsenet på Afasiområdet – indgår som en del af den sundhedsfaglige indsats under indlæggelse. Ydelserne medvirker til at styrke sammenhæng i indsats mellem sektorer og bidrager til den faglige specialisering på området

Ligeledes kan der i den specialiserede funktion arbejdes med at udvikle en indsats målrettet fastholdelse af funktionsniveauet på lang sigt. Det kan være i form af mere intensive tidsafgrænsede "brush up" forløb – lokalt eller i den specialiserede funktion. Forløbene skal medvirke til at sikre at borgeren fortsat kan klare sig mest selvstændigt i eget liv og støtter op om en mere rehabiliterende tilgang på støtte- og plejeområdet generelt.

Videns- og Kompetenceudvikling samt VISO funktionen på hjerneskadeområdet

Det er en afgørende forudsætning for den kontinuerlige udvikling på hjerneskadeområdet, at kommunerne og specialfunktionen indgår i et løbende samarbejde om vidensdeling og udvikling på området. I den forbindelse er det afgørende at have fokus på udvikling og spredning af viden på hjerneskadeområdet. Ligeledes vil specialfunktionen indgå i forskningsaktiviteter på hjerneskadeområdet og fortsat være med til at udvikle viden på området.

Gennem det Nordjyske Uddannelsesprogram – Erhvervet Hjerneskade har de nordjyske kommuner i fællesskab udviklet en målrettet kompetenceudvikling i neurofaglig viden og praksis til nøgled medarbejdere. Specialfunktionen overtager undervisningsforpligtelserne ved overgang til kommunal drift.

VISO tilbyder vejledende specialrådgivning til kommunerne og borgere vedrørende børn unge og voksne på handicap-, socialt udsatte- og specialundervisningsområdet. Taleinstituttet har været VISO leverandør på hjerneskadeområdet for målgrupperne børn, unge og voksne. Specialfunktionen overtager de forpligtelser, der i dag løftes på hjerneskadeområdet på Taleinstituttet.

4 Sigtelinjer for en styringsaftale

Rammeaftalens udviklingsstrategi (dette dokument) giver en beskrivelse af de overordnede forventninger og planer for udviklingen og organiseringen af tilbuddet. De konkrete principper for finansieringen skal derimod fremgå af en selvstændig styringsaftale.

Styringsaftalen udarbejdes på baggrund af den godkendte udviklingsstrategi, og bliver herefter genstand for en selvstændig politisk behandling. De overordnede principper i styringsaftalen vedr. finansiering kan imidlertid med fordel drøftes politisk som led i udviklingsstrategiens godkendelse.

I forhold til specialistfunktionen er det afgørende, at finansieringsmodellen sammensættes så den både understøtter kommunernes behov for fleksibilitet i ydelsesvalget, samt specialistfunktionens forpligtelse til at kunne levere en ydelse på et specialiseret niveau, der økonomisk kan være meget sårbar over for forskydninger i efterspørgslen fra en ganske lille gruppe mennesker. Finansieringsmodellen ønskes på den baggrund etableret som en kombineret takst- og abonnementsordning.

I forhold til de fælleskommunale centre for kommunikation og undervisning skal der som del af styringsaftalen aftales, indenfor hvilke opgaver og målgrupper centrene skal kunne levere, samt hvilke principper, der skal gælde for takstfastsættelsen. Styringsaftalen suppleres med bilaterale aftaler i de enkelte klynger om, hvordan det fælles ansvar for centrenes økonomiske bæredygtighed sikres. Det kan eventuel involvere et element af abonnement, men med hovedvægten på finansiering via de aktivitetsbestemte takster.

5 Medarbejdere

Med udgangspunkt i den foreslåede model vil der personalemæssigt blive tale om følgende fordeling: 45-50 medarbejdere forventes placeret i Aalborg Kommune, idet det forudsættes, at de projektansatte samt ansatte på sundhedsområdet placeres i Aalborg Kommune. De øvrige fastansatte forventes placeret på de øvrige tre centre.

UDKAST

Bilag 1: Opgavefordeling for ydelserne på kommunikations- og hjerneskadeområdet

Skemaet viser, hvordan opgaveansvaret for ydelserne på kommunikationsområdet fordeles mellem kommunerne, centre og specialistfunktion. Der er i skemaet lavet en opdeling af tale-sprogområdet mellem børn og voksne.

Målgruppe	Kommunerne	De 4 centre i Himmerland, Thy, Vendsyssel og Aalborg	Specialistfunktion	Bemærkninger	Beskrivelse af målgruppen
KOMMUNIKATION – TALE/SPROG: BØRN					
Børn med tale- og sprogvanskeligheder	Ydelserne kan leveres af den enkelte kommune (typisk PPR). Kommuner, der ikke selv kan varetage ydelserne, kan indgå bilaterale aftaler med andre kommuner	(Leverer ikke ydelser på børneområdet)	Specialistfunktion tilbyder mulighed for køb af de særligt komplicerede ydelser, som den enkelte kommune ikke selv kan varetage	Flere kommuner (Frederikshavn, Vesthimmerland, Mariagerfjord, Thisted, Morsø) varetager i dag opgaven (typisk PPR)	Børn med langsom, afvigende eller forsinket sprogudvikling (dysfasi), samt børn med svære udtalevanskeligheder (dysfonologi) Målgruppen omfatter både: <ul style="list-style-type: none"> • Børn, hvor tale/sprogvanskeligheden er den primære vanskelighed, og • Børn, hvor tale/sprogvanskeligheden optræder i kombination med andre psykiske vanskeligheder (fx ADHD, autisme)
Børn med multiple funktionsnedsættelser	Ydelserne kan leveres af den enkelte kommune (typisk PPR).	(Leverer ikke ydelser på børneområdet)	Specialistfunktion tilbyder mulighed for køb af de særligt komplicerede ydel-	Flere kommuner varetager i dag selv opgaven (typisk i PPR). Ydelsen omfat-	Det er kendetegnende for mennesker med multiple funktionsnedsættelser, at de ikke har et talesprog, og at de lever med mobili-

Målgruppe	Kommunerne	De 4 centre i Himmerland, Thy, Vendsyssel og Aalborg	Specialistfunktion	Bemærkninger	Beskrivelse af målgruppen
	Kommuner, der ikke selv kan varetage ydelserne, kan indgå bilaterale aftaler med andre kommuner.		ser, som den enkelte kommune ikke selv kan varetage	ter undervisning og konsulentbistand til børn og personale i specialbørnehaver	tets-, syns- og hørenedsættelse og øvrige sansefunktions-nedsættelser samt dårlig helbreds-tilstand.
Børn med komplekse mundmotoriske vanskeligheder		(Leverer ikke ydelser på børneområdet)	Specialistfunktion tilbyder mulighed for køb af de særligt komplicerede ydelser, som den enkelte kommune ikke selv kan varetage		Mundmotoriske vanskeligheder kan omfatte problemer som savlen, slaphed i muskulaturen og udtaleproblemer
Børn med stemmevanskeligheder	Ydelserne kan leveres af den enkelte kommune (typisk PPR). Kommuner, der ikke selv kan varetage ydelserne, kan indgå bilaterale aftaler med andre kommuner	(Leverer ikke ydelser på børneområdet)	Specialistfunktion tilbyder mulighed for køb af de særligt komplicerede ydelser, som den enkelte kommune ikke selv kan varetage	Flere kommuner (Frederikshavn, Vesthimmerland, Mariagerfjord, Thisted, Morsø) varetager i dag opgaven (typisk PPR)	Symptomer fx hæshed, smerter og ømhed i halsen, stemmesvigt mv. Ofte pga. uhensigtsmæssig teknik

Målgruppe	Kommunerne	De 4 centre i Himmerland, Thy, Vendsyssel og Aalborg	Specialistfunktion	Bemærkninger	Beskrivelse af målgruppen
Børn med stamme-vanskeligheder	Ydelserne kan leveres af den enkelte kommune (typisk PPR). Kommuner, der ikke selv kan varetage ydelserne, kan indgå bilaterale aftaler med andre kommuner	(Leverer ikke ydelser på børneområdet)	Specialistfunktion tilbyder mulighed for køb af de særligt komplicerede ydelser, som den enkelte kommune ikke selv kan varetage		Stammen er en forstyrrelse i tale-rytmen
Børn med læbe/ganespalte		(Leverer ikke ydelser på børneområdet)	Specialistfunktion kan varetage indsatsen i et samarbejde med ganespalteafdelingen i Århus, Rigshospitalet samt kommunale talepædagoger		Læbe-/ganespalte betegner forskellige kombinationer af misdannelser af læbe, gumme og gane

Målgruppe	Kommunerne	De 4 centre i Himmerland, Thy, Vendsyssel og Aalborg	Specialistfunktion	Bemærkninger	Beskrivelse af målgruppen
KOMMUNIKATION – TALE/SPROG: VOKSNE					
Voksne med stemmevanskeligheder		<p>Centrene varetager opgaven med udredning, undervisning og rådgivning og vejledning af voksne med stemmevanskeligheder</p> <p>Centrene sikrer ekspertisen indenfor området via leder- og medarbejder netværk</p>	<p>Specialistfunktion tilbyder mulighed for køb af de ydelser, som det enkelte center ikke selv kan varetage. Specialistfunktionen sikrer ekspertisen indenfor områdets små specialer.</p>	<p>Der er tværkommunalt samarbejde om opgaveløsningen i dag i Vesthimmerland/Mariagerfjord og Thisted/Morsø</p>	<p>Symptomer på stemmevanskeligheder kan være hæshed, stemmetræthed, smerter og ømhed i halsen, manglende kraft på stemmen, ændringer i stemmelejet, stemmesvigt og manglende kontrol over stemmen</p>
Andre målgrupper inden for tale-/sprog-området		<p>Centrene varetager opgaven med udredning, undervisning og rådgivning og vejledning af voksne, når den nødvendige kompetence er til stede.</p> <p>Centrene sikrer ekspertisen indenfor</p>	<p>Specialistfunktion tilbyder mulighed for køb af ydelser på området, hvis et center ikke kan varetage opgaven. Specialistfunktionen sikrer ekspertisen indenfor områdets små specialer.</p>	<p>Disse opgaver er nogle steder løftet på kommunalt niveau</p>	<p>Omfatter bl.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stammen • Løbsk tale • Motoriske talevanskeligheder (dysartri) • Artikulationsvanskeligheder

Målgruppe	Kommunerne	De 4 centre i Himmerland, Thy, Vendsyssel og Aalborg	Specialistfunktion	Bemærkninger	Beskrivelse af målgruppen
		området via leder- og medarbejder netværk			
Små målgrupper inden for tale-/sprog-området		Centrene varetager opgaven med udredning, undervisning og rådgivning og vejledning af voksne, når den nødvendige kompetence er til stede.	Specialistfunktion tilbyder mulighed for køb af ydelser på området, hvis et center ikke kan løse opgaven. Specialistfunktionen sikrer ekspertisen inden for de små specialer.	Disse opgaver er nogle steder løftet på kommunalt niveau	Omfatter bl.a. <ul style="list-style-type: none"> • Strubeløse • Mundhuleopererede • Kanylebærere

Målgruppe	Kommunerne	De 4 centre i Himmerland, Thy, Vendsyssel og Aalborg	Specialistfunktion	Bemærkninger	Beskrivelse af målgruppen
BØRN, UNGE OG VOKSNE MED ERHVERVET HJERNESKADE					
<p>Børn, unge og voksne med erhvervet hjerne-skade</p>	<p>Varetager sags- og forløbskoordinering gennem en hjerne-skadekoordinatorfunktion.</p> <p>Ansvarlig for at visitere til udrednings- og rehabiliteringsydelser herunder også forløb i en specialistfunktion.</p> <p>Varetager genoptræning og rehabilitering på basisniveau og der arbejdes løbende med at udvikle rehabiliteringsindsatsen på avanceret niveau.</p>	<p>Varetager opgaver i forhold til borgere med erhvervet hjerne-skade, særligt i forhold til afasi, herunder afdækning (udredning) og genoptræning forhold til kommunikative funktionsnedsættelser</p>	<p>Neurofaglige udredninger og undersøgelser med neuropsykologiske speciale.</p> <p>Erhvervsrettede afklaringsforløb – udredning og afklaring af erhvervsevne og beskrivelse af skånehensyn.</p> <p>Individuelle samt gruppebaserede intensive rehabiliteringsforløb målrettet kognitive følger-virkninger</p> <p>Konsulentbistand og supervision ved sagsgennemgang og afdækning af visitationsgrundlag.</p>	<p>Fleere kommuner inddrager i projektsammenhænge specialiserede kompetencer fra hjerne-skadeområdet på Taleinstituttet i det sagsudredende og koordinerende arbejde lokalt i samarbejde med hjerne-skadekoordinatortfunktionen.</p> <p>Udvikling af rehabiliteringstilbud på avanceret niveau i kommunerne sker gennem samarbejde med fagligheder i den specialiserede funktion.</p> <p>Konsulentydelseerne tilrettelægges i</p>	

Målgruppe	Kommunerne	De 4 centre i Himmerland, Thy, Vendsyssel og Aalborg	Specialistfunktion	Bemærkninger	Beskrivelse af målgruppen
			<p>Konsulentytelser til kommunalt ansatte medarbejdere rehabiliteringsforløb varetages af de specialiserede hjerneskadetilbud som samlede helhedsorienterede og intensive forløb.</p>	<p>overensstemmelse med lokal efterspørgsel Der kan arbejdes med at udvikle en indsats målrettede "brush up" forløb – fastholdelse af funktionsniveau på sigt.</p>	
Afasi-ramte		<p>Centrene varetager opgaven med udredning, undervisning og rådgivning og vejledning af voksne afasiramte i tæt samarbejde med de lokale tværfaglige parter Centrene sikrer ekspertisen indenfor området via leder- og medarbejder netværk</p>	<p>Specialistfunktion tilbyder mulighed for køb af ydelser, som det enkelte center ikke kan varetage. Specialistfunktionen sikrer ekspertisen indenfor områdets små specialer.</p> <p>Specialistfunktionen varetager opgaver på området i forhold til Sundhedsvæsenet</p>	<p>Der er tværkommunalt samarbejde om opgaveløsningen i dag i Vesthimmerland/Mariagerfjord, Thisted/Morsø og Hjørring/Frederikshavn.</p>	<p>Borgere, der efter en erhvervet hjerneskade har pådraget sig sproglige / kommunikative vanskeligheder</p>

WOKKAST

Oversigt over kommunale indmeldinger til Udviklingsstrategi 2014

Kommunens indmeldinger som myndighed

Kommunernes politiske visioner:	
Børneområdet	
Morsø Kommune	Højt kvalificerede og målrettede tilbud til målgruppen, primært udført i kommunens eget regi
Brønderslev Kommune	Det er Brønderslev Kommunes mål at kunne yde den nødvendige hjælp og støtte til børn og unge så tidligt og mindst indgribende i opvæksten som muligt. Det er ligeledes målet, at den nødvendige støtte gives i nærmiljøet, så længe det enkelte barn kan profitere af det. Brønderslev Kommune har pt. ingen planer om at oprette lokale tilbud med mulighed for døgnophold.
Jammerbugt Kommune	Vi vil have specialiserede tilbud til egne borgere med undtagelse af tilbud til særlige handicaps. Eksempelvis døve/blinde, døvblinde, autister og andre hvor vi ikke har et tilstrækkeligt "kundegrundlag".
Vesthimmerland Kommune	I forhold til specialbørnehaven Mejsevej så ønskes tilbuddet bevaret, så længe der er volumen (min. 5 indskrevne børn).
Frederikshavn Kommune	Børne- og ungeområdet arbejder ud fra kommunens børnepolitik, der bl.a. sætter retning med værdierne: Tillid og udfordringer, anerkendelse og inklusion, helhed og balance. Kommunens anbringelsesgrundlag supplerer politikken.
Aalborg Kommune	Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen har i august måned 2012 fået endelig godkendelse af forvaltningens Udviklingsstrategi for børn, unge og familier med særlige behov i Aalborg Kommune. Strategien tilkendegiver forvaltningens visioner på området og angiver retning og prioritering for området. Overordnet er der tale om fortsat inklusion i alment systemet. Dertil kommer, at tilbuddene til børn og unge med særlige behov skal tilpasses barnets/den unge individuelle behov. Det pointeres desuden, at barnet/den unge/familien skal være aktive samarbejdspartnere i den enkelte sag. Derved skal børn og unge, som har vanskelige livsbetingelser, sikres ret til og mulighed for et godt og selvstændigt liv. Heri ligger også, at de visioner Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen listede som input til Faglig Udviklingsstrategi 2013 fortsat er aktuelle. Det vil sige: Børn og unge med handicap: - fortsætte dialogen med udfører om udvikling af tilbuddene Udsatte børn og unge: - revision af Anbringelsesgrundlaget, således at målgruppen for anbringelse på ungeområdet indsnævres, og der i stedet fokuseres på at etablere alternativer til anbringelser, indsatser i dagregi og inklusion i normalsystemet. - fortsætte forskydningen fra døgninstitutioner til familiepleje - øge netværksanbringelser og anbringelse i egen bolig - nærhedsprincip afkorte institutionsopholdene hvor dette har faglig effekt
Hjørring Kommune	- tværfaglig indsats - behandling i nærmiljøet - mindst mulige, men virksomme indsats

	- politisk vedtaget anbringelsespolitik
Læsø Kommune	<p>Generelt er det Læsø Kommunes vision for området omkring børn og unge på socialområdet, at kommunens indsats skal understøtte barnet i at få selvværd, mod og robusthed til at "komme godt i vej". Så vidt muligt skal børnene have adgang til tilbud i nær- og normalmiljøet, og særlige foranstaltninger skal først tilbydes, når mulighederne i barnets daglige miljø er udtømt.</p> <p>Det er som på voksenområdet besluttet, at flest mulige børn og unge som udgangspunkt skal tilbydes støtte i nærmiljøet og i kommunens egne tilbud. I det enkelte tilfælde vil det altid afhænge af en konkret individuel vurdering af barnets eller den unges behov og ske i tæt samarbejde med forældrene. Derfor påtænker Læsø Kommune fremadrettet fortsat at anvende højt specialiserede tilbud i regionen og kommunerne, når der er behov for dette i forhold til konkrete børn og unge. I den forbindelse er Læsø Kommune åben for etablering af tværkommunale samarbejder, hvor dette er relevant. Læsø Kommune har ikke selv storrrelse eller mulighed for at oprette specialiserede tilbud, men vil på den baggrund gøre eksisterende tilbud på Læsø rummelige og inkluderende med henblik på at give familier med børn og unge muligheden for fortsat at kunne bo på Læsø og ikke være nødsaget til at flytte fra øen og nærmiljøet grundet behov for et specialiseret tilbud. Dette kan medføre eksternt tilkøb af faglige kompetencer gennem eks. det forpligtende samarbejde med Frederikshavn på PPR-området.</p>
Mariagerfjord Kommune	<p>Mariagerfjord Kommunes børnesyn: Børn fødes som socialt og kommunikativt kompetente individer, der udvikler sig i de relationer, de indgår i med nære voksne.</p> <p>Mariagerfjord Kommunes arbejdsmetode:</p> <p>Børn har behov for at føle sig værdifulde og anerkendt i forhold til deres nære voksne for at kunne udvikle sig til sunde mennesker. Udgangspunktet i arbejdet med børn og unge må derfor være, at skabe mulighed for at de indgår i udviklende og bæredygtige relationer til nære voksne.</p> <p>Tidlig indsats i forhold til børn og unge med behov for særlig støtte Politiske målsætninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MFK yder en tidlig helhedsorienteret indsats til børn og unge, når der opstår bekymring • MFK forpligter de ansatte, der oplever en bekymring for et barn eller ung, til at tage initiativ • MFK forventer, at der tænkes tværfagligt og søges sammenhæng i løsningen for barnet og familien. • MFK igangsætter handlinger hurtigst muligt, for at sikre genetablering af barnets eller den unges trivsel <p>(Kilde: Mariagerfjord kommunes Børnepolitik)</p>
Thisted Kommune	<p>Thisted Kommune arbejder ud fra en børn-, unge- og familiepolitik som f.eks. fokuserer på forebyggelse og tidlig samt helhedsorienteret indsats. Sundhedsfremme og indsatser i nærmiljøet. Politikken tager udgangspunkt i et <i>anerkendende menneskesyn</i> og en <i>inkluderende tilgang</i>. Opgaveløsningen udføres af de <i>nære professionelle</i>, der er omkring barnet/den unge.</p> <p>Der arbejdes ud fra Sundhedsaftalen indenfor børn- og ungepsykiatrien. Thisted Kommune har iværksat en visitationsprocedure med de praktiserende læger om henvisning til børn- og ungepsykiatrien.</p>

Voksenområdet	
Morsø Kommune	Højt kvalificerede og målrettede tilbud til målgruppen, primært udført i kommunens eget regi
Brønderslev Kommune	<p>Brønderslev Kommune forventer selv at kunne etablere tilbud til 90% af målgruppen indenfor handicap, psykiatri og udsatte. Der vil således fremadrettet kun være behov for køb af pladser i de meget specialiserede tilbud.</p> <p>I visiteringen lægges der vægt på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mindst muligt indgribende foranstaltning • En sammenhængende indsats på tværs af områder • Mål og effekter i de valgte indsatser.
Jammerbugt Kommune	Vi vil have specialiserede tilbud til egne borgere med undtagelse af tilbud til særlige handicaps. Eksempelvis døve/blinde, døvblinde, autister og andre hvor vi ikke har et tilstrækkeligt "kundegrundlag".
Vesthimmerland Kommune	<p>Der er ikke vedtagne visioner, men der arbejdes ud fra at kommunen skal have bredde i tilbudsviften og rummelig i tilbuddene, således at kommunen kan varetage borgernes behov på basis- og til dels avanceret niveau.</p> <p>Der lægges også på dette område vægt på, at der arbejdes med mindsteindgrebsprincippet.</p>
Frederikshavn Kommune	<p>Generelt er det Frederikshavn Kommunes overordnede vision for området omkring de voksne på socialområdet, at kommunens indsats skal fremme borgerens mulighed for at leve sit liv med kvalitet og i nærmiljøet, hvor de har levet deres liv.</p> <p>Det er et fremadrettet mål i Frederikshavn Kommune, at alle borgere med behov for et botilbud, tilbydes en høj boligstandard, og at tilbuddene løbende tilpasses de målgrupper, som har behov for tilbuddene.</p> <p>Det er politisk vedtaget, at flest mulige borgere som udgangspunkt skal tilbydes ophold i kommunens egne tilbud, men i det enkelte tilfælde vil det altid afhænge af en konkret individuel vurdering af borgerens behov. Derfor påtænker Frederikshavn Kommune fremadrettet fortsat at anvende højt specialiserede tilbud i regionen og kommunerne, når der er behov for dette i forhold til konkrete borgere. I den forbindelse er Frederikshavn Kommune åbne for etablering af tværkommunale samarbejder, hvor dette er relevant.</p>
Aalborg Kommune	<p>På voksenområdet er det således også en videreførelse af de visioner Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen listede som input til Faglig Udviklingsstrategi 2013. Det vil sige:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kortere og mere intensive døgnophold. - Visioner om en udvidelse af bostøtteviften. En målsætning om bostøtte frem for døgnophold i botilbud. <p>Tilbud til udsatte grupper (misbrugsområdet og forsorgshjem):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forsøge at nedbringe opholdstiden ved forsorgshjem. I stedet en vision om egen bolig med støtte. <p>Indmelding fra Ældre- og Handicapforvaltningen</p> <p>Principper for serviceniveau for Voksen/Handicap</p> <p>Støtte til mestring af eget liv</p> <p>I Aalborg Kommunes Ældre- og Handicapforvaltning tager vi udgangspunkt i den enkelte borgers samlede livssituation. Vi yder en tidlig og målrettet indsats, der kan fremme den</p>

	<p>enkeltes mulighed for at tage ansvar i eget liv. Vi sætter fokus på forebyggelse. Indsatsen tager udgangspunkt i en rehabiliterende praksis, som er en målrettet og helhedsorienteret samarbejdsproces mellem borger, medarbejder og omgivelserne.</p> <p>Der er fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • forebyggelse og mindst indgribende indsats i relation til borgerens udfordringer • indsatsen så tæt på borgeren som muligt • borgerens ressourcer, motivation, netværk og nære miljø • udvikling og/eller vedligeholdelse af borgerens færdigheder. • Kompenserende indsats med et udviklende/vedligeholdende sigte <p>En sammenhængende indsats For at sikre en helhedsorienteret indsats, samarbejder vi på tværs af områder og forvaltninger om at skabe en nem, kendt og enkelt indgang for borgeren. Vi har fokus på væsentlige overgange og forandringer i borgerens liv. Vi sikrer, at borgeren får det rigtige tilbud i forhold til faglighed og specialisering på tværs af forvaltninger.</p> <p>Rigtige og fleksible tilbud Vores tilbudsvifte er fleksibel og spænder bredt: Fra midlertidig støtte i eget hjem til længerevarende botilbud. Fra aktivitetstilbud til beskyttet beskæftigelse. Fra individuel til gruppebaseret støtte. Vi spænder over midlertidige, rehabiliterende tilbud, til tilbud hvor indsatsen i højere grad er stabiliserende og af vedligeholdende karakter. Fælles for alle tilbud er, at indsatsen sigter på, at den enkelte kan forbedre eller bevare sine psykiske, fysiske eller sociale færdigheder.</p> <p>Individuel vurdering og visitation Handicapområdet spænder over mange forskellige målgrupper. Vores mål er, at sikre borgerens retssikkerhed gennem en ensartet sagsbehandling. Vi har fokus på en sammenhængende og helhedsorienteret indsats med borgeren i centrum. Gennem dialog med borgeren sikrer vi en systematiseret viden om borgerens ressourcer, udfordringer, ønsker og motivation, som styrker afgørelsesgrundlaget og skaber tydelighed i visitationen. Visitationen foretages i overensstemmelse med de politiske værdier og mål og tager afsæt i de udarbejdede serviceniveauer.</p> <p>Faglig økonomisk ansvarlighed Det er en overordnet målsætning at finde de bedste løsninger, der afbalancerer juridiske, økonomiske og faglige hensyn. Der er fokus på, at den iværksatte indsats har den ønskede effekt i forhold til borgerens behov og de fastsatte mål. Et synligt serviceniveau og effektmåling medvirker til gennemsigtighed i forhold til kommunens politiske og økonomiske prioriteringer.</p>
Hjørring Kommune	<p>Hjørring kommunes politiske visioner er, at man vil etablere og udvikle tilbud, der tilpasses den enkelte målgruppes mulighed for inklusion og giver borgeren er hverdag så nær det "normale" som muligt, samt at Hjørring Kommune i videst muligt omfang bliver selvforsynende i forhold til botilbud.</p> <p>Der vil fortsat være efterspørgsel efter de højst specialiserede tilbud i andre kommuner/Regionen.</p> <p>Der foregår dog en løbende proces i kommunen, hvor man til stadighed drøfter, hvilke</p>

	<p>muligheder man har for at udbygge tilbudsviften i egen kommune, set i forhold til økonomi, faglighed og nye muligheder, som man ser i kommunen.</p> <p>Aktuelt arbejdes der med at oprette et psykiatrisk plejecenter, hvor målgruppen er "ældre borgere med psykiske vanskeligheder", hvis behov for pleje og omsorg stiger i takt med at evnerne til at modtage pædagogisk støtte daler.</p> <p>Der planlægges ligeledes med aflastningspladser til samme målgruppe. Formålet er at skaffe ledig kapacitet i eksisterende botilbud i socialpsykiatrien samt nedbringe udgifter til færdigbehandlede patienter på psykiatriske afdelinger, nedbringe udgifter til eksterne anbringelser. Formålet er at de ældre fortsat kan bevare et botilbud i Hjørring Kommune, og at indsatsen ydes med udgangspunkt i værdierne sammenhæng, helhed og kontinuitet.</p> <p>Det kan betyde færre visitationer til Socialpsykiatriske boformer.</p> <p>Der planlægges etablering af tilbud til borgere med behov for specialiseret døgntilbud (samling af enkeltmandsprojekter). Hjørring Kommune vil dog stadig efterspørge de højst specialiserede tilbud i andre kommuner og regionen, f.eks borgere med massiv udadreagende adfærd</p> <p>Det vil få betydning for Hjørring Kommunes visitation til specialiserede tilbud enten i regionen, andre kommuner eller i private tilbud.</p>
Læsø Kommune	<p>Læsø Kommunes vision for området omkring de voksne på socialområdet er, at kommunens indsats skal fremme borgerens mulighed for at leve sit liv med kvalitet.</p> <p>Det er et fremadrettet mål i Læsø Kommune, at alle borgere med behov for et botilbud, tilbydes en god boligstandard, og at tilbuddene løbende tilpasses de målgrupper, som har behov for tilbuddene.</p> <p>Det er udgangspunktet, at flest mulige borgere tilbydes ophold i kommunens egne tilbud, men i det enkelte tilfælde vil det altid afhænge af en konkret individuel vurdering af borgerens behov. Derfor påtænker Læsø Kommune fremadrettet fortsat at anvende højt specialiserede tilbud i regionen og kommunerne, når der er behov for dette i forhold til konkrete borgere. Læsø Kommune er meget åben for etablering af tværkommunale samarbejder, hvor dette er relevant. Læsø Kommune har ikke selv størrelse eller mulighed for at oprette specialiserede tilbud, men vil på den baggrund gøre eksisterende tilbud på Læsø rummelige og inkluderende med henblik på at give borgere muligheden for fortsat at kunne bo på Læsø og ikke være nødsaget til at flytte fra øen og nærmiljøet grundet behov for et specialiseret tilbud. Udmøntning af denne mulighed indebærer, at der i de konkrete tilbud kan være behov for at indhente specialviden og rådgivning fra andre kommuner eller regionen.</p>
Mariagerfjord Kommune	<ul style="list-style-type: none"> • At skabe fleksible rammer og bedre vilkår for det gode liv. • Fokus på mestingsstrategier, der kan styrke den enkelte borgers helbred og modstandskraft, så de selv kan mestre hverdagens udfordringer. • Arbejde strategisk og strukturelt med forebyggende og sundhedsfremmende tiltag. • Tilgængelighed, inklusion, rummelighed og trivsel skal sikres og social isolation forebygges. • Fremme formidling af mulighederne for sociale og netværksskabende aktiviteter i kommunen • Højere kvalitet med en større grad af mangfoldighed. Den kommunale service skal indfri brugernes krav og forventninger og samtidig være økonomisk velfungerende. Matchende indsats/tilbud til borgernes individuelle behov. Fx

	funktionsniveau, livsepoke, støtte behov og interesser. <ul style="list-style-type: none"> Tilbyde engageret og inddragende pleje og omsorg med baggrund velfungerende arbejdspladser med høj faglig standard. (Kilde: Mariagerfjord Strategi 2011)	
Thisted Kommune	Visionen er at øge den kommunale kapacitet og kvalitetssikre tilbuddene gennem øget specialisering med fokus på især: <ul style="list-style-type: none"> Ældre udviklingshæmmede Unge med autisme Psykisk sårbare unge. 	
Væsentlige ændringer i forbrug:		
Morsø Kommune	Ingen ændringer	
Brønderslev Kommune	Faldende behov for: Dag- og døgnpladser til voksne udviklingshæmmede Dag- og døgnpladser til voksne med udviklingsforstyrrelser (forventer eget tilbud) Dag- og døgnpladser til voksne sindslidende (udvikling i egne tilbud) Dag- og døgnpladser til voksne med misbrug (Etablering af egne tilbud)	Stigende behov for: Dag- og døgnpladser til voksne fysisk handicappede Voksne døvblinde Dag- og døgnpladser til voksne med erhvervet hjerneskade Voksne, herberg og forsorgshjem Krisecentre
Jammerbugt Kommune	Ingen ændringer	
Vesthimmerland Kommune	Faldende behov for: Dag- og døgnpladser til voksne udviklingshæmmede Dag- og døgnpladser til voksne med udviklingsforstyrrelser Dag- og døgnpladser til voksne med erhvervet hjerneskade Dag- og døgnpladser til voksne sindslidende	
Frederikshavn Kommune	Faldende behov for: Tilbud til voksne med erhvervet hjerneskade	Stigende behov for: Tilbud til voksne med misbrug
Aalborg Kommune	Faldende behov for: Døgntilbud til udsatte børn og unge Døgntilbud til børn og unge med erhvervet hjerneskade	Stigende behov for: Dagtilbud til udsatte børn og unge Døgntilbud til voksne døvblinde Dag- og døgntilbud til voksne med udviklingsforstyrrelser Dag- og døgntilbud til voksne med erhvervet hjerneskade Døgntilbud til voksne misbrugere
Hjørring Kommune	Faldende behov for: Døgntilbud til voksne sindslidende Døgntilbud til voksne udviklingsforstyrrede Herberg og forsorgshjem	Stigende behov for: Tilbud til sindslidende børn og unge

Læsø Kommune	Ingen ændringer
Mariagerfjord Kommune	Ingen ændringer
Thisted Kommune	Ingen ændringer
Specialiserede tilbud som kommunerne fremadrettet vil efterspørge ud af kommunen:	
Morsø Kommune	<ul style="list-style-type: none"> - Senhjernesgadeområdet - Psykiatriområdet - Autismeområdet (voksne)
Brønderslev Kommune	<p>Voksne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forsorgshjem - Krisecentre, - Afrusning/ afgiftningstilbud til misbrugere - Meget specialiserede tilbud indenfor handicap og psykiatriområdet <p>Børn og Unge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Specialiserede aflastningstilbud - Opholdssteder til børn og unge med særlige komplekse problemstillinger - Institutioner, der kan varetage undersøgelser.
Jammerbugt Kommune	<p>Voksne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Døve/blinde - Døvblinde - Borgere med særlige kommunikationsudfordringer
Vesthimmerland Kommune	Ingen angivet
Frederikshavn Kommune	<p>Voksne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forsorgshjem/omsorgstilbud (§ 110) - Tilbud til udadreagerende demente - Tilbud til spastikere - Tilbud til domfældte udviklingshæmmede / borgere med behandlingsdom - Døgnbehandling (alkohol/stofmisbrug) - Autisme? <p>Børn og unge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Misbrugsbehandling - Opholdssteder til unge med alvorlige psykiatriske diagnoser
Aalborg Kommune	<p>Voksne:</p> <p>-Midlertidige døgnrehabiliteringspladser til personer med erhvervet hjerneskade, idet sådanne pladser ikke aktuelt findes i Aalborg Kommunes egen tilbudsvifte.</p> <p>Børn og unge:</p> <p>På området for udsatte børn og unge forventes uændret mønster i efterspørgslen.</p> <p>Tilbud til borgere med dobbelt diagnose med udadreagerende adfærd pt. drejer det sig om enkelte borgere. Aalborg Kommune arbejder selv på at imødekomme dette behov, hvorfor der ikke er behov for at indgå i dialog med andre kommuner om at løse udfordringen.</p>
Hjørring Kommune	<p>Voksne:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tilbud til døve.

	<p>-Forsorghjem. -Et vist omfang til udadreagerende og til borgere med dom. -Tilbud til hjerneskadede</p> <p>Børn og unge: Uændret</p>
Læsø Kommune	Uændret
Mariagerfjord Kommune	Mariagerfjord Kommune er i gang med at reorganisere indsatsen vedr. borgere med erhvervet hjerneskade. Det er derfor tænkeligt, at der vil blive efterspurgt tilbud til senhjerneskadede borgere. Der vil i valg af tilbud blive lagt vægt på tilbud, hvor fokus på mestring af eget liv/øget selvhjulpethed er en central del af behandlingsmetoden.
Thisted Kommune	<p>Børn og unge: Få pladser til afrusning (rusmidler) Enkelte behov for psykiatriske tilbud til unge under 18 år</p>
Ændringer i efterspørgslen efter lands- og landsdelsdækkende tilbud:	
Morsø Kommune	Ingen ændringer
Brønderslev Kommune	Ingen ændringer
Jammerbugt Kommune	Ingen ændringer
Vesthimmerland Kommune	Ingen ændringer
Frederikshavn Kommune	Ingen ændringer
Aalborg Kommune	Stigende efterspørgsel for tilbud til døve borgere
Hjørring Kommune	Ingen ændringer
Læsø Kommune	Ingen ændringer
Mariagerfjord Kommune	Ingen ændringer
Thisted Kommune	Ingen ændringer
Ønsker til faglig udvikling i tilbuddenes indhold:	
Morsø Kommune	Ingen angivet
Brønderslev Kommune	<p>Afrusning/afgiftning: Der ønskes tilbud med fokus på unge. Der er et større behov end tidligere og flere af de nuværende tilbud er målrettet en ældre målgruppe.</p> <p>Institutioner der kan varetage undersøgelsesarbejde: Øget specialisering på området.</p>
Jammerbugt Kommune	Vi forventer de har den specialviden, som vi med småenheder ikke kan have og at de løbende udvikler sig fagligt i forhold til behov.
Vesthimmerland Kommune	Ingen angivet
Frederikshavn Kommune	<p>§ 107 tilbud, tilbud til socialt omsorgssvigtede voksne: Der efterspørges tilbud der i højere grad kan håndtere blandingsproblematikker/dobbeltdiagnoser. Tilbud med et klart fokus på at <u>opbygge borgerens sociale kompetencer</u> med henblik på at borgeren skal kunne mestre egen tilværelse og/eller blive</p>

	<p>afklaret i forhold til fremtidigt støttebehov og boligbehov Frederikshavn Kommune oplever en stigning i målgruppen sentudviklede og omsorgssvigtede unge med misbrugsproblemer</p>
Aalborg Kommune	<p>Generel fokus på at udvikle og beskrive de pædagogiske metoder, der arbejdes efter, og tilrettelægge den nødvendige kompetenceudvikling af medarbejdere i tilknytning hertil.</p> <p>Det har været vanskeligt at finde midlertidige botilbud, som kan yde støtte til unge med sindslidelse/ personlighedsforstyrrelse, selvskadende adfærd og misbrug indenfor de eksisterende rammer.</p> <p>Køb af pladser til denne målgruppe kræver ofte, at der betales en betydelig særydelse for at tilbuddet kan dække støttebehovet. Der kan være behov for kompetenceudvikling i de eksisterende tilbud på dette område.</p> <p>Tilbud: Botilbud til personer med autismespektrumforstyrrelse (ASF), som tillige har andre psykiatriske sideproblematikker</p> <p>Ønsker til ændret indhold: At personalet, gennem uddannelse og tværfagligt samarbejde, bliver bedre rustet til at håndtere de problemstillinger, der opstår når en borger lider af flere diagnoser. At der sker en opdeling af målgruppen, så de borgere der alene er diagnosticeret med ASF ikke forstyrres af borgere med ASF, som samtidig har andre psykiatriske lidelser. At beskrivelser af de enkelte tilbud er tilgængelige og bl.a. præciserer hvilke diagnoser/ problemstillinger de kan/ ikke kan løse.</p> <p>Kort beskrivelse af behov som har ført til dette ønske: Borgere der er diagnosticeret med ASF lider ofte af andre psykiatriske sideproblematikker, som f.eks. depression, OCD, ADHD, psykose, selvskadende adfærd mv. Der har været eksempler, hvor tilbuddene ikke har været gearret til at håndtere disse problemstillinger, som også har påvirket de øvrige beboere i negativ retning. I sådanne situationer har den mest øjensynlige løsning været, at borgeren måtte flytte til andet tilbud f. eks. i privat regi.</p> <p>Tilbud: Midlertidige botilbud til personer med sindslidelse</p> <p>Ønsker til ændret indhold: Akutberedskab med henblik på både udredning og aflastning</p> <p>Kort beskrivelse af behov som har ført til dette ønske: Når en borger henvender sig i en akut situation kan det være vanskeligt at vurdere, hvilken type tilbud, der bedst matcher borgerens behov. Et midlertidigt udredningsforløb kan sikre, at borgeren hverken under- eller overkompenseres, men tilbydes rette indsats fra starten.</p> <p>Tilbud: Botilbud til personer med sindslidelse.</p> <p>Ønsker til ændret indhold: Botilbud til målgruppen af sindslidende med misbrugs og/eller adfærdsproblemer, som kombinerer en socialpædagogisk støtteindsats med misbrugsbehandling. Behov for viden om begge problemstillinger skal være integreret i tilbuddet.</p> <p>Kort beskrivelse af behov som har ført til dette ønske: Målgruppen af borgere med sindslidelse og et samtidigt misbrug, har større risiko for tilbagefald/ stofudløste psykoser, depression mv. Dette forhold resulterer ofte i problemadfærd, og tab af funktionsevne i en grad så borgeren ikke længere kan rummes i det aktuelle tilbud. Borgeren flyttes derfor til andet tilbud, enten i regionalt eller privat regi.</p> <p>Ældre- og Handicapforvaltningens myndighedsafdeling er i dialog med forvaltningens driftsherre om løbende udvikling af tilbuddene i overensstemmelse med ovenstående</p>

	behov.
Hjørring Kommune	Ingen angivet
Læsø Kommune	Læsø Kommune har ikke mulighed for at opstille ønsker på baggrund af den faglige eller behovsmæssige udvikling i tilbuddene de seneste år.
Mariagerfjord Kommune	Ingen angivet
Thisted Kommune	Tilbud: Retspsykiatrien Ønsker til ændret indhold: Bedre sammenhæng mellem socialpsykiatri og behandlingspsykiatri Kort beskrivelse af behov, som har ført til dette ønske: Rapport vedrørende kritisk hændelse i psykiatrien i Region Midtjylland
Behov for tilbud til nye målgrupper/oplevet nye problemstillinger:	
Morsø Kommune	Intet angivet
Brønderslev Kommune	Unge misbrugere under 18 år. Unge spiseforstyrrede Unge med svære psykiatriske problemstillinger
Jammerbugt Kommune	Unge med dobbelt og tripletdiagnoser
Vesthimmerland Kommune	Intet angivet
Frederikshavn Kommune	Voksenområdet: Frederikshavn Kommune har i de seneste års indmeldinger til rammeaftalen beskrevet, at der opleves et stigende antal borgere med ADHD og autisme, borgere med dobbeltdiagnoser (psykiatri og misbrug) samt unge sent udviklede/omsorgssvigtede borgere med misbrugsproblemer. Frederikshavn kommune afsøger mulighederne for selv at etablere opgangsfællesskaber til nogle af målgrupperne. Børne- og ungeområdet: Børn med uspecifikke psykiske diagnoser
Aalborg Kommune	Velfungerende og højt intelligente personer med ASF kan være svære at placere. De passer ikke ind i eksisterende tilbud, og fungerer dårligt sammen med borgere med lavere funktionsniveau, men har brug for trygheden i en forudsigelig og struktureret ramme, for at kunne fungere f.eks. et kollegielignende tilbud. Der findes ikke tilbud, som er specielt rettet mod personer med ADHD. Der ses til målgruppen behov for: Tilbud, der kombinerer behandling og social støtte til borgere med ADHD, der samtidig har misbrugsproblemer. Tilbud til borgere med ADHD, som pga. betydelige sideproblematikker er vanskelige at rumme i eksisterende bo - og beskæftigelsestilbud. Opgangsfællesskaber for borgere med ADHD, som har svært ved at klare sig i eget hjem m. bostøtte, men som er for velfungerende til et egentlig botilbud. Beskæftigelses- og samværstilbud, herunder etablering af selvhjælpsgrupper for voksne borgere med ADHD. Man vil med fordel kunne have flere § 107 tilbud til unge udviklingshæmmede (gerne op til 40 år) til afklaring/udredning. Der er syv på venteliste til alm. Botilbud. Det svarer til et helt opgangsfællesskab. Altså et ønske om, at dette oprettes.

	Ældre- og Handicapforvaltningens myndighedsafdeling er i dialog med forvaltningens driftsherre om løbende udvikling af tilbuddene i overensstemmelse med ovenstående behov.
Hjørring Kommune	<p>Der opleves, at der kommer unge til, som ikke passer ind i de eksisterende tilbud, de er ikke udviklingshæmmede og ikke psykiske syge, men måske mere sent udviklede og utilpassede</p> <p>Det er et stigende problem, at unge kontanthjælpsmodtagere har behov for et botilbud, men har ikke økonomisk mulighed for det. Mange af de eksisterende botilbud er oprettet efter almenboliglovgivningen og med lejekontrakt, og støtte efter SEL § 85.</p> <p>Problemet forudses at vil blive større i de kommende på p.g.a. de ændrede pensionsregler, hvor borgere under 40 år ikke kan få pension. Lovgivningsmæssigt vurderes det, at der er et problem.</p>
Læsø Kommune	Intet angivet
Mariagerfjord Kommune	Intet angivet
Thisted Kommune	Intet angivet
Behov for mere fleksibel anvendelse af eksisterende tilbud:	
Morsø Kommune	En højere grad af evt. tilvalg af tillægsydelse, især ved dobbeltdiagnoser og på hjerneskadeområdet.
Brønderslev Kommune	Ingen behov angivet
Jammerbugt Kommune	Takstdifferentiering sker og vil blive mere aktuelt fremadrettet i forhold til enkeltborgeres behov.
Vesthimmerland Kommune	Ingen behov angivet
Frederikshavn Kommune	<p>Voksenområdet: § 107 tilbud</p> <p>Der ønskes tilbud, som er mere målrettede - via dialog og samarbejde med kommunen - med henblik på at udvikle borgerens kompetencer samt afklare borgerens fremadrettede behov. Kommunen skal være central samarbejdspartner med henblik på at sikre, at borgeren kan gives det rette tilbud/støtte efter det midlertidige § 107 tilbud, da der fx skal indrettes/findes egnet tilbud mv.</p>
Aalborg Kommune	<p>Generelt ønskes fleksibilitet i tilbuddene, hvor der løbende sikres at nyeste forskning implementeres. Væsentligt med kreativitet i udslningsforløbene. Som eksempler beskriver Familie- og Beskæftigelsesforvaltningens Udviklingsstrategi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "at hvert enkelt tilbud ses i en bredere kontekst med mulighed for at skabe alternative og fleksible helheds løsninger fx kombinere dag- og døgntilbud" • "at etablere fleksible ansættelsesformer for personale" <p>Aalborg Kommune arbejder på at finde fleksible tilbud i eget regi.</p> <p>Elementer der gør sig gældende på tilbudsområdet generelt.</p>

Hjørring Kommune	<p>Børn og unge: I de regionale aflastningstilbud kunne vi godt ønske større fleksibilitet i forhold til planlægning af døgn for familierne.</p> <p>Voksne: Omkring hjerneskadetilbud: Her kunne vi forestille os, at der bliver mulighed for at købe specialiserede "Pakker", som kan leveres i eksisterende tilbud i egen kommune. Eller mere fleksibilitet omkring udskrivning til egen bolig. Større fokus på udviklingsperspektiv med henblik på udskrivning. I højere grad midlertidig og målrettet indsats med henblik på udskrivningsmål.</p>
Læsø Kommune	Ingen behov angivet
Mariagerfjord Kommune	Hjerneskadeområdet: Der er et ønske om mere fleksible tilbud på hjerneskadeområdet. Konkret tænkes der på tilbud med mulighed for tilkøb af mindre pakker og/eller mere målrettede pakker.
Thisted Kommune	Ingen behov angivet
Myndighedens vurdering af problemstillinger ved ventelister og tomme pladser:	
Morsø Kommune	Nej
Brønderslev Kommune	Der opleves ikke stor efterspørgsel på pladser. Samtidig bliver vi udfordret på at borgerne har egne lejekontrakter og derfor ikke kan "tvinges" ud af de tilbud de er i.
Jammerbugt Kommune	Tomgangsleje – at tilpasse medarbejdernormeringen – har endnu ikke haft længerevarende udfordringer – vi mærker tendensen til at tage opgaver hjem.
Vesthimmerland Kommune	Vi kan forudse, at utidssvarende botilbud (§108) kan få vanskeligt ved at genbesætte boligerne ved ledighed.
Frederikshavn Kommune	Nej
Aalborg Kommune	Nej Der henvises i øvrigt til Udførers tilbagemeldinger på området. Mindre tilbud – budgetmæssige problematikker herunder pædagogiske personalemæssige konsekvenser.
Hjørring Kommune	Nej
Læsø Kommune	Nej
Mariagerfjord Kommune	Nej
Thisted Kommune	Nej
Overvejelser om overtagelse af Regionale tilbud: Ingen overvejelser om overtagelse af tilbud, Thisted Kommune er fortsat i dialog med Region Nordjylland vedrørende overtagelse af Daghuset	

Kommunens indmeldinger som driftsherre

Driftsherres vurdering af problemstillinger ved ventelister og tomme pladser:	
Morsø Kommune	Nej
Brønderslev Kommune	Svært at få udfyldt pladserne
Jammerbugt Kommune	Nej
Vesthimmerland Kommune	Tomme pladser: Der har været ledige pladser på Østre Boulevard – et dag/døgntilbud til personer med erhvervet hjerneskade. Aktuelt er pladserne besat med personer, der får et afgrænset rehabiliteringstilbud, og som forventes herved at kunne flytte i egen bolig med begrænset støtte. Ventelister: Nej
Frederikshavn Kommune	Nej
Aalborg Kommune	Tomme pladser: Ja Stjernehusene Bøgen Restrup Kærvej og Sandtuevej (SEL §§ 67 og 107) leverer pladser til sindslidende. Der er ledig kapacitet, da kommunerne ikke benytter tilbuddene. Aalborg Kommune ønsker derfor ikke længere at have forsyningsansvar. Ventelister: Nej
Hjørring Kommune	Nej
Læsø Kommune	Nej
Mariagerfjord Kommune	Nej
Thisted Kommune	Nej
Forebyggende foranstaltninger med betydning for rammeaftaletilbud	
Morsø Kommune	Nej
Brønderslev Kommune	Nej
Jammerbugt Kommune	Nej
Vesthimmerland Kommune	Foranstaltningstype: Støtte team i socialpsykiatrien. Målgruppe for tilbuddet: Psykisk syge Oprettet/planlægges ibrugtaget (år): Vi har udvidet teamet og forventer yderligere udvidelser m.h.p. at forebygge at døgntilbud bliver nødvendigt.
Frederikshavn Kommune	Nej
Aalborg Kommune	Foranstaltningstype: Inklusion Målgruppe for tilbuddet: Alle børn

	<p>Oprettet/planlægges ibrugtaget (år): 2012</p> <p>Foranstaltningstype: Strategi om i høj grad at anvende plejefamilier og netværkspleje ved aflastning og anbringelse Målgruppe for tilbuddet: udsatte børn og unge Oprettet/planlægges ibrugtaget (år):</p> <p>Foranstaltningstype: Aalborg Kommunes Anbringelsesgrundlag http://intranet.aalborg.dk/Forvaltninger/Familie-og-beskaeftigelse/Boern-unge-og-familier/raadgivning-og-indsatser/Sider/Aalborg-Kommunes-anbringelsesgrundlag.aspx Målgruppe for tilbuddet: børn og unge der er i risiko for anbringelse Oprettet/planlægges ibrugtaget (år):</p>
Hjørring Kommune	<p>Projekt "Hjælp til selvhjælp" og rehabilitering på Hjerneskeadeområdet. Øget indsats med bostøtte for at forebygge, at borgerne får behov for mere indgribende tilbud.</p> <p>Hjørring Kommune har godkendt en forebyggelsesstrategi for alkoholforbrug.</p> <p>I Hjørring Kommune er man i færd med at implementere Handicappolitikken. Fokusområdet for 2013 er INKLUSION.</p>
Læsø Kommune	Nej
Mariagerfjord Kommune	Nej
Thisted Kommune	Socialpædagogisk støtte til sårbare unge efter § 85 iværksættes i 2014

Nye tilbud, oprettet indenfor de sidste 2 år	
Morsø Kommune	Ingen
Brønderslev Kommune	<p>Navn på tilbud: Brønderslev Rusmiddelcenter Målgruppe for tilbuddet: misbrugere Antal pladser i tilbuddet: 50 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: ja ☐ nej x☒</p>
Jammerbugt Kommune	<p>Navn på tilbud: Ikke angivet Målgruppe: Fysisk handicappede udviklingshæmmede Antal pladser i tilbuddet: 7 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: ja ☒ nej X</p> <p>Navn på tilbud: Ikke angivet Målgruppe: Tilbud til senhjerneskedede Antal pladser i tilbuddet: 6 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: ja ☒ nej X</p>
Vesthimmerland Kommune	<p>Navn på tilbud: Rosengården – døgntilbud § 85 Målgruppe: Unge udviklingshæmmede/psykisk syge Antal pladser i tilbuddet: 16 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: ja ☒ nej X</p> <p>Navn på tilbud: Støttecenter Aars Midtby - §85/§107</p>

	<p>Målgruppe: Unge psykisk syge Antal pladser i tilbuddet: ca. 20 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: ja ☐ nej x</p> <p>Navn på tilbud: Projektafdeling – dag- og døgntilbud § 107 Målgruppe: Enkeltprojekter Antal pladser i tilbuddet: 5-8 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: ja ☐ nej X</p>
Frederikshavn Kommune	<p>Navn på tilbud: SenhjernesgadeCenter Nord Målgruppe: Borgere med erhvervet hjerneskode med et moderat til meget svært kognitivt og fysisk tab af funktionsevne Antal pladser: 24 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej ikke for nuværende. Men tilbuddet forventes grundet stedets høje faglige niveau, specialiserede viden og indhold samt dialog med andre kommuner om salg af pladser at skulle indmeldes næste år.</p> <p>Navn på tilbud: Koktvedstien Målgruppe: Borgere med en varig og betydeligt nedsat funktionsevne, som har behov for en individuel og særlig tilrettelagt socialpædagogisk indsats samt døgn dækning. Det er borgere med særligt komplekse problematikker i form af fx problemskabende adfærd og særlig psykisk sårbarhed. Antal pladser: 15 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej ikke for nuværende. Men tilbuddet forventes grundet stedets særlige fleksible indsatsområder, skærmmingsmuligheder, høje faglige niveau samt specialiserede viden at skulle indmeldes til næste år.</p>
Aalborg Kommune	<p>Navn på tilbud: Kollegium for unge, enlige og sårbare mødre Målgruppe: Unge, enlige sårbare kvinder under 25 år som enten bliver gravide, mens de er i uddannelse, eller som ønsker at påbegynde en uddannelse efter endt barsel. Samt unge, der endnu ikke er under uddannelse, men som er parate til arbejde målrettet for at blive uddannelsesparate. Antal pladser: 10 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej</p> <p>Navn på tilbud: Rusmiddelteam Målgruppe: 14-årige unge i Aalborg Kommune med problemer ifht rusmidler – herunder unge, der er omfattet af behandlingsgarantien. Antal pladser: 30 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej</p> <p>Navn på tilbud: Børne- og Familiesagkyndig på det sociale område Målgruppe: Børn i familier med alkoholproblemer Antal pladser i tilbuddet: Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej</p> <p>Navn på tilbud: Løvdal (som erstatter Engbo) Åbner første kvartal 2013 Målgruppe: udviklingshæmmede. ABL § 105 og SEL § 85 Antal pladser: 30 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: ja X</p> <p>Navn på tilbud: Botilbud Ryesgade. Nyt botilbud. Målgruppe: Sindslidende voksne. ABL § 105 og SEL § 85 Antal pladser: 20</p>

	<p>Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Ja</p> <p>Navn på tilbud: Kastanjebo. Nybyg til erstatning af det gamle Kastanjebo. Målgruppe: autister, ABL § 105 og SEL § 85. Åbner november 2012. Antal pladser: 20 pladser Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Ja</p> <p>Navn på tilbud: Døgndækket botilbud. Specialgrupperne. Nybyg og sammenlægning til erstatning for gamle specialgrupper. Målgruppe: Autister, ABL § 105 og SEL § 85. Åbner november 2012. Antal pladser: 12 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Ja</p> <p>Navn på tilbud: Døgndækket botilbud. Violen. Nybyg og erstatning for gamle Violen. Målgruppe: Udviklingshæmmede, ABL § 105 og SEL § 85. Åbner efteråret 2013. Antal pladser: 14 + 4 aflastningspladser Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Ja</p> <p>Navn på tilbud: Døgndækket botilbud. Ungdomshøjskolen. Nybyg og erstatning for gamle Ungdomshøjskolen. Målgruppe: Udviklingshæmmede, ABL § 105 og SEL § 85. Åbner efteråret 2013. Antal pladser: 12 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Ja</p> <p>Navn på tilbud: Døgndækket botilbud. Kridtsløjfen. Nybyg og erstatning for gamle tilbud til døve med andre funktionsnedsættelser. Målgruppe: Døve med andre funktionsnedsættelser. ABL § 105 og SEL § 85. Åbner foråret 2013. Antal pladser: 18 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Ja</p> <p>Navn på tilbud: Døgndækket botilbud på Studievej kaldet "Vingen". Til en del af målgruppen fra børn- og ungecenter Ranum som lukkes. Målgruppe for tilbuddet: normalt begavede autister under 18 år. SEL § 67. Åbner efteråret 2013. Antal pladser: 16 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Ja</p> <p>Navn på tilbud: Døgndækket botilbud på Bodil Hjorts Vej 16 kaldet "Vingen" Til en del af målgruppen fra Børne- og Ungecenter Ranum som lukkes. Målgruppe: Udviklingshæmmede autister under 18 år. SEL § 67. Åbner efteråret 2013. Antal pladser: 8 + 1 akutplads Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Ja</p> <p>Navn på tilbud: Døgndækket botilbud. "Det skæve Hus" til erstatning for det gamle "Det skæve Hus". Målgruppe: sindslidende med misbrug. Voksne. ABL § 105 med støtte efter SEL § 85. Er flyttet/åbnet oktober 2012. Antal pladser: 6 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Ja</p>
Hjørring Kommune	<p>Navn på tilbud: Botilbud Åge Holms Vej 12 G-N Målgruppe: Multihandicappede borgere Antal pladser: 6</p>

	<p>Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: ja</p> <p>Navn på tilbud: Kollegietilbud - botilbud Målgruppe: Unge udviklingshæmmede og sentudviklede Antal pladser: 9 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: nej</p> <p>Navn på tilbud: Botilbud – ADHD tilbud Målgruppe: Borger med ADHD Antal pladser: 7 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej</p> <p>Navn på tilbud: Botilbud Frederikshavnsvej Målgruppe for tilbuddet: Borgere som er socialt udsatte, som ikke er i stand til at bo i de etablerede kommunale botilbud indenfor ældre- eller handicapområdet. Det kan være borgere med misbrug, dobbelt diagnoser og hjemløse. Antal pladser: 14 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej</p> <p>Navn på tilbud: Dagtilbud til borgere med autisme og asperger Målgruppe: Borgere som efter STU uddannelse har behov for et visiteret dagtilbud – borgere med diagnosen autisme eller asperger. Antal pladser: 4 pladser med mulighed for udvidelse til 8. Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej</p> <p>Navn på tilbuddet: Behandlingscenter Nordenfjord Målgruppe: Ambulant misbrugsbehandling. Det er et fælleskommunalt samarbejde med Frederikshavn, Jammerbugt, Læsø og Hjørring Kommune. Antal pladser: Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej</p>
Læsø Kommune	Ingen
Mariagerfjord Kommune	<p>Navn på tilbuddet: Botilbud Vestergade 4 i Hadsund (Abl. § 105 § SEL § 85) Målgruppe: Voksne handicappede Antal pladser: 12 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej</p>
Thisted Kommune	<p>Navn på tilbuddet: Ungdomspensionen SEL § 66 Målgruppe: Udsatte unge under 18 år Antal pladser: 11 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej</p> <p>Navn på tilbuddet: § 107 Målgruppe: Botræning for unge med betydelig/varig nedsat funktionsevne Antal pladser: 6 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej</p>
Planlagte tilbud indenfor de næste 2 år	
Morsø Kommune	Ingen
Brønderslev Kommune	<p>Navn på tilbud: Dagbehandlingstilbuddet Hegely Målgruppe: Familier Antal pladser i tilbuddet: max. 8</p>

	<p>Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: ja ☐ nej x☒</p> <p>Tilbuddet har opstart 1. januar 2013.</p>
	<p>Navn på tilbud: Ikke angivet</p> <p>Målgruppe: Uadreagerende fysisk og psykisk handicappede (samling af enkeltmandstilbud)</p> <p>Antal pladser i tilbuddet: 9</p> <p>Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: ja ☒ nej X</p> <p>Planlægges ibrugtaget (år): 2013</p>
Vesthimmerland Kommune	<p>Navn på tilbud: Bofællesskab Bøgevej § 85</p> <p>Målgruppe: Autister</p> <p>Antal pladser i tilbuddet: 6</p> <p>Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: ja ☒ nej x</p> <p>Planlægges ibrugtaget (år): 2013</p>
Frederikshavn Kommune	<p>Navn på tilbud: Ikke noget konkret, men afsøger muligheder for etablering af opgangsfællesskaber til voksne med ADHD, autisme, dobbeltdiagnose, unge sent udviklede/omsorgssvigtede med misbrugsproblemer.</p> <p>Kommunen har desuden i gang sat et arbejde med at udvikle dagtilbudsområdet med henblik på at tilpasse området til udvidelser samt udvikling på botilbudsområdet.</p> <p>Opgangsfællesskaberne forventes ikke at blive omfattet af rammeaftalen</p>
Aalborg Kommune	<p>Navn på tilbud: klubtilbud/timeafslastningstilbud på Danahus</p> <p>Målgruppe: Som på Danahus</p> <p>Antal pladser: ikke angivet</p> <p>Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej</p> <p>Planlægges ibrugtaget (år): 2013</p> <p>Navn på tilbud: klubtilbud/timeafslastningstilbud på Stjernehusene</p> <p>Målgruppe: Som på aflastning – Stjernehusene</p> <p>Antal pladser:</p> <p>Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej</p> <p>Planlægges ibrugtaget (år): 2013</p> <p>Navn på tilbud: Døgntilbud (i tilknytning til BørneBøgen)</p> <p>Målgruppe: Svær psykiatri børn og unge</p> <p>Antal pladser i tilbuddet: ?</p> <p>Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej</p> <p>Planlægges ibrugtaget (år):2013 (såfremt der vurderes at være et behov).</p> <p>Navn på tilbud: Behandlingstilbud til misbrugere med en eller flere diagnoser (endnu ikke udviklet, <u>endnu ikke politisk godkendt</u>)</p> <p>Målgruppe: Udviklingshæmmede misbrugere</p> <p>Antal pladser i tilbuddet: ?</p> <p>Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Ja</p> <p>Planlægges ibrugtaget (år): 2014</p> <p>Navn på tilbud: Botilbud efter ABL § 105 med støtte efter SEL § 85 – udvidelse af botilbud på Studievej. <u>Endnu ikke politisk godkendt.</u></p> <p>Målgruppe: udviklingshæmmede</p> <p>Antal pladser: 6</p>

	<p>Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Ja Planlægges ibrugtaget (år): 2015</p> <p>Navn på tilbud: Opgangsfællesskab på Storemosevej, SEL § 107/ SEL § 108 Målgruppe: udviklingshæmmede, færdigbehandlet fra Behandlingscentret Antal pladser i tilbuddet: 4 - 5 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej x Planlægges ibrugtaget (år): 2014</p> <p>Navn på tilbud: Heldagstilbud, Hobitten, ABL § 105, SEL § 85, SEL § 104. Sammenlægning af botilbuddet Hobitten og dagtilbuddet Karolineværket. <u>Endnu ikke politisk godkendt.</u> Målgruppe: autister over 18 år Antal pladser i tilbuddet: 12 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Ja Planlægges ibrugtaget (år): 2014</p> <p>Navn på tilbud: Akutpladser/aflastningspladser på "Det skæve Hus" efter § 107. <u>Endnu ikke politisk godkendt.</u> Målgruppe: Sindslidende med misbrug /udadreagerende adfærd. Antal pladser: 3 Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej Planlægges ibrugtaget: 2014</p> <p>Aalborg kommune planlægger desuden at ændre det nuværende opgangsfællesskab for autister og borgere med aspergersyndrom på Henning Smiths Vej, 9000 Aalborg. Aktuelt (oktober 2012) har beboerne lejekontrakt på egen lejlighed og får tildelt støtte efter SEL § 85. Der påtænkes at ændre tilbuddet til et midlertidigt tilbud efter SEL § 107. Der er ikke planer om at reducere antallet af pladser. Ændringen er endnu ikke politisk godkendt.</p>
Hjørring Kommune	<p>Navn på tilbud: Botilbud Sjællandsgade – iværksættes 1/1 2013 Målgruppe: Borgere med sindslidelser (en del kommer fra Solsiden jfr. aftale med Regionen) Antal pladser: 18 – begynder med færre pladser, men kommer gradvis op til de 18 pladser Omfattes tilbuddet af rammeaftalen: Nej</p>
Læsø Kommune	Ingen
Mariagerfjord Kommune	Ingen
Thisted Kommune	<p>Navn på tilbud: Botilbud efter § 108 Målgruppe: Udviklingshæmmede med dog til anbringelse/behandling Antal pladser: ? Ibrugtages i 2014</p>

4.4 Udviklingsplan for botilbud med over 100 pladser

Ifølge § 9 i lov om social service, skal der udarbejdes udviklingsplaner for botilbud med over 100 pladser. Udviklingsstrategien for rammeaftalen for det sociale område skal indeholde disse udviklingsplaner. I den nordjyske region findes der ét sådant tilbud – Sødisebakke, som har 122 døgnpladser.

Status for indsatsområderne fra den udarbejdede udviklingsplan er følgende:

- Det planlagte erstatningsbyggeri med 24 boliger i stedet for boligerne i den lejede bygning på Fælledvej forventes at stå klar i slutningen af 2014.
- Erstatningsbyggeriet for botilbuddet Bakkebo og Vestergade påbegyndes medio 2013 og forventes at stå færdigt i slutningen af 2014. Herefter vil beboerne fra Botilbuddet Vestergade og Botilbuddet Bakkebo blive samlet på en matrikel.

Der er i forlængelse af udviklingsplanen blevet udarbejdet en helhedsplan for renovering af de øvrige fysiske rammer på Sødisebakke for de næste 10 år. Der er afsat 25 mio. kr. til renoveringer i perioden 2010-2014. Der er hovedsageligt 3 typer af renoveringer:

- renovering af boligerne til en tidssvarende standard
- forbedring af fysiske rammer i aktivitets og samværstilbud
- forbedring af personalemæssige forhold på Sødisebakke.

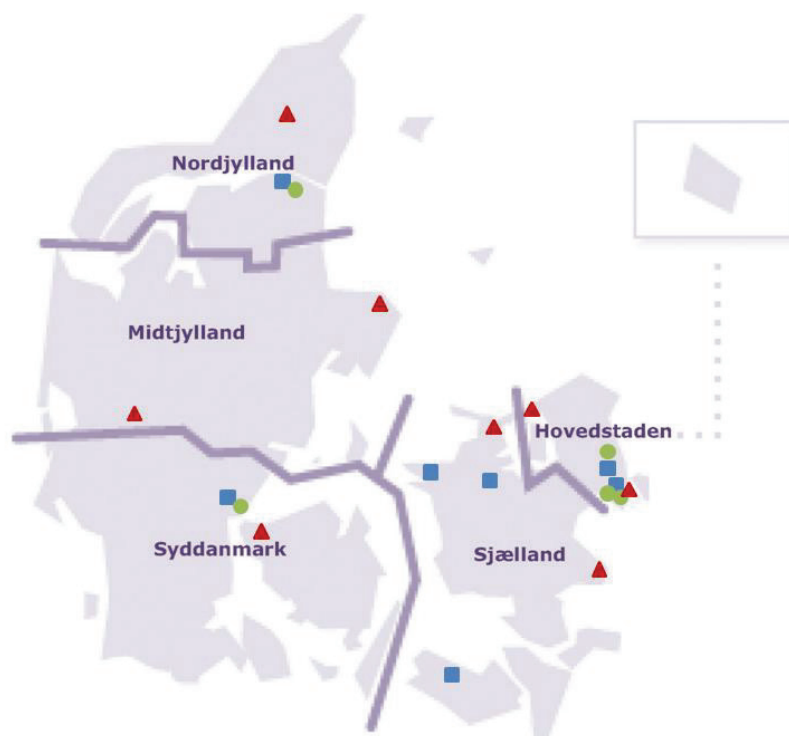
I 2012 er de fysiske rammer for aktivitets- og samværstilbud på Sødisebakke blevet gennemgået. Region Nordjylland vil på baggrund af denne gennemgang i 2013 etablere nye fysiske rammer og samle aktiviteterne i et nybyggeri, der understøtter beboernes behov og optimerer driften af det samlede tilbud.

I 2014 forventes arbejdet med at rovere tilbuddene Skovbakken og Fuglebo på Sødisebakke at blive påbegyndt.

Med gennemførelsen af erstatningsbyggerierne og helhedsplanen forventes samtlige boliger på Sødisebakke at have en tidssvarende standard.

I forbindelse med ibrugtagningen af de nye bygninger i 2014, arbejdes der på en model, der eventuelt giver mulighed for at indføre differentierede takster på Sødisebakkes botilbud.

Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

Opgørelse af kapacitet og belægning samt behov og efterspørgsel

**Sekretariat
for rammeaftaler**

SEKRETARIAT
FOR
RAMMEAFTALER

SEKRETARIATET
RAMMEAFTALE
SJÆLLAND
RS17

Fælleskommunalt
Socialsekretariat
Syddanmark

Fælleskommunalt sekretariat for
det specialiserede socialområde
KKR Hovedstaden

Februar 2013

Indhold

Indledning	3
Samlet kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger	4
Hovedtendenser omkring forventninger til efterspørgsel og behov.....	7
Kapacitet og belægning samt efterspørgsel og behov på de enkelte tilbud	9
Center for Døvblindhed og Høretab	9
Center for Høretab.....	11
Nyborgskolen	12
Børneskolen Filadelfia.....	13
Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs	14
Kofoedsminde	15
CFD (Center for Døve).....	16
Skolen på Kastelsvej.....	17
Børnekliniken	18
Institut for Blinde og Svagsynede	19
Geelsgårdskolen.....	20
Sikrede afdelinger	21
Bilag 1: Oversigt over belægning på de Lands- og landsdelsdækkende tilbud.....	24

Indledning

I forbindelse med udarbejdelsen af udviklingsstrategierne på det specialiserede socialområde og specialundervisning skal der sikres indbyrdes koordinering mellem regionerne af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger. Til dette formål er nedsat et tværregionalt koordinationsforum bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper på det specialiserede socialområde i hvert af de fem Kommunekontakttråd (KKR).

Koordinationsforummet er ansvarlig for at udarbejde forslag til landsdækkende koordinering af de berørte områder. Det sker ved, at Koordinationsforummet udarbejder forslag til fælles tekst til brug for hver enkelt udviklingsstrategi. Koordinationsforum kan således udarbejde indstillinger til kapacitet og faglig udvikling på området.

Den fælles tekst og forslag indgår i de forslag til udviklingsstrategier, som de administrative styregrupper udarbejder i hver region. Herefter indgår afsnittet vedrørende de lands- og landsdelsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger i den almindelige politiske proces med først drøftelse i KKR, der videresender forslaget til godkendelse i de enkelte kommunalbestyrelser og regionsrådet.

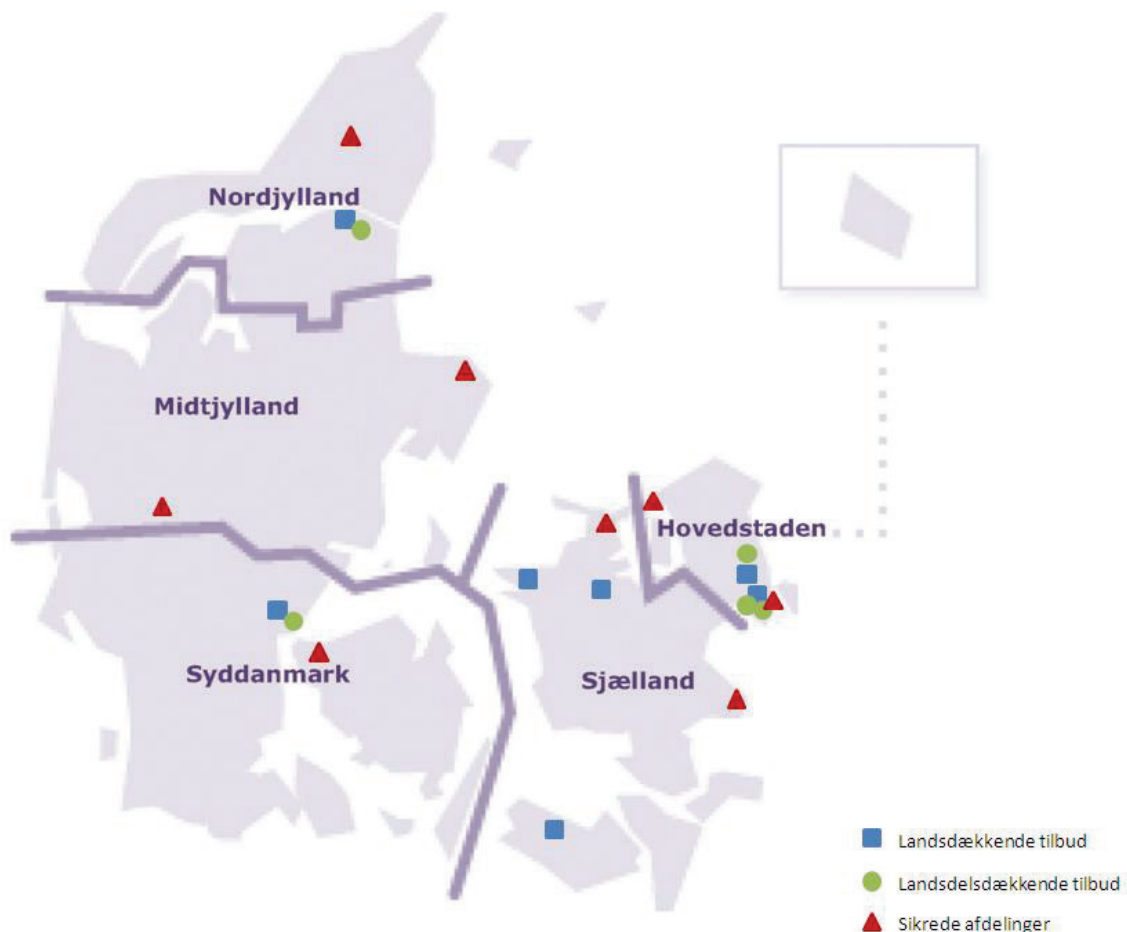
De administrative styregrupper er ansvarlig for at tilvejebringe den nødvendige information vedrørende de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger beliggende i egen region, der skal danne grundlag for koordinationen af disse tilbud på tværs af de fem regioner.

Til brug for tilvejebringelse af den nødvendige information har KL udarbejdet et forslag til procedure for koordinering af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger. Forslaget er blevet til i dialog med de fem rammeaftalesekretariater. Koordineringen af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger følger årshjulet for rammeaftalerne, herunder særligt de tidsmæssige rammer lovgivningen opsætter for udviklingsstrategien.

Hvert år udarbejdes i fællesskab mellem de fælleskommunale rammeaftalesekretariater én samlet beskrivelse af ændringer i kapacitet og efterspørgsel og udviklingstendenser inden for de af tilbuddene omfattende målgrupper. Beskrivelsen bygger på indmeldinger fra tilbuddenes driftsherrer og samtlige kommuner. Hver af de fem fælleskommunale rammeaftalesekretariater er ansvarlig for at indhente oplysninger fra kommuner og regioner vedrørende kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger, der er geografisk placeret i pågældende region på kort og lang sigt samt om forventninger om fremtidige behov og udviklingstendenser i efterspørgsel efter disse tilbud.

Danmarkskortet nedenfor giver et hurtigt overblik over den geografiske placering af henholdsvis landsdækkende tilbud, landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger.

Kort 1: Geografisk placering af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

Nærværende notat omfatter den fælles beskrivelse af status over kapacitet og belægning samt forventninger til efterspørgsel og behov.

Notatet præsenterer først den samlede kapacitet og belægning for henholdsvis de lands- og landsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger. Derefter gennemgås hovedtendenserne omkring kommunernes forventninger til behov og efterspørgsel. I den resterende del af notatet gennemgås tilbuddene enkeltvis i forhold til kapacitet, belægning og efterspørgsel.

Samlet kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

De mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud er nævnt i bekendtgørelsen om principper for kommunernes finansiering af tilbuddene og er følgende:

- ▶ Center for Døvblindhed og Høretab (*Region Nordjylland*)
- ▶ Center for Høretab (*Region Syddanmark*)
- ▶ Nyborgskolen (*Region Syddanmark*)
- ▶ Børneskolen Filadelfia (*Region Sjælland*)
- ▶ Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs (*Region Sjælland*)
- ▶ Kofoedsminde (*Region Sjælland*)
- ▶ CFD (Center for Døve) (*Gladsaxe Kommune*)
- ▶ Skolen på Kastelsvej (*Københavns Kommune*)

- ▶ Børnekliniken (*Københavns Kommune*)
- ▶ Institut for Blinde og Svagsynede (*Københavns Kommune*)
- ▶ Geelsgårdskolen (*Region Hovedstaden*).

Samlet set har belægningen på de lands- og landsdelsdækkende været på 94 procent i 2012. Belægningen på de enkelte tilbud svinger dog fra 30 til 141 procent. Samlet forventer driftsherrerne ikke de store forandringer i tilbuddenes kapacitet frem mod 2016. Dog vil to tilbud (Center for Døvblindhed og Høretab og Center for Døve) øge antallet af pladser fra 2012 til 2014, mens to tilbud (Center for Høretab og Kofoedsminde) har nedjusteret antallet af pladser i 2013.

Det landsdækkende tilbud Nyborgskolen har haft faldende belægning i en årrække, og Region Syddanmark er i dialog med Ministeriet for Børn og Undervisning om tilbuddets fremtid. De øvrige tilbud forventer på nuværende tidspunkt uændret kapacitet frem til 2016.

Tabel 1: Samlet kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende tilbud

Tekst	Antal tilbud	2012	2013	2014	2015	2016
Pladstal	11	984	971	980	980	980
Pladsforbrug samlet		925,2				
Belægningsprocent		94%				
Pladsforbrug Syddanmark		119,2				
Pladsforbrug Midtjylland		68,3				
Pladsforbrug Nordjylland		16,0				
Pladsforbrug Sjælland		142,2				
Pladsforbrug Hovedstaden		419,8				
Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)		4,4				

Note 1: Opgørelsen er eksklusiv Børnekliniken samt to tilbud i Center for Døvblindhed og Høretab: Aflastning for børn og unge med høretab § 66 nr. 6 og skoleafdeling for voksne med høretab § 1 stk. 2, der ikke er opgjort som døgnbelægning.

Note 2: Belægningen på Center for Døvblindhed og Høretab er ikke opgjort på regioner og indgår ikke i opgørelserne heraf.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariater i de fem regioner, 2013.

Nedenstående tabel viser, at de *landsdækkende* tilbud overvejende har borgere fra kommunerne i beliggenhedsregionen eller de omkringliggende regioner. Der er ingen landsdækkende tilbud i den midtjyske region. I bilag 1 ses den regionsvise fordeling af belægningen for de enkelte tilbud.

Tabel 2: Belægning på de landsdækkende tilbud i 2012 fordelt på regioner

Tekst	Tilbuddenes beliggenhed			
	Syddanmark	Nordjylland	Sjælland	Hovedstaden
Antal tilbud	1	1	3	2
Pladstal	36	132	199	302
Pladsforbrug samlet	27,7	139,3	167,7	274,8
Pladsforbrug fra Syddanmark	28%	-	16%	13%
Pladsforbrug fra Midtjylland	20%	-	15%	9%
Pladsforbrug fra Nordjylland	0%	-	5%	3%
Pladsforbrug fra Sjælland	34%	-	41%	17%
Pladsforbrug fra Hovedstaden	18%	-	22%	58%
Pladsforbrug fra andre (Færøerne..)	0%	-	1%	0%

Note: Belægningen på Center for Døvblindhed og Høretab er ikke opgjort på regioner og indgår ikke i opgørelserne.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariater i de fem regioner, 2013.

I nedenstående tabel ses den regionsvise fordeling af belægningen på de *landsdelsdækkende* tilbud. Som det fremgår anvendes disse tilbud primært af kommuner i beliggenhedsregionen, mens borgere fra kommuner i den anden region i landsdelen udgør en mindre andel af pladsforbruget. Hertil skal bemærkes, at det ikke er alle ydelserne i tilbuddene, som er omfattet af delvis objektiv finansiering, hvorfor fordelingen af pladsforbruget kan ændre sig, ved en mere detaljeret opgørelse. Der er ingen landsdelsdækkende tilbud i den midtjyske region. I bilag 1 ses den regionsvise fordeling af belægningen for de enkelte tilbud.

Tabel 3: Belægning på de landsdelsdækkende tilbud i 2012 fordelt på regioner

Tekst	Tilbuddenes beliggenhed		
	Syddanmark	Nordjylland	Hovedstaden
Antal tilbud	1	1	2
Pladstal	66	16	233
Pladsforbrug samlet	70,9	16,0	228,8
Pladsforbrug Syddanmark	70%	-	1%
Pladsforbrug Midtjylland	18%	-	0%
Pladsforbrug Nordjylland	1%	-	0%
Pladsforbrug Sjælland	4%	-	6%
Pladsforbrug Hovedstaden	5%	-	93%
Pladsforbrug andre	1%	-	0%

Note: Belægningen på Center for Døvblindhed og Høretab samt Børneklivnikken er ikke opgjort på regioner og indgår ikke i opgørelserne.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariater i de fem regioner, 2013.

De sikrede afdelinger er placeret i følgende tilbud:

- ▶ Kompasset (*Region Nordjylland*)
- ▶ Koglen (*Region Midtjylland*)
- ▶ Grenen (*Region Midtjylland*)
- ▶ Egely (*Region Syddanmark*)
- ▶ Bakkegården (*Region Sjælland*)
- ▶ Stevnstortet (*Region Sjælland*)
- ▶ Sølager (*Region Hovedstaden*)
- ▶ Sønderbro (*Københavns Kommune*).

Belægningen på de sikrede afdelinger var i 2012 samlet set på 70 procent, spændende fra 56 til 89 procent på de enkelte tilbud. Driftsherrerne for de sikrede afdelinger forudsætter en belægningsprocent på 85 for de sikrede afdelinger. Kompasset blev oprettet den 1.9.2012 og havde lav belægning de første måneder. Pr. 1.9.2012 blev der nedlagt 19 sikrede pladser fordelt på 5 tilbud drevet af hhv. Region Syddanmark, Midtjylland Sjælland og Hovedstaden. Med etableringen af Kompasset er der således tale om en nedjustering på 11 pladser netto.

Tabel: Samlet kapacitet og belægning på sikrede afdelinger

Tekst	Antal tilbud	2012					2013					2014					2015					2016				
Pladstal	8	138,7					126					126					126					126				
Pladsforbrug samlet		97,1																								
Belægningsprocent		70%																								
Pladsforbrug Syddanmark		14,6																								
Pladsforbrug Midtjylland		12,2																								
Pladsforbrug Nordjylland		3,9																								
Pladsforbrug Sjælland		18,9																								
Pladsforbrug Hovedstaden		40,7																								
Pladsforbrug andre		2,3																								

Note: Belægningen på Kompasset er ikke opgjort på regioner og indgår ikke i opgørelserne heraf.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Som det fremgår af nedenstående tabel bliver pladserne i de sikrede afdelinger primært belagt med borgere fra kommuner i den region, hvor tilbuddet ligger, eller omkringliggende regioner. Borgere fra Hovedstadsregionen er dog forholdsvist højt repræsenteret i alle beliggenhedsregioner.

Tabel 5: Belægning på de sikrede afdelinger i 2012 fordelt på regioner

Tekst	Tilbuddenes beliggenhed				
	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Sjælland	Hovedstaden
Antal tilbud	1	2	1	2	2
Pladsforbrug samlet	18,2	21,9	4,5	23,4	29,2
Pladsforbrug fra Syddanmark	48%	22%	-	3%	1%
Pladsforbrug fra Midtjylland	9%	43%	-	5%	0%
Pladsforbrug fra Nordjylland	5%	14%	-	0%	0%
Pladsforbrug fra Sjælland	17%	4%	-	46%	15%
Pladsforbrug fra Hovedstaden	21%	17%	-	46%	77%
Pladsforbrug fra andre (færøerne..)	0%	0%	-	0%	8%

Note: Belægningen på Kompasset er ikke opgjort på regioner og indgår ikke i opgørelserne heraf.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Hovedtendenser omkring forventninger til efterspørgsel og behov

Som led i fastsættelse af konceptet for koordinering af lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger blev kravet til informationsniveauet for kommunernes indmeldinger af forventninger til efterspørgsel og behov for 2013-2014 begrænset til frivillige bemærkninger omkring tilbuddene. Grundlaget for at konkludere egentlige hovedtendenser i kommunernes efterspørgsel og behov for disse tilbudstyper er således meget begrænset og ikke sammenlignelige, ligesom det alene er et begrænset antal af landets kommuner, der har valgt at anføre bemærkninger herom.

Indberetningerne giver derfor alene nogle ikke-repræsentative indikationer på det kommunale landskabs efterspørgsel og behov efter de lands- og landsdelsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger.

Nedenfor er kort opsummeret de helt overordnede hovedtendenser omkring kommunernes efterspørgsel og behov. Kommunernes mere konkrete tilbagemeldinger målrettet de enkelte tilbud fremgår senere i notatet.

Gennemgående oplyser kommunerne, at efterspørgslen efter de lands- og landsdelsdækkende tilbud i 2014 vil være uændret. Generelt er tilbuddene kendetegnet ved, at volumen af målgrupperne for tilbuddenes ydelser er lille, hvorfor de enkelte kommuner typisk kun anvender disse tilbud i et meget begrænset omfang. Desuden spiller tilbuddenes geografiske placering umiddelbart en stor rolle i forhold til om kommunerne anvender tilbuddene, således at tilbud i geografisk nærhed af handlekommunen i højere grad anvendes. Det fremhæves dog, at til trods for at kommunerne gennemgående anvender tilbuddene i begrænset omfang, anerkendes værdien af tilbuddene både i forhold til at sikre en rentabel drift og et højt specialiseret vidensniveau.

Generelt fremhæves det fra kommunerne i hele landet, at målgruppen børn, unge og voksne med hørenedsættelse, som tilbuddene Center for Døvblindhed og Høretab, Center for Høretab, Nyborgskolen, Skolen på Kastelvej og CFD (Center for Døve) er målrettet, forventes at være faldende. Årsagen hertil er blandt andet udbredelsen af Cochlear Implant-operationer.

Tilsvarende oplyser kommunerne, at efterspørgslen efter de sikrede afdelinger i 2014 gennemgående vil være uændret. Flere kommuner på tværs af landet fremhæver i den forbindelse, at det alene er med afsæt i lægehenviisning eller efter domsafsigelse, der bliver trukket på tilbuddene. Kommunerne oplever det derfor svært at kunne prognosticere på, hvordan henvisnings- og domsmønstre vil være i 2014.

Kapacitet og belægning samt efterspørgsel og behov på de enkelte tilbud

I den resterende del af notatet gennemgås de lands- og landsdelsdækkende tilbud enkeltvist i forhold til kapacitet og belægning samt forventet efterspørgsel og behov. De sikrede afdelinger gennemgås enkeltvist i forhold til kapacitet og belægning og samlet i forhold til behov og efterspørgsel.

Center for Døvblindhed og Høretab

Driftsherre: Region Nordjylland

Målgruppe: Børn, unge og voksne med medfødt døvblindhed og høretab.

Type: Døvblindhed er landsdækkende; Høretab er landsdelsdækkende.

Finansiering: Undervisningstilbud til børn og unge er delvist objektivt finansieret.

Specialrådgivning til børn og unge er objektivt finansieret.

Øvrige tilbud er fuldt takstfinansierede.

Tilbuddet varetager desuden et landsdækkende materialecenter, som er fuldt objektivt finansieret.

Tabel 6: Oversigt over kapacitet og belægning for Center for Døvblindhed og Høretab

Tilbud	Paragraf	Tekst	2012	2013	2014	2015	2016
Døvblindhed							
Skoleafdeling, børn og unge	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	11	11	11	11	11
		Belægningsprocent	78%				
Skoleafdeling, voksne	LSV § 1 stk. 2	Pladstal	42	42	42	42	42
		Belægningsprocent	101%				
Døgnophold, børn og unge	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	10	10	10	10	10
		Belægningsprocent	82%				
Midl. døgnophold, unge	SEL § 107	Pladstal	11	11	8	8	8
		Belægningsprocent	141%				
Døgnophold, voksne ¹	SEL § 108	Pladstal	27	27	38	38	38
		Belægningsprocent	99%				
Aktivitets- og samværstilbud	SEL § 104	Pladstal	31	31	31	31	31
		Belægningsprocent	122%				
Høretab							
Skoleafdeling, børn og unge	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	16	16	16	16	16
		Belægningsprocent	100%				
Skoleafdeling, voksne	LSV § 1 stk. 2	Pladstal (lektioner)	2.520	2.520	2.520	2.520	2.520
		Belægningsprocent	108%				
Aflastningstilbud	SEL § 66 nr. 6 afl	Pladstal (stk.)	1.140	1.140	1.140	1.140	1.140
		Belægningsprocent	91%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Center for Døvblindhed og Høretab er en fusion af tidligere Døvblindecentret og Aalborgskolen. Belægningen har generelt været høj i Center for Døvblindhed og Høretab i 2012. Dog har skoleafdelingen og døgnophold for børn og unge haft en forholdsvis lav belægning.

Antallet af pladser i afdelingen for Døvblindhed opjusteres i efteråret 2013 fra 27 til 38 pladser i § 108-tilbuddet. Udvidelsen med 11 pladser foregår ved, at to utidssvarende boafdelinger lukkes samtidig med at en ny afdeling på 24 pladser åbnes. Samtidig flyttes tre pladser fra § 107-tilbuddet til § 108.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Den gennemgående tilbagemelding på tværs af landet er en forventning om uændret efterspørgsel efter ydelser fra Center for Døvblindhed og Høretab.

Flere kommunerne fremhæver dog, at der forventes et fald i tilbuddets målgruppe som følge af, at flere borgere opereres med Cochlear - implantater. Dermed reduceres behovet for et specialiseret tilbud målrettet døve.

Center for Høretab

- Driftsherre:** Region Syddanmark
Målgruppe: Børn og unge med høretab
Type: Landsdelsdækkende
Finansiering: Undervisningstilbud er delvist objektivt finansieret.
 Specialrådgivning er objektivt finansieret.
 Øvrige tilbud er fuldt takstfinansierede.

Tabel 7: Oversigt over kapacitet og belægning for Center for Høretab

Tilbud	Paragraf	Tekst	2012	2013	2014	2015	2016
Skoleafdeling	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	47	42	42	42	42
		Belægningsprocent	110%				
Elevhjem	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	19	15	15	15	15
		Belægningsprocent	100%				

Note: Belægningen på Skoleafdeling er inkl. 4,7 pladser på STU. Belægningen på elevhjem er inkl. 1,4 plads på STU.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariater i de fem regioner, 2013.

I 2013 er antallet af pladser i Center for Høretab blevet nedjusteret fra 47 til 42 pladser i skoleafdelingen og fra 19 til 15 pladser i elevhjemmene. Der forventes på nuværende tidspunkt ikke yderligere ændringer i kapaciteten i årene fremover.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Den gennemgående tilbagemelding fra landets kommuner omkring efterspørgslen efter ydelser fra Center for Høretab er en forventning om en uændret efterspørgsel.

Tilsvarende de øvrige tilbud målrettet hørehæmmede, bemærker flere kommuner, at de forventer en faldende efterspørgsel grundet øget udbredelse af Cochlear Implant-operationer.

Desuden bemærker enkelte kommuner, at kommunernes gennemgående øget fokus på inklusion af børn og unge i normalområdet, også kan få betydning for den fremtidige efterspørgsel efter denne type tilbud.

Endelig bemærkes det, at Center for Høretab er et meget dyrt tilbud.

Nyborgskolen

- Driftsherre:** Region Syddanmark
Målgruppe: Unge med høretab
Type: Landsdækkende
Finansiering: Undervisningstilbud er delvist objektivt finansieret.
 Øvrige tilbud er fuldt takstfinansierede.

Tabel 8: Oversigt over kapacitet og belægning for Nyborgskolen

Tilbud	Paragraf	Tekst	2012	2013	2014	2015	2016
Skoleafdeling	LSV § 1 stk. 3	Pladstal	18	18	18	18	18
		Belægningsprocent	79%				
Boafsnit	SEL § 108	Pladstal	18	18	18	18	18
		Belægningsprocent	75%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Nyborgskolen har en forholdsvis lav belægning i 2012. Tilbuddet har haft faldende belægning i en årrække, og Region Syddanmark er i dialog med Ministeriet for Børn og Undervisning om det videre forløb for Nyborgskolen.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Den gennemgående tilbagemelding fra landets kommuner omkring efterspørgslen efter Nyborgskolens pladser er en forventning om en uændret efterspørgsel.

Tilsvarende de øvrige tilbud målrettet hørehæmmede, bemærker flere kommuner, at de forventer en faldende efterspørgsel grundet øget udbredelse af Cochlear Implant-operationer.

Enkelte kommuner bemærker også i forhold til dette tilbud, at kommunernes gennemgående øget fokus på inklusion af børn og unge i normalområdet, også kan få betydning for den fremtidige efterspørgsel efter denne type tilbud.

Nyborgskolens STU, efterskole samt botilbud fremhæves af enkelte kommuner, som de af tilbuddets ydelser, som typisk efterspørges.

Børneskolen Filadelfia

Driftsherre: Region Sjælland

Målgruppe: Børn i alderen 6-16 år indlagt på Epilepsihospitalets børneafdeling

Type: Landsdækkende

Finansiering: Undervisningstilbud er delvist objektivt finansieret.
Specialrådgivning er objektivt finansieret.

Tabel 9: Oversigt over kapacitet og belægning for Børneskolen Filadelfia

Tilbud	Paragraf	Tekst	2012	2013	2014	2015	2016
Specialundervisning	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
		Belægningsprocent	83%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Der er ingen forventede kapacitetsændringer på Børneskolen Filadelfia i 2014 og de kommende år.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Generelt er vurderingen på tværs af landet, at efterspørgslen efter Kolonien Filadelfias ydelser i 2014 vil være uændret.

Enkelte kommuner bemærker, at de oplever et mindre faldende behov, idet kommunerne selv har oprettet specialtilbud for målgruppen. Modsat oplever enkelte andre kommuner en lille tendens til stigning i børn med behov for dette tilbud.

Nogle kommuner fremhæver tilbuddets specialiserede viden om epilepsi som svært erstatteligt, herunder især i forbindelse med udredning.

Endelig bemærkes det, at Filadelfia er et meget dyrt tilbud.

Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs

Driftsherre: Region Sjælland

Målgruppe: Blinde og svagsynede børn og unge

Type: Landsdækkende

Finansiering: Undervisningstilbud er delvist objektivt finansieret.

Specialrådgivning er objektivt finansieret.

Tilbuddet varetager desuden et landsdækkende materialecenter, som fuldt objektivt finansieret.

Øvrige tilbud er fuldt takstfinansierede.

Tabel 10: Oversigt over kapacitet og belægning for Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs

Tilbud	Paragraf	Tekst	2012	2013	2014	2015	2016
Undervisning	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	30	30	30	30	30
		Belægningsprocent	97%				
Undervisning	LSV § 1 stk. 2	Pladstal	9	9	9	9	9
		Belægningsprocent	114%				
STU	STU	Pladstal	7	7	7	7	7
		Belægningsprocent	30%				
Døgnophold	SEL § 66 nr. 6 / § 107	Pladstal	38	38	38	38	38
		Belægningsprocent	84%				
Klubtilbud	SEL § 36	Pladstal	19,5	19,5	19,5	19,5	19,5
		Belægningsprocent	80%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs havde forholdsvis lave belægningsprocenter på sine opholds- og klubtilbud i 2012. Der er ingen forventede kapacitetsændringer på Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs i 2014 og de kommende år.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Generelt er vurderingen på tværs af landet, at efterspørgslen efter Synscenter Refsnæs, Synscenter Refsnæs/rådgivning i 2014 vil være uændret.

Enkelte kommuner fremhæver, at tilbuddet vurderes at have en særlig værdifuld funktion i forhold til de døvblinde borgere, mens flere kommuner i dag selv har bo- og arbejdstilbud til blinde.

Desuden efterspørger enkelte kommuner et mere efterskolelignende tilbud til de børn og unge inden for målgruppen, hvor problemstillingerne ikke er så alvorlige, at de kan begrunde en anbringelse.

Endelig bemærkes det, at Synscenter Refsnæs, Synscenter Refsnæs/rådgivning er et meget dyrt tilbud.

Kofoedsminde

- Driftsherre:** Region Sjælland
Målgruppe: Voksne domsfældte udviklingshæmmede
Type: Landsdækkende
Finansiering: Opholdstilbud er fuldt objektivt finansieret.
 Øvrige tilbud er fuldt takstfinansierede.

Tabel 11: Oversigt over kapacitet og belægning for Kofoedsminde

Tilbud	Paragraf	Tekst	2012	2013	2014	2015	2016
Sikret ophold	SEL § 108 stk. 6	Pladstal	34	34	34	34	34
		Belægningsprocent	89%				
Beskyttet beskæftigelse	SEL § 103	Pladstal	50	45	45	45	45
		Belægningsprocent	77%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Kofoedsminde har i 2013 nedjusteret antallet af pladser på beskyttet beskæftigelse. Der er ingen forventede kapacitetsændringer på Kofoedsminde i 2014 og de kommende år.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Den gennemgående tilbagemelding fra landets kommunerne omkring efterspørgslen efter Kofoedsmindes pladser er en forventning om en uændret efterspørgsel.

Nogle kommuner fremhæver, at efterspørgslen beror på afsagte domme, og i forbindelse med domfældte udviklingshæmmede vurderes tilbuddet aktuelt svært erstatteligt.

Enkelte kommuner bemærker, at de oplever et mindre faldende behov, idet kommunerne selv har oprettet specialtilbud for udviklingshæmmede og andre med dom. Modsat oplever enkelte andre kommuner en lille tendens til stigning i domme, og dermed et øget behov for antallet af lukkede pladser.

CFD (Center for Døve)

Driftsherre: Gladsaxe Kommune

Målgruppe: Voksne døve og voksne med høretab

Type: Landsdækkende

Finansiering: De sociale tilbud er fuldt takstfinansierede.
Specialrådgivning er objektivt finansieret.

Tabel 12: Oversigt over kapacitet og belægning for CFD (Center for Døve)

Tilbud	Paragraf	Tekst	2012	2013	2014	2015	2016
Beskyttet beskæftigelse	SEL § 103	Pladstal	52	52	52	52	52
		Belægningsprocent	95%				
Aktivitets- og samværstilbud	SEL § 104	Pladstal	63	63	63	63	63
		Belægningsprocent	83%				
Midlertidigt ophold	SEL § 107	Pladstal	5	5	5	5	5
		Belægningsprocent	109%				
Længerevarende ophold	SEL § 108	Pladstal	93	94	95	95	95
		Belægningsprocent	97%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Antallet af pladser på CFD's længerevarende ophold (§ 108) blev opjusteret med en enkelt plads i 2013, og bliver yderligere opjusteret med én plads i 2014.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Den gennemgående tilbagemelding fra landets kommunerne omkring efterspørgslen efter ydelser fra CFD (Center for Døve) er en forventning om en uændret efterspørgsel.

Fleere kommuner har dog bemærket, at de forventer en faldende efterspørgsel især for de yngre borgere. Årsagen hertil er blandt andet udbredelsen af Cochlear Implant-operationer.

CFD oplyser selv, at de har stor opmærksomhed på, at det tegnsprogede område er et område i forandring, og er derfor i gang med at afsøge prognosegrundlaget for CFD's ydelser fremover. Udviklingstendenserne på døvblindeområdet viser, ifølge CFD, at der vil være søgning på de pladser, CFD har i dag, og der vil være tilgang til de pladser, der måtte blive ledige inden for den nærmeste fremtid. For ældretilbuddet forholder det sig på samme måde. Behovet på autismeområdet og området for funktionshæmmede døve forventes ligeledes at være uændret.

Enkelte kommuner fremhæver CFD's tilbud målrettet døve udviklingshæmmede med behov for socialpædagogisk støtte og tegnsprogstolkning/viden om høretab som svært erstatteligt.

Tilsvarende fremhæves CFD's kombinerede aflastnings- og botilbud Egebækhus, der er målrettet ældre døvblinde med behov for pleje og aflastning som svært erstatteligt.

Endelig bemærkes det, at CFD er et meget dyrt tilbud.

Skolen på Kastelsvej

Driftsherre: Københavns Kommune
Målgruppe: Børne og unge med nedsat fysisk funktionsevne
Type: Landsdelsdækkende
Finansiering: Undervisningstilbud er delvist objektivt finansieret.

Tabel 13: Oversigt over kapacitet og belægning for Skolen på Kastelsvej

Tilbud	Paragraf	Tekst	2012	2013	2014	2015	2016
Undervisning	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	37	37	37	37	37
		Belægningsprocent	102%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Skolen på Kastelsvej er fusioneret med Langelinieskolen. Der er ingen forventede kapacitetsændringer på Skolen på Kastelsvej i 2014 og de kommende år.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Den gennemgående tilbagemelding fra landets kommunerne omkring pladser på Skolen på Kastelsvej, er en forventning om, at efterspørgslen i 2014 vil være uændret.

Tilsvarende de øvrige tilbud målrettet hørehæmmede, bemærker flere kommuner, at de forventer en faldende efterspørgsel grundet øget udbredelse af Cochlear Implant-operationer. Imidlertid forventes det også, der på grund af den faldende efterspørgsel lukkes lignende tilbud i hovedstadsområdet, hvorfor der vil være en uændret eller måske svagt stigende efterspørgsel fra hovedstadskommunerne for at købe pladser på Skolen på Kastelsvej.

Enkelte kommuner bemærker også i forhold til dette tilbud, at kommunernes gennemgående øget fokus på inklusion af børn og unge i normalområdet, også kan få betydning for den fremtidige efterspørgsel efter denne type tilbud.

Børneklíníken

- Driftsherre:** Københavns Kommune
Målgruppe: Førskolebørn med kommunikationsvanskeligheder
Type: Landsdelsdækkende
Finansiering: Undervisningstilbud er delvist objektivt finansieret.
 Specialrådgivning er objektivt finansieret.

Tabel 14: Oversigt over kapacitet og belægning for Børneklíníken

Tilbud	Paragraf	Tekst	2012	2013	2014	2015	2016
Udredning og kurser	-	Aktive sager	419				
		Udredninger	249				
		Kursister	285				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Børneklíníken er et efterspørgselsdrevet ambulansetilbud, der som udgangspunkt ikke arbejder med en fast kapacitet i antal pladser eller antal forløb. Børneklíníken oplyser, at kommunernes efterspørgsel efter udredninger har været stabil i 2012, mens efterspørgslen efter kurser har været stigende. Tilbuddet har i 2012 afvist 126 ansøgere til kursus. Børneklíníken forventer stabil efterspørgsel i årene fremover.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Generelt er vurderingen på tværs af landet, at efterspørgslen efter Børneklíníkens ydelser i 2014 vil være uændret.

Enkelte kommuner bemærker dog, at de forventer en lille stigning i efterspørgslen, mens andre kommuner modsat oplever en tendens i retning af en mindre fald i efterspørgslen blandt andet grundet faldende børnetal.

Det fremhæves, at Børneklíníken også benyttes til udredning af komplekse sager samt til kursustilbud til personale.

Endelig efterspørges det, at Børneklíníken i sit tilbud havde mulighed for at stille en diagnose i samarbejde med børnepsykiatrien.

Institut for Blinde og Svagsynede

- Driftsherre:** Københavns Kommune
Målgruppe: Voksne blinde og svagsynede
Type: Landsdækkende
Finansiering: Undervisningstilbud er delvist objektivt finansieret.
 Specialrådgivning er objektivt finansieret
 Øvrige tilbud er fuldt takstfinansierede.

Tabel 15: Oversigt over kapacitet og belægning for Institut for Blinde og Svagsynede

Tilbud	Paragraf	Tekst	2012	2013	2014	2015	2016
Aktivitets- og samværstilbud	SEL § 104	Pladstal	16	16	16	16	16
		Belægningsprocent	81%				
Erhvervsuddannelser	Erhvervsuddannelser	Pladstal	24	24	24	24	24
		Belægningsprocent	95%				
Længerevarende ophold	SEL § 108	Pladstal	7	7	7	7	7
		Belægningsprocent	85%				
Midlertidigt ophold	SEL § 107	Pladstal	19	19	19	19	19
		Belægningsprocent	95%				
STU	STU	Pladstal	15	15	15	15	15
		Belægningsprocent	93%				
Synsrehabilitering	Rehabilitering, § 85	Pladstal	8	8	8	8	8
		Belægningsprocent	43%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Instituttet for Blinde og Svagsynede er efterspørgselsstyret hvorfor pladstallet ikke er baseret på maksimumkapacitet, men på 2012 niveau. Driftsherre forventer ikke ændringer i efterspørgslen i 2014 og de kommende år.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Den gennemgående tilbagemelding fra landets kommunerne omkring efterspørgslen efter ydelser fra Instituttet for Blinde og Svagsynede er en forventning om en uændret efterspørgsel.

Flere kommuner geografisk beliggende i hovedstadsregionen fremhæver, at kommunikationscentrenes tilbudsvifte i høj grad dækker kommunens behov for tilbud til blinde og svagsynede, hvilket reducerer kommunernes efterspørgsel efter tilbuddets ydelser.

Desuden efterspørges det, at tilbuddet i højere grad målretter tilbuddene mere til borgerens behov, og ikke alene sælger pakkelsninger. Det opleves af tilbuddets pakkelsninger i flere tilfælde ikke matcher borgernes og kommunernes efterspørgsel.

Endelig bemærkes det, at Instituttet for Blinde og Svagsynede er et meget dyrt tilbud.

Geelsgårdskolen

Driftsherre: Region Hovedstaden

Målgruppe: Børn og unge med svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde børn og unge.

Type: Landsdelsdækkende

Finansiering: Undervisningstilbud til børn og unge er delvist objektivt finansieret.
Øvrige tilbud er fuldt takstfinansierede.

Tabel 16: Oversigt over kapacitet og belægning for Geelsgårdskolen

Tilbud	Paragraf	Tekst	2012	2013	2014	2015	2016
Undervisning på døgntilbud	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	81	81	81	81	81
		Belægningsprocent	100%				
Voksenundervisning	Lov om voksenundervisning	Pladstal	2	2	2	2	2
		Belægningsprocent	100%				
Ungdomsuddannelse	Lov om ungdomsuddannelse	Pladstal	21	21	21	21	21
		Belægningsprocent	87%				
Døgntilbud	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	7	7	7	7	7
		Belægningsprocent	111%				
Aflastningstilbud	SEL § 66 nr. 6 afl	Pladstal	7	7	7	7	7
		Belægningsprocent	73%				
Klubtilbud	SEL § 36	Pladstal	67	67	67	67	67
		Belægningsprocent	97%				
Aktivitets- og samværstilbud	SEL § 104	Pladstal	11	11	11	11	11
		Belægningsprocent	109%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Geelsgårdskolen har gennemgået en del ændringer siden 2011, hvor antal pladser på undervisning, aktivitets- og samværstilbud, klubtilbud samt aflastning til børn er nedjusteret. Derimod er antal pladser til ungdomsuddannelse i perioden blevet opjusteret. Der er ingen forventede kapacitetsændringer på Geelsgårdskolen i 2014 og de kommende år.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Generelt er vurderingen på tværs af landet, at efterspørgslen efter Geelsgårdskolens pladser i 2014 vil være uændret.

Enkelte kommuner i hovedstadsregionen bemærker, at efterspørgslen er svagt faldende blandt andet fordi det opleves at andre specialskoler kan tilgodese behovet.

Enkelte fremhæver, at det primært er STU-tilbuddet, der anvendes.

Endelig bemærkes det, at Geelsgårdskolen er et meget dyrt tilbud, herunder udtrykkes der utilfredshed med, at tilbuddet i nogle tilfælde søger yderligere midler ud over taksten.

Sikrede afdelinger

Driftsherrer: De fem regioner og Københavns Kommune

Målgruppe: Domsanbragte børn og unge samt børn og unge med særligt behov for observation m.v.

Type: Landsdækkende

Finansiering: Forvaltningsanbringelse er fuldt takstfinansieret.
Domsanbringelse er delvist objektivt finansieret.

Tabel 17: Kapacitet og belægning på sikrede afdelinger 2012-2016

Tilbud	Tekst	2012	2013	2014	2015	2016
Københavns Kommune						
Sønderbro	Pladstal	18	18	18	18	18
	Pladsforbrug samlet	13,5				
	Belægningsprocent	75%				
	Pladsforbrug Syddanmark	0,1				
	Pladsforbrug Midtjylland	0,0				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,0				
	Pladsforbrug Sjælland	0,1				
	Pladsforbrug Hovedstaden	13,2				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,1				
Region Nordjylland						
Kompasset	Pladstal	8	8	8	8	8
	Pladsforbrug samlet	4,5				
	Belægningsprocent	56%				
	Pladsforbrug Syddanmark	-				
	Pladsforbrug Midtjylland	-				
	Pladsforbrug Nordjylland	-				
	Pladsforbrug Sjælland	-				
	Pladsforbrug Hovedstaden	-				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	-				
Region Midtjylland						
Grenen - alm. Sikrede	Pladstal	12,7	10	10	10	10
	Pladsforbrug samlet	8,9				
	Belægningsprocent	70%				
	Pladsforbrug Syddanmark	3,2				
	Pladsforbrug Midtjylland	2,9				
	Pladsforbrug Nordjylland	1,9				
	Pladsforbrug Sjælland	0,0				
	Pladsforbrug Hovedstaden	0,8				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,0				
Grenen - særligt Sikrede	Pladstal	5	5	5	5	5
	Pladsforbrug samlet	4,1				
	Belægningsprocent	83%				
	Pladsforbrug Syddanmark	0,9				
	Pladsforbrug Midtjylland	1,1				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,2				
	Pladsforbrug Sjælland	0,7				
	Pladsforbrug Hovedstaden	1,3				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,0				
Koglen	Pladstal	10	10	10	10	10
	Pladsforbrug samlet	8,8				
	Belægningsprocent	88%				
	Pladsforbrug Syddanmark	0,8				
	Pladsforbrug Midtjylland	5,4				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,9				
	Pladsforbrug Sjælland	0,1				
	Pladsforbrug Hovedstaden	1,6				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,0				

Note 1: Belægningen på Kompasset er ikke opgjort på regioner og indgår ikke i opgørelserne heraf.

Note 2: Sikrede afdelinger er opgjort på døgnpladser.

Tabel 17: Kapacitet og belægning på sikrede afdelinger 2012-2016 ...fortsat

Tilbud	Tekst	2012	2013	2014	2015	2016
Region Syddanmark						
Egely (særligt og alm.)	Pladstal	20,3	19	19	19	19
	Pladsforbrug samlet	18,2				
	Belægningsprocent	89%				
	Pladsforbrug Syddanmark	8,8				
	Pladsforbrug Midtjylland	1,6				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,8				
	Pladsforbrug Sjælland	3,1				
	Pladsforbrug Hovedstaden	3,9				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,0				
Region Sjælland						
Bakkegården	Pladstal	22	20	20	20	20
	Pladsforbrug samlet	11,6				
	Belægningsprocent	53%				
	Pladsforbrug Syddanmark	0,6				
	Pladsforbrug Midtjylland	1,1				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,0				
	Pladsforbrug Sjælland	4,1				
	Pladsforbrug Hovedstaden	5,8				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,0				
Stevnsfortet	Pladstal	18,3	15	15	15	15
	Pladsforbrug samlet	11,8				
	Belægningsprocent	64%				
	Pladsforbrug Syddanmark	0,2				
	Pladsforbrug Midtjylland	0,1				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,0				
	Pladsforbrug Sjælland	6,6				
	Pladsforbrug Hovedstaden	4,9				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,0				
Region Hovedstaden						
Sølager	Pladstal	24,3	21	21	21	21
	Pladsforbrug samlet	15,6				
	Belægningsprocent	64%				
	Pladsforbrug Syddanmark	0,1				
	Pladsforbrug Midtjylland	0,1				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,0				
	Pladsforbrug Sjælland	4,1				
	Pladsforbrug Hovedstaden	9,1				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	2,2				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Note: Sikrede afdelinger er opgjort på døgnpladser.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Den gennemgående tilbagemelding fra landets kommuner omkring pladser sikrede afdelinger, er en forventning om, at efterspørgslen i 2014 vil være uændret.

Dog fremhæver flere kommuner på tværs af landet, at det alene er med afsæt i lægehenvielse eller efter domsafsigelse, at der bliver trukket på de sikrede afdelinger. Årsagen hertil er blandt andet, at der i flere tilfælde ikke opleves en positiv effekt hos den unge på baggrund af et ophold på sikrede afdelinger.

Kommunerne oplever det derfor svært at kunne prognosticere på, hvordan henvisnings- og domsmønstre vil være i 2014. På nuværende tidspunkt er antallet af varetægtsfængslinger faldende, men det er endnu for tidligt at sige, om denne udvikling vil fortsætte, idet området hurtigt kan ændre sig.

Enkelte kommuner oplever således en tendens til fald i efterspørgslen, mens enkelte andre bemærker, at der i 2012 har været en mindre stigning i forbruget på antal dage i forhold til det budgetterede.

Fra kommunernes side udtrykkes der forventning om, at de sikrede afdelinger løbende tilpasser afdelingerne udbud af pladser og indhold i forbindelse med ændringer af målgrupper, nye behandlingsmetoder m.v.

Bilag 1: Oversigt over belægning på de Lands- og landsdelsdækkende tilbud

Bilaget viser belægningen på lands- og landsdelsdækkende tilbud i 2012 opgjort efter, hvilken region borgerne i de pågældende tilbud kommer fra. Oversigten er eksklusiv Center for Døvblindhed og Høretab samt Børneklivnikken, hvor belægningen ikke er opgjort regionsvist.

Tilbud	Center for Høretab		
Målgruppe	Høretab		
Type	Landsdelsdækkende		
Paragraf		Tekst	2012
FSL § 20 stk. 3	Børn og Unge	Pladstal	47
		Pladsforbrug samlet	51,9
		Belægningsprocent	110%
		Pladsforbrug Syddanmark	38,2
		Pladsforbrug Midtjylland	8,1
		Pladsforbrug Nordjylland	1,0
		Pladsforbrug Sjælland	2,0
		Pladsforbrug Hovedstaden	2,1
		Pladsforbrug andre	0,4
SEL § 66 nr. 6	Børn og Unge	Pladstal	19
		Pladsforbrug samlet	19,0
		Belægningsprocent	100%
		Pladsforbrug Syddanmark	11,3
		Pladsforbrug Midtjylland	4,7
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	1,0
		Pladsforbrug Hovedstaden	1,5
		Pladsforbrug andre	0,4
Tilbud	Nyborgskolen		
Målgruppe	Høretab		
Type	Landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2012
LSV § 1 stk. 3	Voksen	Pladstal	18
		Pladsforbrug samlet	14,2
		Belægningsprocent	79%
		Pladsforbrug Syddanmark	4,2
		Pladsforbrug Midtjylland	2,5
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	5,0
		Pladsforbrug Hovedstaden	2,5
		Pladsforbrug andre	0,0
SEL § 108	Voksen	Pladstal	18
		Pladsforbrug samlet	13,5
		Belægningsprocent	75%
		Pladsforbrug Syddanmark	3,6
		Pladsforbrug Midtjylland	3,0
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	4,5
		Pladsforbrug Hovedstaden	2,4
		Pladsforbrug andre	0,0

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Tilbud	Børneskolen Filadelfia		
Målgruppe	Børn i alderen 6-16 år indlagt på Epilepsihospitalet		
Type	Landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2012
FSL § 20 stk. 3	Børn og Unge	Pladstal	11,5
		Pladsforbrug samlet	9,6
		Belægningsprocent	83%
		Pladsforbrug Syddanmark	2,1
		Pladsforbrug Midtjylland	1,7
		Pladsforbrug Nordjylland	0,5
		Pladsforbrug Sjælland	3,0
		Pladsforbrug Hovedstaden	2,2
		Pladsforbrug andre	0,0
Tilbud	Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs		
Målgruppe	Blinde og svagsynede		
Type	Landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2012
FSL § 20 stk. 3	Børn og Unge	Pladstal	30
		Pladsforbrug samlet	29,0
		Belægningsprocent	97%
		Pladsforbrug Syddanmark	2,1
		Pladsforbrug Midtjylland	2,6
		Pladsforbrug Nordjylland	0,6
		Pladsforbrug Sjælland	18,2
		Pladsforbrug Hovedstaden	5,6
		Pladsforbrug andre	0,0
LSV § 1 stk. 2	Børn og Unge	Pladstal	9
		Pladsforbrug samlet	10,3
		Belægningsprocent	114%
		Pladsforbrug Syddanmark	1,4
		Pladsforbrug Midtjylland	0,4
		Pladsforbrug Nordjylland	0,7
		Pladsforbrug Sjælland	3,8
		Pladsforbrug Hovedstaden	3,8
		Pladsforbrug andre	0,0
SEL § 36	Børn og Unge	Pladstal	19,5
		Pladsforbrug samlet	15,6
		Belægningsprocent	80%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,0
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	15,6
		Pladsforbrug Hovedstaden	0,0
		Pladsforbrug andre	0,0
SEL § 66 nr. 6 / § 107	Børn og Unge	Pladstal	38
		Pladsforbrug samlet	32,1
		Belægningsprocent	84%
		Pladsforbrug Syddanmark	5,5
		Pladsforbrug Midtjylland	3,0
		Pladsforbrug Nordjylland	0,3
		Pladsforbrug Sjælland	13,4
		Pladsforbrug Hovedstaden	9,8
		Pladsforbrug andre	0,0

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Tilbud	Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs		
Målgruppe	Blinde og svagsynede		
Type	Landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2012
STU	Børn og Unge	Pladstal	7
		Pladsforbrug samlet	2,1
		Belægningsprocent	30%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,6
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	0,5
		Pladsforbrug Hovedstaden	1,0
		Pladsforbrug andre	0,0
Tilbud	Kofoedsminde		
Målgruppe	Domsfældte udviklingshæmmede		
Type	landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2012
SEL § 103	Voksen	Pladstal	50
		Pladsforbrug samlet	38,7
		Belægningsprocent	77%
		Pladsforbrug Syddanmark	7,6
		Pladsforbrug Midtjylland	8,0
		Pladsforbrug Nordjylland	3,4
		Pladsforbrug Sjælland	9,0
		Pladsforbrug Hovedstaden	9,2
		Pladsforbrug andre	1,5
SEL § 108 stk. 6	Voksen	Pladstal	34
		Pladsforbrug samlet	30,4
		Belægningsprocent	89%
		Pladsforbrug Syddanmark	6,8
		Pladsforbrug Midtjylland	9,2
		Pladsforbrug Nordjylland	2,4
		Pladsforbrug Sjælland	5,0
		Pladsforbrug Hovedstaden	5,9
		Pladsforbrug andre	1,0
Tilbud	CFD (Center for Døve)		
Målgruppe	Døve og høretab		
Type	Landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2012
SEL § 103	Voksen	Pladstal	52
		Pladsforbrug samlet	49,4
		Belægningsprocent	95%
		Pladsforbrug Syddanmark	12,9
		Pladsforbrug Midtjylland	4,6
		Pladsforbrug Nordjylland	2,0
		Pladsforbrug Sjælland	6,1
		Pladsforbrug Hovedstaden	23,8
		Pladsforbrug andre	0,0
SEL § 104	Voksen	Pladstal	63
		Pladsforbrug samlet	52,6
		Belægningsprocent	83%
		Pladsforbrug Syddanmark	3,5
		Pladsforbrug Midtjylland	6,4
		Pladsforbrug Nordjylland	1,0
		Pladsforbrug Sjælland	10,7
		Pladsforbrug Hovedstaden	31,0
		Pladsforbrug andre	0,0

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Tilbud	CFD (Center for Døve)		
Målgruppe	Døve og høretab		
Type	Landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2012
SEL § 107	Voksen	Pladstal	5
		Pladsforbrug samlet	5,5
		Belægningsprocent	109%
		Pladsforbrug Syddanmark	2,5
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	1,9
		Pladsforbrug Hovedstaden	1,1
		Pladsforbrug andre	0,0
SEL § 108	Voksen	Pladstal	93
		Pladsforbrug samlet	90,1
		Belægningsprocent	97%
		Pladsforbrug Syddanmark	13,2
		Pladsforbrug Midtjylland	11,0
		Pladsforbrug Nordjylland	4,0
		Pladsforbrug Sjælland	15,3
		Pladsforbrug Hovedstaden	46,6
		Pladsforbrug andre	0,0
Tilbud	Skolen på Kastelsvej		
Målgruppe	Nedsat fysisk funktionsevne		
Type	Landsdelsdækkende		
Paragraf		Tekst	2012
FSL § 20 stk. 3	Børn og Unge	Pladstal	37
		Pladsforbrug samlet	37,8
		Belægningsprocent	102%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,0
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	3,8
		Pladsforbrug Hovedstaden	34,0
		Pladsforbrug andre	0,0
Tilbud	Institut for Blinde og Svagsynede		
Målgruppe	Blinde og svagsynede		
Type	Landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2012
Erhvervsuddannelser	Voksen	Pladstal	24
		Pladsforbrug samlet	22,9
		Belægningsprocent	95%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,3
		Pladsforbrug Midtjylland	1,0
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	3,0
		Pladsforbrug Hovedstaden	18,1
		Pladsforbrug andre	0,5
Rehabilitering, § 85	Voksen	Pladstal	8
		Pladsforbrug samlet	3,5
		Belægningsprocent	43%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,2
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	0,0
		Pladsforbrug Hovedstaden	2,9
		Pladsforbrug andre	0,3

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Tilbud	Institut for Blinde og Svagsynede		
Målgruppe	Blinde og svagsynede		
Type	Landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2012
SEL § 104	Voksen	Pladstal	16
		Pladsforbrug samlet	12,9
		Belægningsprocent	81%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,4
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	2,1
		Pladsforbrug Hovedstaden	10,4
		Pladsforbrug andre	0,0
		SEL § 107	Voksen
Pladsforbrug samlet	18,0		
Belægningsprocent	95%		
Pladsforbrug Syddanmark	0,9		
Pladsforbrug Midtjylland	1,4		
Pladsforbrug Nordjylland	0,0		
Pladsforbrug Sjælland	2,5		
Pladsforbrug Hovedstaden	13,0		
Pladsforbrug andre	0,3		
SEL § 108	Voksen		
		Pladsforbrug samlet	5,9
		Belægningsprocent	85%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,3
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	3,6
		Pladsforbrug Hovedstaden	2,0
		Pladsforbrug andre	0,0
		STU	Voksen
Pladsforbrug samlet	14,0		
Belægningsprocent	93%		
Pladsforbrug Syddanmark	0,3		
Pladsforbrug Midtjylland	0,0		
Pladsforbrug Nordjylland	0,0		
Pladsforbrug Sjælland	2,0		
Pladsforbrug Hovedstaden	11,8		
Pladsforbrug andre	0,0		
Tilbud	Geelsgårdskolen		
Målgruppe	Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde		
Type	Landsdelsdækkende		
Paragraf		Tekst	2012
SEL § 36	Børn og Unge	Pladstal	67
		Pladsforbrug samlet	65,0
		Belægningsprocent	97%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,0
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	2,0
		Pladsforbrug Hovedstaden	63,0
		Pladsforbrug andre	0,0

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2013.

Tilbud	Geelsgårdskolen		
Målgruppe	Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde		
Type	Landsdelsdækkende		
Paragraf		Tekst	2012
FSL § 20 stk. 3	Børn og Unge	Pladstal	81
		Pladsforbrug samlet	80,9
		Belægningsprocent	100%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,0
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	5,2
		Pladsforbrug Hovedstaden	75,8
		Pladsforbrug andre	0,0
Lov om voksenundervisning	Voksen	Pladstal	2
		Pladsforbrug samlet	2,0
		Belægningsprocent	100%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,6
		Pladsforbrug Midtjylland	0,6
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	0,0
		Pladsforbrug Hovedstaden	0,8
		Pladsforbrug andre	0,0
SEL § 104	Børn og Unge	Pladstal	11
		Pladsforbrug samlet	12,0
		Belægningsprocent	109%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,6
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	0,0
		Pladsforbrug Hovedstaden	11,4
		Pladsforbrug andre	0,0
SEL § 66 nr. 6	Børn og Unge	Pladstal	7
		Pladsforbrug samlet	7,8
		Belægningsprocent	111%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,0
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	2,2
		Pladsforbrug Hovedstaden	5,5
		Pladsforbrug andre	0,0
SEL § 66 nr. 6 afl	Børn og Unge	Pladstal	7
		Pladsforbrug samlet	5,1
		Belægningsprocent	73%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,0
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	0,3
		Pladsforbrug Hovedstaden	4,8
		Pladsforbrug andre	0,0
Lov om ungdomsuddannelse	Børn og Unge	Pladstal	21
		Pladsforbrug samlet	18,3
		Belægningsprocent	87%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,0
		Pladsforbrug Midtjylland	0,0
		Pladsforbrug Nordjylland	0,0
		Pladsforbrug Sjælland	0,4
		Pladsforbrug Hovedstaden	17,9
		Pladsforbrug andre	0,0

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2014, Fælleskommunalt sekretariater i de fem regioner, 2013.

**Rammeaftale for det specialiserede socialområde og
specialundervisningsområdet – godkendelse af udviklingsstrategi**
SAG-2013-01924 lro

Baggrund

Rammeaftalen på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet består af en faglig udviklingsstrategi og en økonomisk styringsaftale. Det følger af lovgivningen, at de to dele ikke skal behandles samtidigt politisk.

Den faglige udviklingsstrategi for 2014 skal behandles på KKR mødet den 12. april 2013 og skal være godkendt i kommunalbestyrelserne senest den 1. juni 2013, mens styringsaftalen skal behandles på KKR mødet i juni og skal være godkendt af kommunalbestyrelserne senest den 15. oktober 2013.

Indstilling

Det indstilles:

- At KKR Nordjylland drøfter og godkender udviklingsstrategien for 2014 på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet
- At KKR Nordjylland, fremsender udkast til udviklingsstrategi til godkendelse i kommunalbestyrelserne.

Særligt omkring taleinstituttet:

Det indstilles til KKR's drøftelse:

At godkende beslutningsgrundlaget:

- at de i bilag vedlagte rapporter: "Taleinstituttets nuværende opgaver, organisering og økonomi" (Bilag 1), henholdsvis en beskrivelse af fremtidige opgaveløsninger i de nordjyske kommuner for Taleinstituttets nuværende opgaver dvs. Fælleskommunalt partnerskab om opgaver fra Taleinstituttet (Bilag 2) tilsammen udgør et fyldestgørende beslutningsgrundlag i relation til den fremtidige opgaveløsning fra og med 1. januar 2014.

At beslutte udviklingsstrategi på kommunikations- og hjerneskadeområdet:

- at de nordjyske kommuner fra og med 1. januar 2014 varetager den fremtidige løsning af Taleinstituttets nuværende opgaver som beskrevet i Bilag 2, som samtidig beskriver den samlede kommunale opgaveløsning. Proceduren følger den, som blev anvendt ved lukning af "Misbrugscentret", det betyder at opgaverne fra og med 1. januar 2014 løses i 4 centre i de 11 nordjyske kommuner, hvorved den nuværende specialiserede viden fastholdes i Nordjylland. Den specialiserede del af såvel hjerneskade- som kommunikationsområdet fastholdes som centrale

løsninger i Aalborg kommune og forudsætter finansiering ved en kombination af abonnement og takst.

At tilbyde medarbejderne ansættelse i de nye centre i kommunerne:

For at sikre fastholdelse af Taleinstituttets specialviden vil de nordjyske kommuner i forbindelse med etableringen af de nye centre pr. 1. januar 2014 ansætte de fastansatte medarbejdere, der er beskæftiget med disse opgaver i taleinstituttet. Ansættelsen vil ske efter lov om virksomhedsoverdragelse.

At godkende tidsplanen for beslutningsprocessen i de 11 nordjyske kommuner:

- at den i Bilag 3 beskrevne tidsplan for beslutningsprocessen i de 11 nordjyske kommuner er den gældende tidsplan for beslutningsprocessen.

At anbefale finansiering af Taleinstituttets underskud:

- at det konstaterede underskud i regnskab 2012 (6 mio. kr. hvoraf 2 mio. kr. er overført fra 2011) og evt. underskud i regnskab 2013 (Regionens skøn er mellem 0 og 3 mio. kr. afhængig af kommunernes overholdelse af aftalen for 2013) foreslås finansieret ved, at Regionen trækker på hensættelser ved Regionens øvrige rammeaftaletilbud.

At udviklingsstrategien fremsendes til kommunalbestyrelserne til godkendelse, og at der til brug herfor udarbejdes et udkast til sagsfremstilling som inspiration af de fælleskommunale sekretariater.

Sagsfremstilling

Socialdirektør ??? fra ??? Kommune vil på KKR mødet præsentere hovedpunkterne i udviklingsstrategien.

Udviklingsstrategien har fokus på den faglige udvikling i de eksisterende tilbud og behovet for nye tilbud.

Af udviklingsstrategien fremgår kommunernes ændringer i forbrug af pladser samt et overblik over hvilke forebyggende foranstaltninger, kommunerne har etableret eller planlægger at etablere, og som kan have betydning for planlægning og udvikling af tilbud på det sociale område og specialundervisningsområdet.

I udviklingsstrategien fastlægges desuden de fokusområder, som de nordjyske kommuner og Region Nordjylland ønsker at arbejde særligt med i 2014. Herunder indgår Socialministerens særligt udmeldte tema, som for 2014 er Tilsynsreformen.

For 2014 er der i udviklingsstrategien særligt fokus på de opgaver, der hidtil har været løst af Taleinstituttet. Der lægges op til en model, hvor kommunerne i Nordjylland fremadrettet varetager samtlige opgaver indenfor kommunikations- og hjerneskadeområdet. Opgaverne løses gennem et netværksbaseret fælleskommunalt partnerskab, der involverer organisering på tre niveauer.

Den samlede opgavevaretagelse fordeles mellem 1) de enkelte primærkommuner, 2) fire klyngebaserede centre for kommunikation og undervisning, og 3) specialistfunktioner placeret i Aalborg Kommune, der løfter opgaverne i forhold til særligt små målgrupper og særligt komplicerede sager. Organiseringen giver nye muligheder for en fleksibel tilrettelæggelse af indsatsen, der tager udgangspunkt i den enkelte borgers behov. Herigennem fastholdes fagligheden på flere niveauer til gavn for borger og den samlede ressourceanvendelse på området.

Der er vedlagt følgende bilag:

1. Udviklingsstrategi 2014
2. Taleinstituttets nuværende opgaver, organisering og økonomi
3. Notat om fælleskommunalt partnerskab
4. Skema vedr. fælleskommunalt partnerskab
5. Tidsplan for beslutningsprocessen
6. *Høringsvar fra brugerorganisationer*

Udkastet til udviklingsstrategi er drøftet med brugerorganisationer i det regionale dialogforum. I forlængelse af drøftelsen i dialogforum har brugerorganisationer fremsendt et høringsvar med deres bemærkninger til udviklingsstrategien. [Behandles i Dialogforum den 4. april]

Beslutning